WWW.ZVIAZDA.BY — на 12 гадзін раней

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

23 СНЕЖНЯ 2010 г. ЧАЦВЕР № 251 (26859)

Кошт 650 рублёў

ВЫДАЕЦЦА З 9 ЖНІЎНЯ 1917 г.

ВІНШАВАННЕ ПРЭЗІДЭНТА

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр Лукашэнка павіншаваў Імператара Японіі Акіхіта і народ гэтай краіны з нацыянальным святам — Днём нараджэння Імператара.

«Упэўнены, што далейшая актывізацыя беларуска-японскіх кантактаў будзе садзейнічаць развіццю двухбаковага супрацоўніцтва на карысць нашых народаў», — гаворыцца ў віншаванні.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Прэзідэнты Сірыі і В'етнама павіншавалі Аляксандра Лукашэнку з перавыбраннем на пасаду Прэзідэнта

Прэзідэнт Сірыйскай Арабскай Рэспублікі Башар Асад, Прэзідэнт Сацыялістычнай Рэспублікі В'етнам Нгуен Мінь Чыет павіншавалі Аляксандра Лукашэнку з перавыбраннем на пасаду Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь. Аб гэтым БЕЛТА паведамілі ў прэс-службе беларускага лідара.

Башар Асад у віншаванні беларускаму лідару падкрэсліў: «Карыстаючыся выпадкам, выказваю маё перакананне, што адносіны паміж нашымі краінамі заснаваны на дружбе і плённым супрацоўніцтве. У далейшым, я ўпэўнены, яны стануць мацнейшымі дзякуючы сумесным намаганням на карысць нашых двух дружалюбных народаў».

Нгуен Мінь Чыет адзначыў, што «дзякуючы агульным інтарэсам і намаганням кіраўніцтва і народаў дзвюх краін шматбаковае супрацоўніцтва паміж В'етнамам і Беларуссю будзе і ў далейшым умацоўвацца і развівацца».

У адрас кіраўніка беларускай дзяржавы таксама паступіла віншаванне Мітрапаліта Усходне-Амерыканскага і Нью-Ёркскага, Першаіерарха Рускай праваслаўнай царквы за мяжой Іларыёна, у якім змешчана пажаданне Аляксандру Лукашэнку «трываласці і сіл, дапамогі Божай і поспехаў у служэнні Беларусі і ўсім людзям, якія жывуць у ёй».

ЗА ЗВЕСТКІ АБ «КАНВЕРТАХ» РАБОТНІК НЕ ЗАПЛАЦІЦЬ

У Беларусі плануецца вызваліць ад адказнасці і даналічэння падаходнага падатку работнікаў, якія будуць паведамляць аб атрыманні заробку ў «канвертах». Як адзначыў намеснік міністра па падатках і зборах Васіль Каменка, праект адпаведнага ўказа ўжо распрацаваны і знаходзіцца на разглядзе.

Падчас праверак падатковых органаў летась былі ўстаноўлены 243, а з пачатку гэтага года — 270 суб'ектаў гаспадарання, якія практыкавалі выплаты заробкаў не праз бухгалтэрыю. Гэтае ж парушэнне заканадаўства датычыцца і канкрэтных грамадзян. Падстаў для падазрэнняў і даданковага збору інфармацыі тут можа быць нямала, і гаворка ідзе не толькі пра непасрэдныя «сігналы». У полі зроку падатковікоў часцяком трапляюць асобы, якія не маюць увогуле або маюць мізэрны афіцыйны даход. Сумненні ўзнікаюць таксама ў дачыненні службовых асоб камерцыйных арганізацый і індывідуальных прадпрымальнікаў, якія атрымліваюць заробкі на ўзроўні бюджэту пражыткова мінімуму — у прыватнасці, само па сабе гэта з'яўляецца падставай для парушэння зарплаты з фактамі куплі-продажу нерухомасці ці аўтамабіляў.

Сапраўды, заўважыў намеснік міністра, праблему «шэрых» заробкаў нельга назваць звышактуальнай. За апошнія дзесяць гадоў доля падаходнага падатку ў бюджэце ўзрасла з 3-5 да 14,5 працэнта, і ў тым ліку на рост сумленнасці грамадзян паўплывала рашэнне вызначыць адзіную 12-працэнтную стаўку абкладання. Аднак казаць, што тут не ўзнікае ніякіх пытанняў, таксама нельга. Паводле ацэнак міністэрства, цяпер «міма бухгалтэрыі» ідзе фактычна кожны дзясяты заробак рубель. А гэта — прыкладна 150-200 мільярдаў рублёў страт для бюджэту. Асабліва шмат пытанняў тут узнікае з гандлем, а таксама з пунктамі грамадскага харчавання.

Выяўленне фактаў выплаты заробкаў не праз бухгалтэрыю — справа надзвычай складаная. Па сутнасці, значна працэй схаваць тавар, які быў прададзены паводле «шэрай схемы», бо ў рэшце рэшт гэты тавар недзе захоўваецца, яго хтосьці перавозіць і разгружае, тут ёсць прадавец і пакупнік. Іншая сітуацыя — з выплатай «канвертнай» зарплаты. Тут асабістыя «сляды» праблематычна, і перш-наперш з-за ўзаемнай «зацікаўленасці» работніка і працадаўцы. Так, пры такой схеме наёмны работнік можа «эканоміць» на выплаце падаходнага падатку. А наймальнік пазбаўляецца ад неабходнасці пералічваць узносы на сацыяльнае страхаванне, а таксама атрымлівае магчымасць прадаваць тавар таннейшым.

Праўда, адзначыў Васіль Каменка, пасля ўвядзення адзінай 12-працэнтнай стаўкі падаходнага падатку інтарэс з боку работнікаў да падобных здзелак пакрысе знікае. Усё больш работнікаў разумее, што атрыманне зарплаты або яе часткі ў «канверце» мае не самыя прыемныя наступствы: зніжэнне памераў «бальнічных», выхадной дапамогі і кампенсацыі за невыкарыстаныя водпуск пасля звальнення, змяншэнне пенсіі ў будучыні, цяжкасці з атрыманнем банкаўскіх крэдытаў, праблемы са справядлівым вырашэннем працоўных спрэчак.

З наймальнікамі сітуацыя іншая. Іх інтарэс да «шэрых схем» па-ранейшаму вялікі. Таму, паведаміў Васіль Каменка, цяпер распрацаваны праект ўказа, які скіраваны на папярэджанне выплат заробкаў у «канвертах». «Сёння ўзнікае парадаксальная сітуацыя: чалавек, які паведаміў аб атрыманні «шэрай» зарплаты, у выніку вымушаны сам за даплачваць падаходны падатак. І гэта стрымлівае звароты, — заначыў Васіль Каменка. — Таму праект указа прадугледжвае: наёмны работнік пры падачы інфармацыі будзе цалкам вызвалены ад адказнасці — даналічваць падатак з «схаванай» зарплаты будзе наймальнік. І плюс да таго наймальнік заплаціць штраф».

Між тым, мяркуючы з міністэрстве, яшчэ адным шляхам папярэджання «шэрых» выплат магло б стаць змяненне ўмоў адлічэнняў на сацыяльнае страхаванне. Цяпер работнік пералічае на сацыяльныя патрэбы 1 працэнт свайго заробку, тады як большасць наймальнікаў — 30 працэнтаў ад фонду аплаты працы. Зразумела, што наймальніку гэта нявыгадна, і ў яго з'яўляецца спакуса зашчыць афіцыйныя заробкі ў арганізацыі, а разам з тым — зашчыць і суму ўзносаў на сацыяльнае страхаванне. Таму магчымае, і да таго ж прынятае ў многіх краінах вырашэнне праблемы: змяншэнне працэнта адлічэнняў для наймальнікаў і павелічэнне працэнта для работнікаў — з павелічэннем зарплаты апошніх. «Разам з тым пакуль гэта варта разглядаць толькі як прапанову, і тут трэба быць вельмі асцярожнымі: ёсць рызыка, што без дакладнага рэгулявання на заканадаўчым узроўні частка работнікаў рабіць павялічаныя ўзносы проста адмовіцца», — заўважыў намеснік міністра.

Сяргей ГРЫБ.

ПАХВАРЭЦЬ ЗА $60?

Жыхар Мазыра вырабляў лісты непрацаздольнасці. Тройчы за год грамадзянін прадаў такія «дакументы» свайму знаёмаму. Кошт «ліпы» складаў 180 тысяч. Яшчэ раз аналагічнымі паслугамі «ўрача» скарыстаўся супрацоўнік таго ж прыватнага прадпрыемства. Цяпер сакрэтамі майстэрства па падробцы дакументаў 49-гадовы раней судзімы мазыранін дзеліцца ў міліцыі.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 23.12.2010 г. (для б/н разлікаў)		Курсы замежных валют для безнаяўных разлікаў Цэнтрабанк РФ
▲ 1 долар ЗША ... 3 006,00	1 чэшская крона ... 156,18	USD ... 30,7187
▼ 1 еўра ... 3 948,68	1 польскі злоты ... 989,29	10 UAH ... 38,5187
1 латвійскі лат ... 5 566,15	▲ 1 расійскі рубель ... 97,86	1000 BYR ... 10,2191
1 літоўскі літ ... 1 143,40	1 украінская грыўня ... 377,40	EUR ... 40,3582

Агенцтва Уладзіміра Граўцова

«На Міколу мы гулялі цэлы тыдзень!..»

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

У вёсцы Чарапы на Шклоўшчыне пераносяць свечкі адзначылі зімовага Міколу. Традыцыя не перарвалася, нягледзячы на тое, што вёска на вачах старэе, і маладая кроў ужо не ўлівецца ў старажытны абрад. А абрад варты, каб дзяржава ўзяла яго пад ахову.

СТАР. 3

ВУП за 11 месяцаў вырас на 7,2 працэнта

Паводле звестак Мінэканомікі, тэмп росту валавога ўнутранага прадукту Беларусі за 11 месяцаў гэтага года склаў 107,2 працэнта да ўзроўню студзеня—лістапада леташняга года. У параўнанні са студзенем—кастрычнікам 2010 года адзначаны прырост на 0,4 працэнта.

Прырост да ўзроўню дзесяці месяцаў абумоўлены больш высокімі тэмпамі росту ў студзені—лістападзе базавых галін: прамысловасць (110,6 працэнта супраць 110,5 у студзені—кастрычніку), сельская гаспадарка (адпаведна 102 і 100,7 працэнта), будаўніцтва (аб'ём будаўніча-мантажных работ — 117,2 і 116), а таксама далейшай актывізацыяй на спажывецкім рынку краіны. Рознічны тавараабарот павялічыўся на 17,1 працэнта. Тэмп росту рэалізацыі платных паслуг насельніцтву праз усе каналы рэалізацыі ў студзені—кастрычніку гэтага года забяспечаны на ўзроўні 109,8 працэнта да мінулагодніх студзеня—кастрычніка. Вытворчасць спажывецкіх тавараў у краіне таксама расце: у студзені—лістападзе яна дадала 12,8 працэнта, у тым ліку харчовых — 11,1 працэнта, нехарчовых спажывецкіх тавараў — 15.

Ігар ГРЫШЫН.

СЯРЭДНІЯ ЗАРОБКІ Ў ЛІСТАПАДЗЕ «СПЛЮСАВАЛІ» НА 100 ТЫСЯЧ

Сярэдняя налічаная намінальная лістападаўская зарплата ў Беларусі ў параўнанні з кастрычнікам павялічылася на 7,5 працэнта, ці больш чым на 100 тысяч рублёў. За гэты ж час рост рэальных, з улікам змянення цэн на тавары і паслугі, заробкаў склаў 6,5 працэнта.

У лістападзе сярэдні па краіне ўзровень заробкаў выйшаў на адзнаку 1 млн 428,3 тыс. рублёў. Сярэдні памер аплаты працы па прамысловых прадпрыемствах склаў 1 млн 544,5 тыс. (ад 2 млн 533,3 тыс. па паліўнай прамысловасці да 1 млн 31 тыс. па прамысловасці лёгкай), у будаўнічых арганізацыях — 1 млн 842,3 тыс., у арганізацыях транспарту — 1 млн 593,7 тыс., сельскай гаспадарцы — 944,2 тыс., гандлю і грамадскага харчавання — 1 млн 173,5 тыс., ахоўы здароўя — 1 млн 248,4 тыс. (у тым ліку ўрачоў — 2 млн 162,3 тыс., а сярэдняга медперсаналу — 1 млн 192,8 тыс.), ва ўстановах адукацыі — 1 млн 189,6 тыс. (у тым ліку сярод настаўнікаў — 1 млн 413,5 тыс., прадстаўнікоў прафесарска-выкладчыцкага складу — 2 млн 207,8 тыс. рублёў). У лістападзе на першым месцы застаецца сталіца, дзе сярэдні пакаханы заробак дасягнуў 1 млн 830,8 тыс. рублёў. Узровень сярэдніх заробкаў па Мінскай вобласці адпавядаў 1 млн 372,5 тыс., Гомельскай вобласці — 1 млн 352,1 тыс., Гродзенскай — 1 млн 311,8 тыс., Віцебскай — 1 млн 310,9 тыс., Магілёўскай — 1 млн 307,4 тыс., Брэсцкай — 1 млн 291,6 тыс. рублёў.

Сяргей ГРЫБ.

Открытое акционерное общество «Белагропромбанк»

СООБЩАЕТ, ЧТО В СООТВЕТСТВИИ С РЕШЕНИЕМ НАБЛЮДАТЕЛЬНОГО СОВЕТА 28 ДЕКАБРЯ 2010 ГОДА ПРОВОДИТСЯ ВНЕОЧЕРЕДНОЕ ОБЩЕЕ СОБРАНИЕ АКЦИОНЕРОВ В ЗАОЧНОЙ ФОРМЕ

220036, г. Минск, проспект Жукова, 3.

Повестка дня

1. Об увеличении уставного фонда ОАО «Белагропромбанк» на 1000,0 млрд. рублей.

Дата составления списка лиц, имеющих право на участие в собрании, – 21 декабря 2010 года.

Акционеры банка могут ознакомиться с материалами по вопросам повестки дня по месту нахождения Правления ОАО «Белагропромбанк»: г. Минск, проспект Жукова, 3.

Для получения бюллетеней для заочного голосования просим обращаться в ОАО «Белагропромбанк», его филиалы, отделения по месту нахождения акционеров в рабочие дни ОАО «Белагропромбанк» с 9.00 до 17.00 часов.

Бюллетени для заочного голосования представляются не позднее 24 декабря 2010 года.

С решениями, принятыми Общим собранием акционеров банка, можно будет ознакомиться в учреждениях ОАО «Белагропромбанк» после 6 января 2011 года.

Телефоны для справок: 8(017) 229 64 54, 229 63 24.

Телефон Контакт-Центра Банка – 136
8.00–20.00 – рабочие дни, 8.00–18.00 – выходные и праздничные дни.
Звонок со стационарного телефона, с мобильного телефона (life:), Velcom, МТС) – по тарифам операторов связи. Консультации оказываются бесплатно.

www.belapb.by

Лицензия на осуществление банковской деятельности от 22.07.2009 № 2, выдана Национальным банком Республики Беларусь. УНП 100693551.

НЕАЖЫЦЦЁЎЛЕНЫ ПРАЕКТ,
або Чаму Сталін не падпісаў дакумент аб стварэнні Беларускай арміі ў 1942 годзе?

Архіўная сенсацыя

Беларуская армія ў поўным сэнсе гэтага слова была створана толькі ў 1992 годзе: менавіта тады былі прыняты пастанова ўрада «Аб стварэнні Узброеных Сіл Рэспублікі Беларусь», Закон «Аб Узброеных Сілах Рэспублікі Беларусь», а таксама іншыя заканадаўчыя акты нанкот беларускай арміі. Аднак да нас у рэдакцыю завіталі наш даўні аўтар, гісторык, даследчык нацыянальных працэсаў у Беларусі Уладзімір ГУЛЕНКА, які зараз выкладае ў Інстытуце інфармацыйных тэхналогій БДУІРа, і прынёс цэлы стос, скажам так, сенсацыйных дакументаў, адшуканых разам з дырэктарам Нацыянальнага архіва Беларусі Вячаславам СЕЛЯМЕНЕВЫМ: аказваецца, што ёсць армія ў беларусаў магла з'явіцца на цэлых паўстагоддзя раней — у гады Вялікай Айчыннай вайны ў складзе Чырвонай Арміі. Пра тое, якія падзеі адбываліся ў тыя часы і як развівалася сітуацыя, мы гутарым з Уладзімірам Іванавічам:

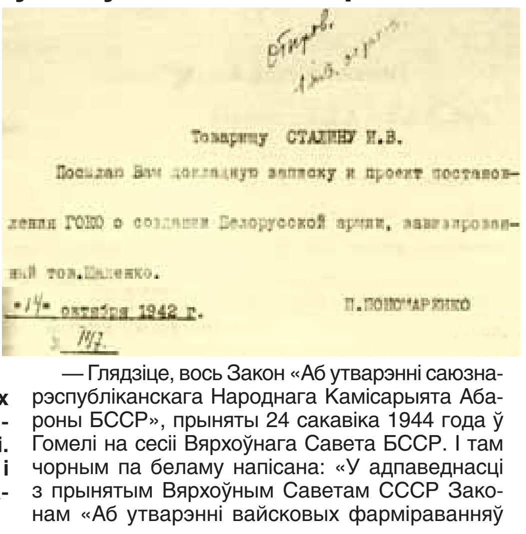

Товарищу СТАЛИНУ И.В.

Посылаю Вам докладную записку и проект постановления ГОКО о создании Белорусской армии, завизированный тов.Шиленко.

«19» октября 1942 г.

П.ПОНОМАРЕНКО

— Гледзіце, вось Закон «Аб утварэнні саюзна-рэспубліканскага Народнага Камісарыята Абароны БССР», прыняты 24 сакавіка 1944 года ў Гомелі на сесіі Вярхоўнага Савета БССР. І там чорным па беламу напісана: «У адпаведнасці з прынятым Вярхоўным Саветам СССР Законам «Аб утварэнні вайсковых фарміраванняў Саюзных Рэспублік і аб ператварэнні ў сувязі з гэтым Народнага Камісарыята Абароны з агульнасаюзнага ў саюзна-рэспубліканскі Народны Камісарыят», Вярхоўны Савет БССР пастанаўляе: 1. Утварыць саюзна-рэспубліканскі Народны Камісарыят Абароны БССР. 2. Унесці ў Канстытуцыю БССР наступныя дадаткі...» і гэтак далей. Такім чынам, у 1944 годзе на паперы ў Беларусі было створана, як мы прывыклі сёння называць, Міністэрства абароны. І звярніце ўвагу на дату: 24 сакавіка, якраз напярэдадні даты 25 сакавіка, калі ў 1918 годзе Трэцяй устаўной граматай была абвешчана незалежнасць БНР. Супадзенне? Можа і так, але, магчыма, проста бальшавікі хацелі паказаць беларусам, што толькі савецкая ўлада робіць рэальныя крокі да фарміравання беларускай дзяржаўнасці? Зараз я вам прывяду яшчэ больш цікавы факт — спробы стварыць Беларускую армію былі яшчэ раней, у 1942 годзе!

Павел БЕРАСНЕЎ.

(Працяг у наступным нумары.)

Ад Польшчы да Кітая — рынак без межаў

Парламенцкі дзённік

Айчынны парламент першым ратыфікаваў пакет пагадненняў па стварэнні АЭП Беларусі, Казахстана і Расіі

Падтрыманыя парламентарыямі дакументы рэгулююць усе аспекты рынкавага ўзаемадзеяння. Складаюць той мінімальны прававы каркас для свабоднага перамяшчэння працоўнай сілы, фінансаў, тавараў да паслуг у межах Мытнага саюза. Што яшчэ адзіная эканамічная прастора дасць нам, апроч гэтай першачарговай мэты, дзеля якой стваравецца?

Чыста тэхнічна ратыфікацыя Беларуссю дакументаў па АЭП да пачатку наступнага года (што парламент і паспеў зрабіць літаральна ў апошнія дні сесіі) дазволіць нам налета набываць расійскую нафту бяспошліна. Не будзе і абмежаванняў на аб'ёме.

Дэпутаты, ратыфікуючы дакументы, пацікавіліся чыста бытавым аспектам — ці патаннее налета гаручае. «Хочь бы да расійскага ўзроўню», — прапанавалі **дэпутат Анатоль ГЛАЗ**. Адчуваю, як вы задаліся ўжо нават, мерлі ў чаканні, але ж адказаў **віцэ-прэм'ера Андрэя КАБЯКОВА** змушаныя вас расчараваць:

— Мае асабістае меркаванне, што паляпшэнне ўмоў гандлю нафтай і нафтапрадуктамі не вартае звязваць са змяншэннем цэн на гаручае. Гэта нашы прыбыткі бюджэту. Ён ужо сфарміраваны. У нас 3% дэфіцыт. Калі ён атрымаецца крыху меншы, гэта пойдзе толькі на карысць нашаму народу, развіццю нашай эканомікі.

Маўляў, адмова ад павышэння цэн на бензін будзе стымуляваць да эканоміі. І гэта цалкам заканамерна, што ў нас цэны вышэйшыя, чым у буйных нафтаздабытчыкаў. Намеснік прэм'ер-міністра не прапусціў магчымасць нагадаць, што гаручае ў Беларусі каштуе менш, чым у краінах ЕС, і знаходзіцца на ўзроўні цэн на Украіне.

Калі ўжо загаварылі пра нафту, не будзем забываць і на газ. Прэзентуючы ў Авальнай зале пакет пагадненняў па АЭП, Андрэй Кабякоў паведаміў, што налета «Белтрансгаз» і «Газпрам» павінны падпісаць кантракт, які прадугледжвае фарміраванне цэн на газ для Беларусі ў 2012—2014 гадах з улікам паэтапнага выхаду Расіі на роўнадаходныя цэны на газ з 1 студзеня 2015 года. Падпісанне пагаднення па АЭП у газавай сферы, паводле слоў віцэ-прэм'ера, дабратворна паўплывае на пераможы адносна цаны на газ у наступным годзе.

Сярод прыемнасцяў, якія абяцае афармленне АЭП — і актывізацыя перамоў па ўступленні ў Сусветную гандлёвую арганізацыю. Ратыфікаваныя дакументы адпавядаюць прынцыпам і нормам СГА.

— Будзе пэўная падтрымка на базе АЭП, спадзёмся, што актывізуецца працэс уступлення, аднак гэта не самамэта, — акцэнтуе віцэ-прэм'ер. — Галоўнае — уступіць на прымальных для Беларусі ўмовах.

СТАР. 2

У Мінску для бясплатнага праезду ў гарадскім транспарце старшакласнікам будзе неабходна прад'яўляць даведку вучня з фотаздымкам

Паведаміў **намеснік старшыні Мінгарвыканкама Міхаіл ЦІЦЯНКОЎ** які дадаў: «Думаю, гэтая тэма на наступныя гады знятая».

«Мінск—Навіны».

ПРОДАЕТСЯ В БРЕСТСКОЙ ОБЛАСТИ
с аукционов недвижимое имущество, находящееся в республиканской собственности, и право заключения договора аренды земельного участка для его обслуживания

Аукцион 24 декабря 2010 г.

- **Капитальное строение в Ивацевичском р-н, д. Нехачево**: здание одноэтажное с холодной пристройкой, кирпичное, 1965 г. п, площадь – 38,8 кв. м. Земельный участок площадью 0,1091 га; срок аренды – 50 лет.
- **Незавершенное законсервированное капитальное строение в г. Иваново, ул. Карла Маркса, 117**: незавершенное строительством здание одноэтажное, кирпичное, площадь – 233,6 кв.м, готовность – 72 %, в т.ч. фундамент, стены и перегородки, перекрытие, кровля, полы – 100 %. Земельный участок площадью 0,0744 га; срок аренды – 30 лет.
- **Капитальное строение** в Барановичском районе, 1,5 км южнее д. Млынок: специальное хранилище из бетона с четырьмя вооруженными трубами, площадь – 1365,1 кв.м. Земельный участок площадью 0,3004 га; срок аренды – 99 лет.
- **Капитальное строение в Барановичском районе, 1,5 км южнее д. Млынок**: Сооружение специального хранилища из бетона, площадь – 951 кв.м. Земельный участок площадью 0,5322 га; срок аренды – 99 лет.

Аукцион 28 декабря 2010 г.

- **Капитальное строение в Брестском районе, Мотыкальский с/с, д.Чилеево**: здание конюшни одноэтажное, 1985 г.п., стены блочные, кирпичные, общая площадь 591,9 кв.м. Земельный участок площадью 0,2335 га; срок аренды – 50 лет.
- **Здание компрессорной ЭЦ с сооружениями в г. Бресте, ул. М.Л. Мошенского, 66**: Здание кирпичное, 1973 г.п., площадь – 266,4 кв. м, заборы из металлической сетки на металлических столбах и из железобетонных плит; водопроводная сеть протяженностью 35,5 м; зеленые насаждения. Земельный участок площадью 0,4444 га; срок аренды – 10 лет.

Аукцион 30 декабря 2010 г.

- **Государственное имущество в Столинском районе, 1,2 км севернее железнодорожной станции «Припять»**: артскважина с кирпичной насосной 1986 г., общая площадь 9,0 кв.м; трансформаторная подстанция 1986 г.п., общая площадь 36,6 кв.м, 1 эт., кирпичное; очистные сооружения, площадь 46,0 кв.м; водонапорная башня 1986 г.п., объем 171 куб.м из железобетонных панелей, общая площадь 9,0 кв. м; изолированное помещение (административно-бытовое помещение) 3-эт. кирпичное, общая площадь 506,3 кв.м; изолированное помещение (котельная) 1986 г.п., кирпичное, общая площадь 49,7 кв.м; изолированное помещение (ремонтные мастерские) 1986 г.п., кирпичное, общая площадь 261,2 кв.м. Земельный участок площадью 0,5498 га, срок аренды – 50 лет.
- **Здание отделения почтовой связи в Дрогичинском районе, д. Малиновка, ул. Советская, д. 6**: здание одноэтажное, сборно-щитовое, облицованное кирпичом, общая площадь – 56,6 кв.м, в состав имущества входит холодная пристройка, сарай и уборная. Земельный участок площадью 0,1014 га; срок аренды – 50 лет.
- **Здание столярного цеха в Лунинецком районе, г. Микашевичи, ул. Маяковского, 37**: здание одноэтажное, 1990 г.п., общая площадь – 99,0 кв.м. Земельный участок площадью 0,0255 га, срок аренды – 49 лет.
- **Здание насосной мазутного хозяйства в Столинском районе, р.п. Речица, ул. Вокзальная, 14г**: здание кирпичное, одноэтажное, 1988 г.п., общая площадь 26 кв.м, здание насосной печного топлива, кирпичное, 1-этажн., общая площадь 10 кв.м, 1977 г.п., линия электропередач, дата ввода в эксплуатацию 1988 г., протяженность 130,3 м, составные части: А-пункт питания ЦТП1, д1 – силовой кабель, д2 – силовой кабель. Земельный участок площадью 0,0954 га; срок аренды – 25 лет.

ОРГАНИЗАТОР АУКЦИОНОВ: БРЕСТСКИЙ ОБЛАСТНОЙ ТЕРРИТОРИАЛЬНЫЙ ФОНД ГОСУДАРСТВЕННОГО ИМУЩЕСТВА

224006, г. Брест, ул. Ленина, 11, каб. 404, 405, 413,
тел.: 8 (0162) 23 44 06, 23 12 63, 21 19 82, 20 87 85, 23 44 78.
Более подробная информация об участии в торгах размещена на сайте облисполкома **www.brest-region.by** в разделе **«фонд «Брестоблимущество»**, подраздел **«Назначенные аукционы (конкурсы)»**.

Выступленне Старшыні Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь **РУБІНАВА А.М.** на закрыцці пятай сесіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь чацвёртага склікання 22 снежня 2010 г.

ЗАКОНЫ ПАВІННЫ СТЫМУЛЯВАЦЬ ІНІЦЫЯТЫВУ

Паважаныя члены Савета Рэспублікі! Паважаныя запрошаныя і журналісты!

Наша сённяшняе пасяджэнне з'яўляецца вельмі сімвалічным. Завяршаецца работа **пятай сесіі** Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь. Завяршаецца **пяцігодка**, і падведзены ўжо вынікі работы краіны за гэты перыяд. І, нарэшце, паспяхова праведзены важнейшы **экзамен улады** перад народам — выбары Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Фота БЕЛТА.

Галоўны вывад, які мы робім па выніках праведзеных выбараў, — гэта тое, што наш народ па-ранейшаму адзіны, ён станоўча ацэньвае дасягнутае ў грамадстве выбіраных і падтрымлівае курс на далейшае эвалюцыйнае развіццё краіны па таму сцэнарыю, які прапанаваў народу наш лідар.

Разам з тым праведзеныя выбары паказалі, што ў часткі нашага грамадства яшчэ недастаткова развіта **палітычная культура**, праяўляецца нігілізм і зняважлівае стаўленне да Канстытуцыі і законаў краіны. Нас як заканадаўцаў не можа не абураць палітычнае **хуліганства**, якое было арганізавана некаторымі з былых кандыдатаў у прэзідэнты каля Дома Урада. Наш народ **не прымае** такіх падыходаў і такіх акцый і ніколі не паддасца на правакацыі экстрэмістаў.

Зразумела, падагрэўся спіртным маладыя людзі, якія прымалі ўдзел у гэтай вакханаліі, не адлюстроўваюць аблічча нашай сённяшняй моладзі. Тым не менш нам трэба зрабіць высновы з таго, што адбылося, і ўзмацніць работу з моладдзю. Але не фармальнымі метадамі, не лекцыямі і натацыямі, а максімальным уключэннем яе ў рэальныя справы, у цікавыя і карысныя занятк.

СТАР. 2

Выступленне Старшыні Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь **АНДРЭЙЧАНКІ У.П.** на закрыцці шостай сесіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь чацвёртага склікання

МАШТАБНЫМ ЗАДАЧАМ — ЭФЕКТЫЎНЫЯ ЗАКОНЫ

Паважаныя дэпутаты Палаты прадстаўнікоў!

Паважаныя члены Урада, журналісты і запрошаныя!

Завяршаецца работа шостай сесіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь чацвёртага склікання.

Фота БЕЛТА.

Яна праходзіла пад знакам такіх важных для краіны падзей, як чацвёртыя Усебеларускі народны сход і выбары Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Прымаючы самы актыўны ўдзел у гэтых мерапрыемствах, дэпутаты прыклалі максімум намаганняў, каб намечаныя планы сацыяльна-эканамічнага развіцця адпавядалі інтарэсам народа і сучасным патрэбнасцям краіны, а выбары Кіраўніка дзяржавы прайшлі ў строгай адпаведнасці з Канстытуцыяй і выбарчым заканадаўствам.

Рашэнні Ўсенароднага форуму, пераканаўчая перамога Аляксандра Рыгоравіча Лукашэнкі прадэманстравалі цвёрдую прыхільнасць беларускага народа да палітычнага курсу, які на справе даказаў сваю эфектыўнасць.

У новы этап свайго развіцця краіна ўваходзіць як ніколі згуртаванай, з ясным бачаннем мэт і дакладным разуменнем задач, якія неабходна вырашыць, каб выйсці на еўрапейскі ўзровень якасці жыцця.

У гэты насычаны падзеямі перыяд парламентарыі не збавілі тэмпаў заканадаўчай дзейнасці, зрабілі ўсё, каб не ўзнікла ўсё сутнічая патрабаванням часу.

У ходзе сесіі прынята 22 законапраекты ў першым чытанні, 67 — у другім, у тым ліку 46 законапраектаў аб ратыфікацыі міжнародных дагавораў. Разгледжаны 4 часовыя дэкрэты Кіраўніка дзяржавы.

Асаблівая ўвага была ўдзелена заканадаўчым ініцыятывам, прызначаным сфарміраваць прававую базу, якая дасць магчымасць праграмнае новае асяроддзе спрыяльныя ўмовамі вядзення бізнесу.

Праведзена вялікая работа па вызваленні прававога поля ад устарэлых норм, якія стрымліваюць развіццё ініцыятывы і прадпрымальнасці.

У першую чаргу тут варта адзначыць заканадаўчыя рашэнні па значнай адміністрацыйных бар'ераў пры ажыццяўленні прадпрымальніцкай дзейнасці, а таксама па прывядзенні ўмоў гаспадарання ў адпаведнасць з міжнароднай практыкай.

СТАР. 2

ISSN 1990 - 763X

ЗАКОНЫ ПАВІННЫ СТЫМУЛЯВАЦЬ ІНІЦЫЯТЫВУ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

На прэс-канферэнцыі па выніках выбараў Прэзідэнт выразна сказаў, што мы не збіраемся прынцыпова змяняць наш курс, радыкальна перабудоўвацца, каб дагадзіць камусьці. Не! Наш курс вывераны, нашы падыходы апраўданы жыццём, і адмаўляцца ад іх у нас няма ніякіх прычын. Але гэта не азначае, што мы збіраемся таптацца на месцы. У дакладзе Прэзідэнта на IV Усебеларускім народным сходзе пастаўлены такія мэты і задачы, якія шмат у чым патрабуюць калі не прынцыпова новых падыходаў, то істотнага зрушэння акцэнтаў па шэрагу напрамкаў нашай палітыкі. Гэта, перш за ўсё, датычыцца лібералізацыі эканомікі, развіцця прадпрымальніцтва, паляпшэння ўмоў для знешніх інвестараў, стабілізацыі знешнегандлёвага сальда і шэрагу іншых пытанняў.

У папярэдні перыяд галоўнымі задачамі для нас былі ліквідацыя развалу эканомікі, аднаўленне прамысловасці і сельскай гаспадаркі, выхад нашай прадукцыі на знешнія рынкі. Асноўным рэсурсам для вырашэння гэтых задач былі мабілізацыя рабочых калектываў, дысцыпліна, строгае дзяржаўнае кіраванне і кантроль выканання.

Сёння, калі пастаўлены задачы паскоранага развіцця ўсіх галін эканомікі на базе самых сучасных тэхнічных рашэнняў і тэхналогій, галоўным рэсурсам павінны стаць ініцыятыва і крэатыўнасць работнікаў. Пераход ад палітыкі дырэктыў да палітыкі ініцыятыў — вось галоўны лозунг новай пяцігодкі. І гэты падыход павінен быць успрыняты не толькі ў прамысловасці і сельскай гаспадарцы, але, па сутнасці, і ва ўсіх астатніх сферах дзейнасці. Наш народ таленавіты, адукаваны і разумны. Сёння галоўная задача дзяржавы — ствараць умовы, пры якіх ён мог бы ў найбольшай ступені і з найбольшай карысцю праявіць свае здольнасці. Думаецца, што гэта тое, з чаго мы павінны зыходзіць пры арганізацыі ўсёй нашай работы.

Трэба таксама паклапаціцца і аб умацаванні ролі мясцовых Саветаў і асабліва аб далейшым развіцці нашай грамадзянскай супольнасці.

Сёння ў нас у краіне функцыянуюць больш як дзве тысячы грамадскіх арганізацый і аб'яднанняў, 15 палітычных партый. Аднак што гэта за партыі? Большасць з іх маюць не проста апазіцыйны, а варожа-апазіцыйны характар і адлюстроўваюць інтарэсы і погляды вельмі невялікай, радыкальна настроенай часткі насельніцтва. Некалькі партый даволі пазітыўныя, але яны занадта малаколькасныя і не могуць адыгрываць вызначальную палітычную ролю ў грамадстве. Асноўная ж частка насельніцтва — менавіта тая, што прагаласавала за Лукашэнку, — палітычна разрозненая і не ўваходзіць ні ў якія партыі. У выніку дэструктыўныя палітычныя партыі аказваюцца дамінуючымі на палітычным полі краіны і не атрымліваюць ніякага адпору, не маюць палітычнай процівагі з боку пераважнай часткі грамадства. Нельга не бачыць, што такая сітуацыя не служыць на карысць палітычнай стабільнасці. Толькі ж адміністрацыйнае стрымліванне экстрэмісцкіх тэндэнцый мае свае абмежаванні і наўрад ці поўнасцю вырашыць гэту праблему.

Таму партыйнае будаўніцтва, арганізацыя палітычных партый, якія адлюстроўваюць імкненні народа і прытрымліваюцца канструктыўных прынцыпаў, з'яўляюцца для грамадства важнай задачай. Безумоўна, патрэбны і павінны мець магчымасць для выказвання сваіх пазіцый і апазіцыйныя партыі. Без крытыкі, без апаніравання, без альтэрнатыўных меркаванняў грамадства паспяхова развівацца не можа. Але ў аснове дзейнасці такіх партый павінны быць няўхільнае выкананне Канстытуцыі, павага да законаў і высокая палітычная культура, якія не дапускаюць паклёпу, абразы і экстрэмізму.

На нядаўняй прэс-канферэнцыі Прэзідэнт выразна выказаўся ў падтрымку развіцця партыйнага жыцця ў краіне. Іншая справа, што ён катэгарычна не прымае бюракратычны прынцып арганізацыі і пабудовы нейкай прэзідэнцкай палітычнай партыі. І гэта абсалютна правільна. Па-першае, наш Прэзідэнт выбіраецца ўсім народам, выказвае і абараняе інтарэсы ўсяго народа, а не якой-небудзь яго асобнай часткі. Таму ён не збіраецца ўваходзіць ні ў якую партыю або ўдзельнічаць у яе стварэнні. Па-другое, партыя чыноўнікаў нам не патрэбна, яна нічога не прыбавіць грамадству. Гэта не значыць, што чыноўнік, як і любы грамадзянін, не можа знаходзіцца і актыўна праяўляць сябе ў партыі. Аднак перш за ўсё там павінны быць прадстаўнікі народа, а не ўлады.

І, нарэшце, апошняе, што я хацеў бы падкрэсліць у гэтай частцы свайго выступлення, — гэта наш курс на ўсямернае ўмацаванне дружалюбных сувязяў з краінамі-суседкамі і ў цэлым на актывізацыю міжнароднага супрацоўніцтва. Прэзідэнт абсалютна дакладна і адназначна выказаўся па гэтых пытаннях і на IV Усебеларускім народным сходзе, і на прэс-канферэнцыі, і мы цалкам падзяляем яго пазіцыю. Галоўнае — гэта тое, што беларуска-расійскія адносіны вяртаюцца ў нармальнае рэчышча і пачынаюцца калі не з чыстага ліста, то з ліста, з якога выключаны ўсе дапушчаныя раней памаркі. Расія была, ёсць і будзе нашым галоўным стратэгічным партнёрам, самай блізкай нам дзяржавай, і з гэтага нам усім трэба зыходзіць. Разам з тым мы спадзяёмся на значнае аздараўленне нашых адносін і з Еўрасаюзам, і з ЗША, з якімі мы хацелі б мець самыя цесныя і дружалюбныя адносіны.

Паважаныя калегі!

Новы этап развіцця краіны ставіць новыя задачы перад заканадаўцамі, патрабуе своечасовага ўдасканалення дзеючых норм і правіл. Кожны прававы дакумент павінен адлюстроўваць інтарэсы людзей, павінен быць накіраваны на стварэнне эфектыўна дзеючага механізма вырашэння актуальных задач. Інакш кажучы, усё, што працуе на карысць нашага народа, на карысць дзяржавы, павінна атрымаць якаснае нарматыўна-прававое замацаванне. Гэта тая канкрэтная задача, за якую мы з вамі нясём непасрэдную адказнасць.

На працягу пятай сесіі Савет Рэспублікі сумесна з дэпутатамі Палаты прадстаўнікоў, Адміністрацыяй Прэзідэнта, Урадам і іншымі ўдзельнікамі заканадаўчага працэсу разглядаў і адабраў законапраекты, якія маюць самыя непасрэдныя адносіны да жыццёва важных праблем грамадства і дзяржавы. Так, адобраны Саветам Рэспублікі яшчэ ў кастрычніку, г.зн. за тры месяцы да пачатку планаемага года, пакет асноўных фінансавых дакументаў, якія вызначаюць бюджэтна-падатковую палітыку краіны на 2011 і наступныя гады, даў магчымасць усім удзельнікам сацыяльна-эканамічнага працэсу адаптавацца да новых «правіл гульні», устаноўленых гэтымі законамі. Своечасовае іх прыняцце мае асабліва вялікае значэнне ў сувязі з тым, што завяршаецца пяцігодка, і трэба без затрымак пачаць новую работу.

З навацый Бюджэтнага кодэкса варта адзначыць палажэнне, якое прадугледжвае залічэнне ў бюджэты Саветаў дэпутатаў пярвічнага ўзроўню адлічэнняў ад падаходнага падатку фізічных асоб, што пашырае фінансавыя магчымасці мясцовых Саветаў.

У цэлым бюджэтная палітыка будзе накіравана на захаванне дасягнутай якасці сацыяльных паслуг, павышэнне ўзроўню жыцця насельніцтва, падтрымку рэальнага сектара эканомікі і стымуляванне малога і сярэдняга бізнесу.

Важную ролю для развіцця нашай эканомікі адыгрывае адобраны намі закон «Аб унясенні дапаўненняў і змяненняў у Падатковы кодэкс Рэспублікі Беларусь». Ён прадугледжвае спрашчэнне падатковай сістэмы шляхам прывядзення яе па колькасці падаткаў, што прымяняюцца, у адпаведнасць са стандартамі развітых краін. У выніку падатковая нагрузка на эканоміку знізіцца на 0,4 працэнта адносна ВУП, а гэта больш як 700 млрд рублёў.

Закон пашырае інвестыцыйныя льготы, што, паводле падлікаў, павінна прывесці да павелічэння інвестыцыйных магчымасцяў айчынных прадпрыемстваў на 1,5 трлн рублёў. Важна таксама, што ён дае магчымасць істотна спрасціць працэдуры налічэння і выплаты падаткаў.

Паважаныя калегі!

Як вам вядома, 9 снежня бягучага года прэзідэнтамі Беларусі, Казахстана і Расіі была прынята Дэкларацыя аб фарміраванні Адзінай эканамічнай прасторы і сфарміравана яго дагаворна-прававая база. Уступленне дакументаў у сілу плануецца з 1 студзеня 2012 года.

Фарміраванне АЭП стане наступнай ступенню інтэграцыі краін — удзельніц Мытнага саюза. Яно будзе прадугледжваць свабодны рух тавараў, паслуг, капіталаў і рабочай сілы, а таксама ўзгодненую макраэканамічную палітыку.

Сённяшняе наша рашэнне аб ратыфікацыі пагадненняў па Адзінай эканамічнай прасторы мае, можна сказаць, гістарычнае значэнне, паколькі адкрывае дарогу для фарміравання прынцыпова новага эканамічнага саюза на прасторы СНД. Мы ратыфікавалі ўвесь пакет неабходных для гэтага дакументаў і зрабілі гэта раней за Расію і Казахстан — да 1 студзеня 2011, а не 2012 года. Для Беларусі гэта азначае зняцце з 1 студзеня 2011 года пошліны на нафту, якая пастаўляецца з Расіі для беларускіх нафтаперапрацоўчых прадпрыемстваў, што мае для нас жыццёва важнае значэнне.

У ходзе сесіі адобраны пакет важнейшых законапраектаў у сферы сацыяльнай палітыкі. Перш за ўсё, узмоцнена сацыяльная абарона сем'яў, дзяцей, дзяцей-інвалідаў, а таксама непаўналетніх дзяцей, якія пражываюць і навучаюцца ва ўстановах адукацыі на тэрыторыях радыеактыўнага забруджвання. Удасканалены парадак назначэння і выплаты дзяржаўных дапамог сем'ям, якія выхоўваюць дзяцей.

Выступаючы на IV Усебеларускім народным сходзе, кіраўнік дзяржавы адзначыў, што адным з пяці паказчыкаў якасці жыцця чалавека з'яўляецца адукацыя. У сувязі з гэтым заканамерным з'яўляецца прыняцце асноўнага дакумента ў сферы адукацыі — Кодэкса Рэспублікі Беларусь аб адукацыі, які будзе садзейнічаць сістэматызацыі заканадаўства і ўпарадкаванню адносін у гэтай сферы.

Важнае значэнне для эканомікі рэспублікі мае адобраны намі закон «Аб аднаўляльных крыніцах энергіі». Ён накіраваны не толькі на стварэнне эканамічных стымулаў выкарыстання аднаўляльных крыніц энергіі, але і на зніжэнне антрапагеннага ўздзеяння на навакольнае асяроддзе. Прынятыя намі змяненні ў закон «Аб архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці» пашыраюць магчымасці ўдзелу грамадзян у вырашэнні пытанняў архітэктурнай і горадабудаўнічай палітыкі, што садзейнічае развіццю дэмакратычных працэсаў у нашым грамадстве.

Паважаныя калегі!

Шмат увагі ўдзялялася таксама ўдасканаленню крымінальнага, крымінальна-працэсуальнага і адміністрацыйнага заканадаўства. Асаблівае значэнне маюць папраўкі, накіраваныя на яго лібералізацыю, змякчэнне адказнасці за няцяжкія правапарушэнні, у тым ліку ў галіне эканамічнай дзейнасці. Прыняты шэраг важных законаў, прызначаных гарантаваць бяспеку асобы, грамадства і дзяржавы.

На заканадаўчым узроўні комплексна ўрэгуляваны адносіны ў галіне знешняй працоўнай міграцыі, у тым ліку адносна пытанняў прыцягнення замежнай рабочай сілы ў Рэспубліку Беларусь.

У сесійны перыяд мы прадаўжалі нарошчваць прававую базу супрацоўніцтва з замежнымі краінамі і міжнароднымі арганізацыямі. Саветам Рэспублікі адобраны міжурадавыя пагадненні з Кітайскай Народнай Рэспублікай, Фінляндскай Рэспублікай, Рэспублікай Польшча, Чарнагорыяй, Французскай Рэспублікай, Рэспублікай Перу, Усходняй Рэспублікай Уругвай і Туркменістанам. Ратыфікаваны таксама дакументы ў рамках Мытнага саюза.

У ліку ратыфікаваных міжнародных дакументаў — Рамачнае пагадненне паміж Рэспублікай Беларусь і Паўночным інвестыцыйным банкам, якое адкрывае магчымасці выкарыстання фінансавых сродкаў гэтага банка для рэалізацыі інвестыцыйных праектаў, што ўяўляюць інтарэс для нашай краіны.

Паважаныя калегі!

Амбіцыйныя планы па развіцці Беларусі на наступнае пяцігоддзе павінны знайсці сваё нарматыўнае адлюстраванне ў законах, якія Парламент плануе разгледзець у будучым годзе.

Агучаныя кіраўніком дзяржавы на IV Усебеларускім народным сходзе стымулы, накіраваныя на ўмацаванне сям'і: павелічэнне памераў дапамогі па доглядзе дзіцяці, аднаразовай дапамогі пры нараджэнні дзіцяці і іншыя — павінны быць рэалізаваны ў адпаведных законах.

Паслядоўная палітыка дзяржавы, якая прадугледжвае забеспячэнне насельніцтва жыллём, запатрабуе ад нас стварэння прававой асновы для развіцця новых спосабаў паляпшэння жыллёвых умоў грамадзян. Наперадзе работа над праектам Жыллёвага кодэкса, законапраектам «Аб жыллёвых будаўнічых зберажэннях», актамі, што фарміруюць рынак арэнднага дзяржаўнага жылля і прадугледжваюць удасканаленне механізмаў іпатэкі.

Узмацненню абароны правоў грамадзян пры разглядзе іх зваротаў будзе садзейнічаць закон «Аб зваротах грамадзян і юрыдычных асоб», работа над праектам якога павінна быць завершана ў наступным годзе.

Асаблівая ўвага будзе ўдзелена рабоце над законапраектамі, накіраванымі на актывізацыю прадпрымальніцкай ініцыятывы, павелічэнне прытоку інвестыцый, развіццё рынку каштоўных папер, далейшую лібералізацыю эканомікі. Пры гэтым трэба зыходзіць з формулы нашага Прэзідэнта: канкурэнцыя — усюды, дзе магчыма, дзяржаўнае рэгуляванне — там, дзе неабходна.

Нам трэба надаць дадатковую дынаміку міжнароднаму супрацоўніцтву. Гэты напрамак заканатворчай дзейнасці парламентарыяў павінен прыносіць рэальныя вынікі ў выглядзе росту колькасці экспартуемых тавараў і паслуг, прыцягнення ў краіну замежнага капіталу, умацавання эканамічных і палітычных адносін з замежнымі дзяржавамі.

За мінулы перыяд члены Савета Рэспублікі прымалі актыўны ўдзел у міжнароднай і міжпарламенцкай дзейнасці. Сярод асноўных мерапрыемстваў можна адзначыць работу ў рамках Міжпарламенцкага Саюза, парламенцкай структуры Цэнтральнаеўрапейскай ініцыятывы, Парламенцкай асамблеі і Кангрэса мясцовых і рэгіянальных улад Савета Еўропы, а таксама XIII Мінскага форуму «Беларусь і Еўрапейскі Саюз пасля крызісу». Удзел нашых прадстаўнікоў у гэтых структурах і мерапрыемствах садзейнічаў павышэнню аўтарытэту Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь і ўмацаванню міжнародных пазіцый беларускай дзяржавы.

Хачу асабліва адзначыць пазітыўную ролю парламентаў Беларусі і Расіі ў пытанні нармалізацыі адносін паміж нашымі краінамі. Заявы наконт гэтага пытання, якія былі прыняты Нацыянальным сходам Рэспублікі Беларусь і Дзяржаўнай Думай Расійскай Федэрацыі, стварылі палітычную аснову для ўрэгулявання ўзнікшых непаразуменняў.

Гэтаму ж садзейнічала актыўная работа членаў Савета Рэспублікі ў рамках Парламенцкага Сходу Саюза Беларусі і Расіі, міжпарламенцкіх асамблей дзяржаў — удзельніц Садружнасці Незалежных Дзяржаў, Еўразійскага эканамічнага супольніцтва, Парламенцкай Асамблеі Арганізацыі Дагавора аб калектыўнай бяспецы.

Вельмі канструктыўна развіваліся і двухбаковыя парламенцкія кантакты. Адбыліся сустрэчы з парламентарыямі Бельгіі, Балгарыі, Венгрыі, Германіі, Грэцыі, Чарнагорыі, Фінляндыі, В'етнама, Азербайджана і інш., у ходзе якіх у якасці важнейшага прыярытэту разглядалася пашырэнне міжпарламенцкага супрацоўніцтва. Шэраг паспяховых міжпарламенцкіх перагавораў быў праведзены ў сценах Савета Рэспублікі. Асабліва варта адзначыць сустрэчы з казахскай парламенцкай дэлегацыяй на чале са Старшынёй Сената Парламента Рэспублікі Казахстан, намеснікам Старшыні ПА АБСЕ панам Такаевым, з дэлегацыяй Вярхоўнай Рады Украіны на чале з намеснікам Старшыні Вярхоўнай Рады панам Таменкам, з дакладчыкам па Беларусі ад ПАСЕ пані Хурскайнен.

У маючы адбыцца міжсесійны перыяд асаблівую ўвагу неабходна ўдзяліць актывізацыі міжпарламенцкіх кантактаў на ўзроўні рабочых груп па супрацоўніцтве.

Паважаныя калегі!

У мінулы перыяд значная ўвага ўдзялялася рабоце з органамі мясцовага кіравання і самакіравання. У кастрычніку на базе Касцюковіцкага і Краснапольскага раёнаў адбылося выязное пасяджэнне Савета па ўзаемадзеянню з органамі мясцовага самакіравання, дзе была разгледжана работа Саветаў дэпутатаў названых раёнаў па комплекснаму развіццю тэрыторый і паляпшэнню ўмоў жыцця насельніцтва, асабліва ў частцы мінімізацыі наступстваў аварыі на Чарнобыльскай АЭС. Па выніках абмеркавання вызначаны шляхі павышэння ролі Саветаў дэпутатаў у вырашэнні пытанняў у сферы занятасці насельніцтва, развіцця малога і сярэдняга бізнэсу, у рабоце па навядзенні парадку на зямлі і інш. Перад структурамі жыллёва-камунальнай гаспадаркі пастаўлены канкрэтныя задачы па завяршэнні прыёму-перадачы вуліц і праездаў сельскіх населеных пунктаў на баланс спецыялізаваных арганізацый.

У рамках работы Савета па ўзаемадзеянні з органамі мясцовага самакіравання вялікая ўвага ўдзялялася ўкараненню АІС «Мясцовыя Саветы дэпутатаў». У прыватнасці, на базе Яноўскага і Беладубраўскага сельскіх Саветаў Краснапольскага і Касцюковіцкага раёнаў была апрабавана іх работа. Практыка паказала, што ўкараненне гэтай сістэмы створыць прынцыпова новыя ўмовы для больш эфектыўнай арганізацыі работы з дакументамі, дасць магчымасць пазбегнуць дубліравання працэдур рэгістрацыі, скароціць час дастаўкі карэспандэнцыі, знізіць матэрыяльныя і працоўныя затраты.

Вынікам поўнамаштабнага ўкаранення сістэмы павінна стаць комплексная аўтаматызацыя справаводства з далейшым пераходам на электронны дакументаабарот ва ўсіх органах мясцовага самакіравання Рэспублікі Беларусь.

Сістэмны характар атрымала наша ўзаемадзеянне з Саветамі дэпутатаў розных узроўняў. Падтрымка аказваецца ў першую чаргу сельскім і пасялковым Саветам дэпутатаў. Яны, як паказвае практыка, бяруць на сябе асноўную частку праблем жыхароў глыбінкі.

З нашым удзелам прайшло каля трыццаці сесій Саветаў дэпутатаў пярвічнага ўзроўню.

Па-ранейшаму вялікае значэнне мы надавалі ўзаемадзеянню са сродкамі масавай інфармацыі. У лістападзе гэтага года ў Савеце Рэспублікі адбылася сустрэча з рэдактарамі абласных, гарадскіх і раённых газет. Для нас выключна важна падтрымліваць цеснае ўзаемадзеянне са сродкамі масавай інфармацыі, паколькі яны не толькі інфармуюць людзей аб тым, што робіць заканадаўчая ўлада, але і забяспечваюць зваротную сувязь: як насельніцтва ўсё гэта ўспрымае і ацэньвае. Важна, што рэгіянальныя друкаваныя выданні не ўпускаюць з-пад увагі агульнадзяржаўныя тэмы, на іх старонках можна сустрэць матэрыялы аб нашай парламенцкай дзейнасці і рабоце ў рэгіёнах. У прыватнасці, у 52-х перыядычных друкаваных выданнях за мінулы перыяд было размешчана больш за 200 публікацый аб дзейнасці Савета Рэспублікі. Разам з тым неабходна ўзмацніць работу ў СМІ па абмеркаванні законапраектаў, якія разглядаюцца ў Савеце Рэспублікі. Нашы грамадзяне павінны пастаянна атрымліваць з першых рук растлумачэнні і каментарыі заканадаўца па самых надзённых пытаннях.

Паважаныя члены Савета Рэспублікі!

У святле патрабаванняў кіраўніка дзяржавы аб укараненні ў практыку больш выніковых форм работы з насельніцтвам намі была ўзмоцнена работа са зваротамі грамадзян.

Як адзначыў кіраўнік дзяржавы на праведзенай 9 лістапада 2010 года нарадзе па пытаннях работы са зваротамі грамадзян, трэба выразна разумець, што для людзей важны не столькі паказчыкі ВУП, колькі тое, як дзяржаўныя праграмы ўплываюць на іх жыццё, садзейнічаюць вырашэнню надзённых жыццёвых праблем. Людзі чакаюць ад нас рэальнай увагі да іх клопатаў. Дапамагчы канкрэтнаму чалавеку, прыняць зацікаўлены ўдзел у яго складанай жыццёвай сітуацыі, дапамагчы і падтрымаць — такім павінен быць наш стыль работы з заявамі і скаргамі выбаршчыкаў. Таму неабходна самым сур'ёзным чынам і ў Савеце Рэспублікі, і ў рэгіёнах займацца праблемамі людзей. У міжсесійны перыяд гэта задача нумар адзін. Тым больш што ў нас для гэтага ёсць усё неабходнае. Трэба смялей прыцягваць для работы з грамадзянамі мясцовыя выканаўчыя і распарадчыя органы, каб у максімальнай меры забяспечыць вырашэнне праблем насельніцтва.

Паважаныя калегі!

На заканчэнне хачу выказаць усім вам словы падзякі за плённую работу ў перыяд сесіі, а таксама падзякаваць супрацоўнікам Сакратарыята Савета Рэспублікі за высокі прафесіяналізм і якаснае выкананне пастаўленых перад імі задач па забеспячэнні дзейнасці Савета Рэспублікі.

Выказваю таксама ўдзячнасць прадстаўнікам сродкаў масавай інфармацыі за аператыўнае асвятленне нашай дзейнасці.

Віншую ўсіх вас з надыходзячым Новым годам і жадаю вам і вашым блізкім здароўя, дабрабыту і ўдачы ў новым 2011 годзе!

Дзякуй за ўвагу!

МАШТАБНЫМ ЗАДАЧАМ — ЭФЕКТЫЎНЫЯ ЗАКОНЫ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Спрошчаны працэдуры ў сферах архітэктурнай, будаўнічай і транспартна-экспедыцыйнай дзейнасці. Аптымізаваны парадак прыцягнення ў краіну замежнай рабочай сілы.

Дзелавую ініцыятыву часта зводзяць на нішто неапраўдана суровыя санкцыі за парушэнне адміністрацыйных прадпісанняў.

Часткова зняць гэту праблему дазволяць магчымасць зніжэнне максімальнага памеру штрафу за парушэнні ў сферы эканамічнай дзейнасці і ўстанаўленне за асобныя віды правапарушэнняў такога спагнання, як папярэджанне.

Пазбегнуць працяглых судовых разбораў і звязаных з імі расходаў дапаможа рэалізацыя норм, накіраваных на развіццё практыкі вырашэння гаспадарчых спрэчак у дасудовым парадку. Гэта перш за ўсё выкарыстанне спрошчаных і прымірыцельных працэдур, стварэнне прававых умоў для больш шырокага прымянення інстытута трацейскага разбору.

Абароне законных інтарэсаў інвестараў і зніжэнню магчымасці ўзнікнення спрэчных сітуацый па здзелках з аб'ектамі нерухомай маёмасці паслужыць карэкціроўка Закона «Аб дзяржаўнай рэгістрацыі нерухомай маёмасці, правоў на яе і здзелак з ёю».

Вызваляючы прадпрымальнікаў ад празмернага кантролю, дзяржава ў той жа час абавязана ў поўным аб'ёме абараніць правы работнікаў. І тут больш актыўную ролю павінны адыгрываць прафсаюзы. Умацаванню іх прававога статусу будуць садзейнічаць папраўкі ў Закон «Аб прафесійных саюзах».

Прынцып максімальнага ўліку інтарэсаў усіх удзельнікаў праваадносін з'яўляецца прыярытэтным і пры ўдасканаленні экалагічнага заканадаўства. Так, адначасова са спрашчэннем парадку карыстання аб'ектамі расліннага свету прапануецца ўвесці механізм кампенсацыі шкоды, што ім наносіцца ў выніку гаспадарчай дзейнасці. Акрамя таго, вырашаюцца задачы павышэння эфектыўнасці дзяржаўнай экалагічнай экспертызы, захавання прыродных экалагічных сістэм, біялагічнай і ландшафтнай разнастайнасці.

Разам са стварэннем аптымальных умоў для вядзення бізнэсу дэпутаты актыўна ўключыліся ў працэс фарміравання прававой базы для інавацыйнага абнаўлення эканомікі. Асноўныя напрамкі гэтай дзейнасці былі намечаны на парламенцкіх слуханнях, прысвечаных ролі навукі і адукацыі ў рэалізацыі стратэгіі інавацыйнага развіцця.

У ходзе сесіі ўнесены значны ўклад у кадыфікацыю заканадаўства. З прыняццем праекта Кодэкса аб адукацыі завершана складаная, карпатлівая работа па фарміраванні новай галіны нацыянальнага права. Закладзены заканадаўчыя асновы для стабільнага развіцця айчыннай сістэмы адукацыі і яе інтэграцыі ў сусветную адукацыйную прастору.

У першым чытанні прыняты праект Жыллёвага кодэкса. Улічваючы асаблівае гучанне, якое набыла жыллёвая праблематыка на Усебеларускім народным сходзе, далейшая работа над гэтым дакументам будзе праводзіцца з максімальным улікам выказаных пазіцый і меркаванняў.

У блоку сацыяльных пытанняў найбольш значнымі з'яўляюцца рашэнні, накіраваныя на ўзмацненне падтрымкі сем'яў, якія выхоўваюць дзяцей, устанаўленне льгот дзецям, якія навучацца ва ўстановах адукацыі, размешчаных на тэрыторыі радыеактыўнага забруджвання, а таксама ўрэгуляванне адносін у галіне донарства крыві і яе кампанентаў.

Важкі пакет дакументаў быў прысвечаны ўдасканаленню работы праваахоўных органаў, умацаванню стабільнасці і правапарадку ў краіне.

Узмоцнены патрабаванні да правядзення аператыўна-вышуковай дзейнасці. Замацаваны пераўтварэнні ў структуры органаў унутраных спраў. Вядзецца карэкціроўка заканадаўства аб пракуратуры. Аптымізуецца сістэма прафілактыкі безнагляднасці і правапарушэнняў непаўналетніх. З улікам правапрымяняльнай практыкі ўнесены змяненні ў Крымінальны і Крымінальна-працэсуальны кодэксы Рэспублікі Беларусь.

Важным заключным акордам сесіі стала ратыфікацыя 18 міжнародных дагавораў, якія фарміруюць прававую базу Адзінай эканамічнай прасторы Беларусі, Казахстана і Расіі.

Насычанай і дынамічнай была міжнародная дзейнасць Палаты прадстаўнікоў. Заканамерна, што важнейшым яе напрамкам у гэты перыяд была работа з замежнымі і міжнароднымі наглядальнікамі на прэзідэнцкіх выбарах.

Па запрашэнні Палаты прадстаўнікоў у краіне працавалі місіі наглядальнікаў ад Міжпарламенцкай Асамблеі СНД і Парламенцкай асамблеі АБСЕ, якія мелі магчымасць аб'ектыўна ацаніць абстаноўку ў рэспубліцы і пераканацца ў тым, што выбары праходзілі ў поўнай адпаведнасці з нацыянальным заканадаўствам.

Актыўная работа праводзілася ў рамках міжпарламенцкіх арганізацый. Ключавой падзеяй тут стала 38-я сесія Парламенцкага Сходу Саюза Беларусі і Расіі. Сярод асноўных яе рашэнняў — прыняцце праекта саюзнага бюджэту на 2011 год.

Плённа працавалі дэпутаты ў міжпарламенцкіх структурах СНД, ЕўрАзЭС і АДКБ. На пленарных пасяджэннях і іншых мерапрыемствах гэтых арганізацый былі абмеркаваны пытанні фарміравання прававой базы Мытнага саюза і Адзінай эканамічнай прасторы ў рамках ЕўрАзЭС, умацавання яго парламенцкага складальніка, заканадаўчага забеспячэння інавацыйнага развіцця дзяржаў — удзельніц СНД, стварэння сістэмы крызіснага рэагавання ў АДКБ.

Праведзеныя ў рамках гэтых форумаў сустрэчы з кіраўнікамі парламенцкіх дэлегацый Казахстана, Расіі, Таджыкістана і Украіны далі магчымасць абазначыць шляхі далейшага развіцця двухбаковага супрацоўніцтва і аказання ўзаемнай падтрымкі ў міжпарламенцкіх арганізацыях.

Адзначу таксама плённы ўдзел дэпутатаў Палаты прадстаўнікоў у 123-й Асамблеі Міжпарламенцкага саюза, асенняй сесіі Парламенцкай асамблеі АБСЕ, 36-м пленарным пасяджэнні Генеральнай асамблеі Парламенцкай асамблеі Чарнаморскага эканамічнага супрацоўніцтва, штогадовай сесіі парламенцкай структуры Цэнтральнаеўрапейскай ініцыятывы.

Дэпутаты актыўна выкарыстоўвалі трыбуну гэтых арганізацый, каб данесці пазіцыю нашай краіны па такіх актуальных пытаннях, як барацьба з транснацыянальнай злачыннасцю, карупцыяй і гандлем людзьмі, ахова навакольнага асяроддзя, змяненне клімату, энергетычная і харчовая бяспека.

Сярод важнейшых падзей сесійнага перыяду неабходна назваць афіцыйны візіт беларускай парламенцкай дэлегацыі ў Сацыялістычную Рэспубліку В'етнам, у час якога адбыліся сустрэчы з Прэзідэнтам і Прэм'ер-міністрам гэтай краіны, кіраўніцтвам Парламента і прадстаўнікамі дзелавых колаў. Былі абмеркаваны пытанні развіцця беларуска-в'етнамскага палітычнага дыялога, гандлёва-эканамічнага супрацоўніцтва, пашырэння ўзаемадзеяння ў міжнародных арганізацыях, у тым ліку шляхам устанаўлення партнёрскіх адносін паміж Парламентам Беларусі і Парламенцкай асамблеяй Асацыяцыі краін Паўднёва-Усходняй Азіі.

Высокай была актыўнасць рабочых груп Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па супрацоўніцтве з парламентамі замежных дзяржаў. Упершыню адбыўся візіт беларускай парламенцкай дэлегацыі ў Эстонію, па лініі парламенцкіх груп дружбы ажыццёўлены візіт у Японію.

У снежні гэтага года прайшло трэцяе пасяджэнне Міжпарламенцкай камісіі па супрацоўніцтве Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь і Вярхоўнай Рады Украіны, на якім абмяркоўваліся пытанні развіцця дагаворна-прававой базы дзвюх дзяржаў, гандлёва-эканамічных сувязяў, а таксама супрацоўніцтва нацыянальных дэлегацый Беларусі і Украіны ў міжнародных парламенцкіх структурах.

За апошнія тры месяцы ў Палаце прадстаўнікоў праведзена каля 10 сустрэч з парламентарыямі замежных дзяржаў, прадстаўнікамі міжнародных арганізацый і дыпламатычнага корпуса замежных дзяржаў.

Дэпутаты Палаты прадстаўнікоў у складзе місіі наглядальнікаў ад СНД прымалі ўдзел у міжнародным назіранні за правядзеннем канстытуцыйнага рэспубліканскага рэферэндуму і парламенцкіх выбараў у Рэспубліцы Малдова, а таксама выбараў у Парламент Азербайджанскай Рэспублікі.

Дынаміка двухбаковых кантактаў не знізіцца і ў міжсесійны перыяд. Разглядаюцца прапановы аб ажыццяўленні візітаў беларускіх парламентарыяў у Бахрэйн, Іран і Украіну. Чакаецца, што нашу краіну наведаюць парламенцкія дэлегацыі Італіі, Карэі, Лівана.

Дэпутаты прымуць удзел у мерапрыемствах Парламенцкага Сходу Саюза Беларусі і Расіі, міжпарламенцкіх асамблей СНД і ЕўрАзЭС, Парламенцкай Асамблеі АДКБ, а таксама ў зімняй сесіі Парламенцкай асамблеі АБСЕ. Прадоўжыцца падрыхтоўка трэцяга сумеснага семінара дэлегацыі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь у ПА АБСЕ і Рабочай групы ПА АБСЕ па Беларусі па пытаннях сродкаў масавай інфармацыі.

Напружанай будзе і заканадаўчая дзейнасць. Ужо сёння неабходна ўключыцца ў работу па падрыхтоўцы заканадаўчых ініцыятыў, кіруючыся рашэннямі Усебеларускага народнага сходу, перагледзець нашы рабочыя планы, прааналізаваць законапраекты, якія ўжо знаходзяцца ў пастаянных камісіях.

Мы набралі добры тэмп работы ў выбарчых акругах з насельніцтвам, працоўнымі калектывамі, мясцовымі органамі ўлады. Наша задача не знізіць яго і ў міжсесійны перыяд.

На заканчэнне, паважаныя калегі, дазвольце падзякаваць вам за плённую работу і выказаць упэўненасць, што пастаўленыя перад намі задачы будуць паспяхова вырашаны.

Сардэчна віншую ўсіх прысутных з надыходзячым Новым годам і Каляднымі святамі.

Жадаю вам моцнага здароўя, дабрабыту, поспехаў і ўдачы ва ўсіх справах.

Ад Польшчы да Кітая — рынак без межаў

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Каб інтэгравацца было лягчэй, Беларусь будзе максімальна прытрымлівацца ўмоў уступлення «старэйшай сястры» — Расіі. Ужо хоць бы таму, што ў той ёсць такая неабходная на перамовах вага. «Бо, як вядома, чым меншы эканамічны патэнцыял краіны, тым менш з ёй лічацца на перамоўным працэсе», — канстатуе А. Кабякоў. Праўда, перамовы па ўступленні Расіі доўжацца ўжо апошнія 18 гадоў... Як бы там ні было, ёсць шанец, што мы пойдзем па пракладзеным шляху.

Дамоўленасці ёсць, натуральна, і ў сельскагаспадарчай сферы. Так, нам, напрыклад, давядзецца істотна скарачаць меры дзяржаўнай падтрымкі аграрнага сектара. Яна будзе лімітавацца ў працэнтных суадносінах да валавога кошту выраблены сельскагаспадарчых тавараў.

Увогуле ж сярод ратыфікаваных парламентарыямі дакументаў — пагадненні аб узгодненай макраэканамічнай палітыцы ў АЭП, адзіных правілах і прынцыпах канкурэнцыі, дзяржаўных закупках. Асобны блок датычыцца энергетычнай і транспартнай сферы, адзіныя падыходы вызначаюцца ў сферы працоўнай міграцыі. Усё ўзважана, выверана і ўжо, як бачыце, адным бокам ратыфікавана. Аднак карэктывы не выключаны:

— Мы дамовіліся, што ўсю першую палову 2011 года, пакуль ідзе ратыфікацыя ў Расіі, Казахстане, будзем пільна глядзець, як бізнэс-супольнасць рэагуе на гэтыя пагадненні. Не выключана, што пры неабходнасці нешта будзе рэгулявацца асобнымі пратаколамі, — удакладняе намеснік прэм'ер-міністра.

Старшыня пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па міжнародных справах і сувязях з СНД Сяргей МАСКЕВІЧ распавёў пра перспектывы, якія адкрывае для Беларусі ўдзел у Мытным саюзе і АЭП. Адзначыў, што гэта стане «пунктам адліку новага этапу развіцця краіны». Дэпутат падкрэсліў высокую зацікаўленасць трэціх краін у супрацоўніцтве. Свой інтарэс ужо праявілі В'етнам, Егіпет, Новая Зеландыя, Сірыя, Іран. «І мы хочам, каб агульны рынак у 170 млн чалавек быў для іх прывабным», — запэўнівае палітык. Яшчэ б, такі прастор для гандлю: ад Польшчы да самага Кітая ніякіх перашкодў.

Падчас абмеркавання дакументаў у верхняй палаце парламента **старшыня Савета Рэспублікі Анатоль РУБІНАЎ** канстатаваў, што завяршэнне ратыфікацыі пагадненняў па АЭП азначае ўтварэнне «новай эканамічнай, а магчыма, і палітычнай, рэальнасці». У гэтым ён бачыць адкрыццё шырокіх перспектыў не толькі для Беларусі — для ўсёй постсавецкай прасторы. **Старшыня пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па эканоміцы, бюджэце і фінансах Вадзім ПАПОЎ** звярнуў увагу на тое, што падпісанне і ратыфікацыя пагадненняў — гэта далёка не канчатковы этап развіцця, наадварот, ён азначае «наступны этап заканатворчай дзейнасці па паглыбленні інтэграцыйных працэсаў».

Зоя ВАРАНЦОВА.

УП «МИНСКИЙ ГОРОДСКОЙ ЦЕНТР НЕДВИЖИМОСТИ» 25 января 2011 г. проводит открытый аукцион № 01-А-11 на право заключения договоров аренды земельных участков в г. Минске

Минский городской центр недвижимости

Вид аукциона: открытый (на повышение цены продажи).
Предмет аукциона: право заключения договора аренды земельного участка.
Аукцион проводится в порядке, установленном постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 № 462.
На торги выставляется право аренды на 5 лет 3 земельных участков для строительства объектов недвижимости в г. Минске:

№ п/п	Место расположения земельного участка	Кадастровый номер земельного участка	Площадь, га	Функциональное назначение предполагаемого объекта строительства	Начальная цена предмета аукциона (бел. руб.)	Сумма задатка (бел. руб.)	Расходы на подготовку документации для проведения аукциона (бел. руб.)	Условия, предусмотренные в решении Мингорисполкома об изъятии земельного участка для проведения аукциона
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Пересечение улиц Космонавтов-Слободской	500000000005005599	0,3728	Торговый центр	296 528 554	29 000 000	4 794 019	–
2	У дома № 24 по ул. Голубева	500000000005005598	0,2000	Объект торговли с помещениями общественного питания	165 296 124	16 000 000	4 762 543	–
3	Микрорайон Каменная Горка-2, по генплану № 20	500000000006005862	0,3695	Блок бытового обслуживания на 23 рабочих места с кафе на 50 посадочных мест и общественным туалетом на 10 приборов	277 066 588	27 000 000	5 622 178	Возмещение затрат УКС Мингорисполкома в размере 27 505 071 бел. руб.

Сведения о наличии инженерных коммуникаций на указанных земельных участках и их характеристики содержатся на планово-картографических материалах в составе земельно-кадастровой документации. Инженерное развитие инфраструктуры застраиваемой территории участков осуществляется в соответствии с техническими условиями на инженерно-техническое обеспечение соответствующего объекта, выданными эксплуатирующими и согласующими организациями (согласно перечню, установленному Минским горисполкомом).

Аукцион состоится **25 января 2011 г. в 11.00** по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов.

Для участия в аукционе необходимо:

внести задаток (не позднее 19 января 2011 г.) в размере, указанном в графе 7 (в случае участия в торгах в отношении нескольких земельных участков – в размере, установленном для предмета аукциона с наибольшей начальной ценой), перечисляемый на расчетный счет № 3641000000016 в ОАО «АСБ Беларусбанк», код банка – 795, УНП – 100690830, назначение платежа – 04002, получатель – Финансовое управление Мингорисполкома (задатки вносятся в белорусских рублях в суммах согласно настоящему извещению);

представить в адрес УП «Минский городской центр недвижимости» – организатору аукциона следующие документы:

заявление на участие в аукционе;

заверенную банком копию платежного документа, подтверждающего внесение задатка в установленном размере (без НДС);

подписанное соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах) установленной формы, в соответствии с которым участник аукциона, которому по результатам аукциона в установленном порядке предоставляется земельный участок, обязан возместить организатору аукциона затраты на организацию и проведение аукциона, в т.ч. расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения.

Дополнительно представляется:

гражданином – копия документа, содержащего его идентификационные сведения, без нотариального засвидетельствования;

индивидуальным предпринимателем – копия свидетельства о государственной регистрации индивидуального предпринимателя без нотариального засвидетельствования;

представителем гражданина или индивидуального предпринимателя – нотариально удостоверенная доверенность;

представителем или уполномоченным должностным лицом юридического лица Республики Беларусь – доверенность, выданная юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии устава и свидетельства о государственной регистрации юридического лица без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица;

представителем или уполномоченным должностным лицом иностранного юридического лица – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык, легализованные в установленном порядке доверенность или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык;

представителем иностранного гражданина – легализованная в установленном порядке доверенность, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов на участие в аукционе граждане, представители граждан, индивидуальных предпринимателей и юридических лиц, уполномоченные должностные лица юридических лиц предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.

Прием документов для участия в аукционе начинается с 10.00 28 декабря 2010 г. и заканчивается в 17.00 19 января 2011 г. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в аукционе осуществляются по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. № 6.

Торги в отношении каждого земельного участка проводятся при условии наличия двух или более участников. Победителем торгов по каждому предмету аукциона признается участник, предложивший наиболее высокую цену.

Победители торгов (участники аукциона, которым земельные участки предоставляются как единственным, подавшим заявление на участие в аукционе) в течение 10 рабочих дней со дня принятия Минским горисполкомом решений о предоставлении им соответствующих земельных участков обязаны:

- внести плату за предмет аукциона (часть платы – в случае предоставления рассрочки ее внесения);
- возместить Минскому горисполкому расходы по подготовке документации для проведения аукциона;
- выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона;
- возместить организатору аукциона затраты на организацию и проведение аукциона, в т.ч. расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения. **Информация о данных затратах, порядке их возмещения доводится до сведения участников аукциона до его начала при заключительной регистрации под роспись и оплачивается по предоставляемому организатором аукциона счету-фактуре.**

После совершения названных действий, но не позднее 2 рабочих дней, Минский горисполком заключает с победителем аукциона (в установленных законодательством случаях – с его участником) договор аренды земельного участка сроком на 5 лет.

Оплата стоимости предметов аукциона осуществляется по безналичному расчету за белорусские рубли. По заявлению победителя аукциона Минский горисполком может предоставить победителю аукциона рассрочку по внесению платы за предмет аукциона в установленном порядке.

После истечения срока аренды земельного участка (5 лет), предоставленного по результатам аукциона, лицо, которому он предоставлен, в установленном порядке обращается в адрес Минского горисполкома с заявлением о продлении срока аренды соответствующего участка (заключении нового договора аренды), на основании которого по решению исполкома ему предоставляется земельный участок на указанный в заявлении срок, но не более чем на 99 лет, при условии внесения этим лицом платы за право аренды земельного участка, рассчитанной на основании его кадастровой стоимости с применением коэффициентов, установленных Советом Министров Республики Беларусь исходя из сроков аренды земельных участков.

Всем желающим предоставляется возможность ознакомления с землеустроительной и градостроительной документацией по соответствующим земельным участкам (в том числе с характеристиками расположенных на земельных участках инженерных коммуникаций и сооружений (при их наличии) и условиями инженерного развития инфраструктуры застраиваемой территории).

Осмотр земельных участков на местности производится желающими самостоятельно в удобное для них время.

Контактный телефон: + 375 (17) 227 40 22, официальный сайт организатора аукциона: www.mgcn.by.

«НАШЫ МУЖЧЫНЫ І КАРОВУ ПАДОЯЦЦЬ, І ПЕЛЬМЕНЯЎ НАЛЕПЯЦЬ»

Як толькі карэспандэнт «Звязды» дазналася, што сем'і з Капыльшчыны ўжо другі год запар заваёўваюць на рэспубліканскім конкурсе тытул «Валадар сяла», яна адразу ж ногі ў рукі — і туды. Цікава ж, якія яны, сапраўдныя валадары, — тыя, на каго трэба раўняцца?

Пыкі дахадзіліся, Калыханы датанцаваліся

— Як вы пазнаёміліся з будучым мужам? — цікаўлюся ў Святланы.

— Ды як раней знаёміліся? (*усміхаецца*). У клубе, на вясковай дыскатэцы. Вялікдзень быў якраз. З таго дня Віця — а ён жыў у суседняй вёсцы — часта да мяне стаў захаджваць. Хадзіў-хадзіў... Вось і дахадзіўся.

— Калі вы дахадзіліся, значыць, мы датанцаваліся, — падхоплівае Яна, пазіраючы на мужа. — Я з бацькамі пераехала ў Капыльскі раён з Сімферопаля. Хадзіла тут у школу, у дзясяты клас. Пазнаёміліся з Ігарам таксама на дыскатэцы. Але адразу ён мне не спадабаўся. Я яму, пэўна, таксама (*смяюцца*). Між тым, хоць цёплых адносін паміж намі не было, але павольныя танцы танцавалі. Вось і датанцаваліся.

— Вы ўжо разам, пэўна, не адзін пуд солі з'елі. Можаце сказаць, хто ў вашым доме гаспадар, за кім застаецца апошняе слова?

— Адзін тыдзень я, другі — Яна, — смяецца Ігар.

— У асноўным, усе праблемы ў нас вырашаюцца разам. Але я б сказала, што лідарства ў нашай сям'і ўсё ж такі за мной, — не пагаджаецца Яна. — Калі Ігар сказаў «не», то я магу скарыстаць сваё жаноцкае абаянне і зрабіць так, каб муж змяніў сваё рашэнне. Недарэмна кажуць, што муж — галава, а жонка — шыя. Куды шыя паверне, туды галава і глядзіць.

— А я шыю мужу аддам, — не раздумваючы, кажа Святлана. — Але незамужнім дзяўчатам на заметку: перш чым аддаваць лідарства мужу, трэба выхаваць яго для сябе, перакласці на свой капыл. Бо не сакрэт, што гатовы муж на дарозе не валяецца.

«Мой муж доіць карову кожную раніцу»

— Няўжо ніколі не хацелася пераехаць жыць у горад?

— Ніколі не думалі пра гэта, — паціскае плячыма Святлана.

— А нам хацелася, — кажа Яна. — У Душаве мы жылі ў людскім доме, які нам калгас абяцаў выкупіць. Але так сталася, што старшыня памяняўся, і перад намі стаяў выбар: выкупіць самім той дом альбо набыць жыллё ў Капылі. Колькі дзён ездзілі па горадзе і прыглядалі прыдатны дамок. І, ведаеце, злавілі сябе на думцы, што для нас абодвух галоўнае, каб побач з домам была зямля ды хлявчук. Вось муж і кажа: «Слухай, а ці варта ехаць у Капыль, калі можна жыць у Душаве, непадалёку ад горада, і трымаць паўнавартасную гаспадарку». Адным словам, не можам мы без жыўнасці, таму, пэўна, і дагэтуль жывём у вёсцы.

— Зараз вясковая моладзь, у сваёй большасці, не рвецца трымаць гаспадарку: мауляў, малако і мяса можна ж у краме набыць.

«ВАЛАДАРЫ СЯЛА - 2009»

Сям'я Пыкаў з вёскі Папоўцы

Віктар працуе ў прыватнай фірме трактарыстам, Святлана — начной нянечкай у дзіцячым інтэрнаце. Сям'я трымае карову, свіней, курэй, качак і нават пчальнік. Таму не дзіўна, што ў мёдзе сям'я Пыка недахопу не адчувае, а фірменнымі стравамі Святланы з'яўляюцца качка з яблыкамі ды бекон з грыбамі. А ў прыгатаванні дзічыны ёй дык і наогул роўных няма. А як жа па-іншаму: муж — першы на вёсцы паляўнічы. Адным словам, на стале ў Пыкаў пуста не бывае, так што такой гаспадыні новы халадзільнік — галоўны прыз конкурсу — прыйшоўся якраз да месца. Віктар і Святлана маюць дзвюх дачок. 12-гадовая Ксенія і 11-гадовая Вольга радуюць бацькоў добрымі адзнакамі і захапляюцца вышыўкай.

Свініна ў беконе з грыбамі ад сям'і Пыкаў

800 грамаў свінога філе, 200 г. нарэзанага тонкімі палоскамі бекону (грудзінкі), 2 галоўкі цыбулі, 350 г шампіньёнаў, 3 сталовыя лыжкі сметанковага масла, невялікі пучок пятрушкі, 2 апельсіны, соль, перац на смак.

Свіное філе вымыць, абсушыць і парэзаць. Кожны кавалак свініны пасаліць, паперчыць, завярнуць у палоску бекону і замацаваць шпажкамі. Атрыманыя рулецікі выкласці на патэльню з разагрэтым маслам і смажыць 10 хвілін, пастаянна пераварочваючы. Затым уліць паўшклянкі вады і давесці да кіпення. Абсмажаныя рулецікі выкласці на бляху, паставіць у разагрэтую да 200 °С духоўку на 5-7 хвілін. Цыбулю і грыбы абсмажыць у патэльні з разагрэтым маслам да гатоўнасці. Пятрушку вымыць, здрабніць і дадаць да грыбоў. Апельсіны вымыць, нарэзаць кружочкамі і выкласці на талерку. Затым выкласці гатовыя рулецікі, а зверху — цыбульна-грыбную масу.

— Ды я, шчыра прызнацца, і не ўяўляю, як бы мы жылі ў вёсцы ды без гаспадаркі, — кажа Святлана. — Малако, сыр, смятана, тварог, мяса — усё сваё. Глядзіш, а ўсё ж нейкая падтрымка. Малако здаю — вось вам і дадатак да зарплаты. Я лічу, што выгадна трымаць гаспадарку. А што цяжка, дык мы ж да працы звыклыя (*усміхаецца*).

— Ды і не сакрэт, — дадае Яна, — што сваё заўсёды больш карыснае і праверанае, чым купленае.

— А акрамя каровы ды свіней, якую яшчэ жыўнасць трымаеце?

— Качкі, куры, трусы... — пералічвае Яна.

— А ў нас ужо трусоў няма, — кажа Святлана. — Але, нягледзячы на гэта, у навагоднім меню значыцца зайчаціна. Муж — ён жа ў нас заўзяты паляўнічы — ужо атрымаў заданне ад дачок.

— Света, а дзе ж ваш лісіны каўнер? — жартую.

— Дык лісіца не ў модзе цяпер. Вось раней Віця, калі яшчэ быў халасты, спецыяльна для будучай жонкі прыпас лісіную шкурку. Вось такі ў мяне, дзяўчаты, падарунак быў на вяселле (*смяецца*). Праўда, так і не выпала хадзіць у лісіным футры, усё неяк рукі не даходзілі. А пасля мода змянілася. Дык я з яе дзецям навагоднія касцюмы зрабіла.

— Ці дзеліце вы абавязкі на выключна «мужчынскія» і «жаночыя»?

— Не. Калі я позна вяртаюся з працы, то ведаю, што вячэра ўжо прыгатаваная і гаспадарка спраўленая. І, наадварот, калі Ігар затрымліваецца, то ўсё, што ў маіх сілах, раблю сама, а дзеці дапамагаюць.

— У нас тое ж самае, — кажа Святлана. — Адзін аднаго замяняем. Я раблю ў начную змену, таму раніцай Віцю даводзіцца даіць карову.

— Мой Ігар таксама раней, калі мне з дзецьмі трэба было ляжаць у бальніцы, даіў кароў — мы тады дзвюх трымалі. А што рабіць?

— Дзявацца ж няма куды. Карову здаваць? Не, не будзем, — дадае Святлана. — Нашы мужчыны разумеюць, што карова патрэбная.

— Суседзяў прасіць? Дык, паверце, ніхто моцна не жадае даіць чужых кароў, ды і не факт, што карова дасца незнаёмаму чалавеку. Магчыма, мужчыны і не даілі кароў, калі б не было ў гэтым неабходнасці.

— Калі б не было каровы, дык і не даіў бы, — працягвае жартаваць муж Яны.

«У нядзелю ўсёй сям'ёй лепім пельмені»

— А чым займаецеся ў вольны час, як праводзіце выхадныя?

— Той, хто жыве ў вёсцы, пацвердзіць, што вольнага часу за працай тут практычна не бывае. Але мы прылаўчыліся сумяшчаць прыемнае з карысным. Я вялікая аматарка рыбалкі: люблю лавіць рыбу нават больш, чым Ігар. Летам, калі выпадае наша чарга пасвіць кароў, бяром разам з пугамі з сабой вуды і ловім рыбу ў возеры побач з пашай.

— І які ўлоў быў самым багатым?

— Там клююць толькі маленькія карасікі. Наш рэкорд — 350 штук у дзве вудачкі.

— Яна з Ігарам ловяць рыбу разам. А вы, Святлана, свайго Віктара не раўнуеце да хобі?

— Я нічога не маю супраць таго, што муж ходзіць на паляванне. Не ўвесь жа час хадзіць з працы дадому, не займацца ж увесь час гаспадаркай. Адно і тое ж надакучвае. Трэба, каб было захапленне ў чалавека. Сама ж я люблю вязаць. Раней дык і людзям, калі што прасілі, вязала. А зараз за недахопам часу толькі для сябе паспяваю: шкарпэткі, рукавічкі, дзецям кофтачкі.

— А ці ёсць у вашых сем'ях нейкія традыцыі?

— У нас дома ёсць руская печка, у якой я па вялікіх святах што-небудзь запякаю, — кажа Святлана. — Больш за ўсё мае хатнія любяць качку з яблыкамі ды свініну з грыбамі.

— Мы больш за ўсё чакаем Новы год і Вялікдзень. На гэтыя святы грошай не шкадуем. Усе рыхтуем адно аднаму падарункі і кладзём пад ёлку з лістамі ад Дзеда Мароза. У апошні ж тыдзень паста мы стараемся не есці мяса і не ўключаць тэлевізар. Я лічу, што дзецям трэба тлумачыць, чаму трэба рабіць так, а не інакш, прынамсі так выхоўвалі нас нашы бацькі. За што мы ім вельмі ўдзячныя. А на выхадных мы ўсе, як адзін, прымаем удзел у прыгатаванні пельменяў альбо чабурэкаў. Саша раскатвае цеста, сынуля кладзе фарш, а мы з татачкам лепім. Дарэчы, Ігар выдатна гатуе, ён яшчэ да арміі вучыўся на кухара.

— А па гаспадарцы дзеці дапамагаюць?

— Больш па дому, — кажа Святлана. — Папыласосіць, падлогу працерці, свае рэчы ў парадак прывесці. Летам агарод дапамагаюць палоць. Сёлета бульбу палолі нараўне са мной.

— А нашы па гаспадарцы дапамагаюць. Летам, пакуль я на працы, сынуля сустракае карову і прывязвае, а Саша садзіцца і доіць. Што тычыцца куранят ды трусоў, дык мы з Ігарам наогул не ўмешваемся. Гэта выключна іх гадаванцы. Віталік любіць парасятак, яго нават прасіць не трэба: сам ходзіць і збірае ім траву. І агарод у нас таксама полецца. Калі Саша тры радкі часнаку атрымае, то сын — радочак. Так павінна быць. Каб выжыць у сельскай мясцовасці, дзеці павінны быць прывучаныя да працы з дзяцінства. Я не кажу, што яны павінны працаваць дзень і ноч. Але ж, згадзіцеся, прапалоць радок часнаку ў дзень — гэта не нагрузка. І посуд у нас Віталік мые з задавальненнем, ды так, што не прыдзярэшся.

«Мы, хоць і калгаснікі, але не лыкам шыты»

— Як змянілася ваша жыццё пасля таго, як сталі «Валадарамі сяла»?

— Дома перасталі бензапілой дровы рэзаць, ручной пілуем, — жартуе Ігар, узгадваючы нядаўні конкурс.

— А калі сур'ёзна, — дадае Яна, — то дадалося ўпэўненасці ў сабе, сваіх сілах. У першую чаргу даказалі сабе, што мы, хоць і калгаснікі, але не лыкам шыты (*смяюцца*). Добра, што праходзяць такія конкурсы.

— На конкурсе мы пазнаёміліся з сем'ямі з суседніх вёсак, ды так пасябравалі, што разам у каго-небудзь збіраемся на святы. Жыць стала весялей. Прыемна і тое, што пасля перамогі нас раён пачаў запрашаць на розныя мерапрыемствы: злёт перадавікоў, злёт маці... А дачок, калі аддавалі ў Капыльскую гімназію, дырэктар так і прадставіў дзецям: «Да нас прыйшлі вучыцца валадары сяла» (*смяюцца*).

— Света раскажы, а як вашы парасяты (за першае месца «на вобласці» сем'ям далі па пары парасят), з'елі ўжо? — цікавіцца Яна.

— Нашы захварэлі і памерлі. А вашы як?

— Растуць. Прывезлі дадому маленькіх, кілаграмаў па 6. Зараз ужо па 25 кілаграмаў будуць. Мы іх назвалі Шпунцік і Фунцік. Прыходжу ў хлеў — і настрой уздымаецца, бо падарунак навявае прыемныя ўспаміны пра конкурс.

Надзея ДРЫЛА, *Капыльскі раён.*

Даведка «Звязды»

Упершыню конкурс для сельскай моладзі «Валадар сяла» стартаваў чатыры гады таму ў Глыбоцкім раёне. Яркі і відовішчны, ён адразу ж прыцягнуў увагу грамадскасці. З 2008 года праводзіцца Беларускім рэспубліканскім саюзам моладзі, з 2009-га праходзіць пры падтрымцы Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання Беларусі і ААТ «Белаграпрамбанк». Колькасць удзельнікаў праекта пастаянна расце. Толькі сёлета за тытул «Валадар сяла» на розных этапах конкурсу спаборнічалі 950 маладых сем'яў. Як адзначыла Наталля Гарбацэвіч, першы сакратар Капыльскага раённага камітэта ГА «БРСМ», конкурс праводзіцца, каб павысіць інтарэс маладых сем'яў да жыцця на сяле, падняць прэстыж сельскагаспадарчых прафесій і ўмацаваць сямейныя традыцыі. Змагацца ж за званне «Валадар сяла» могуць муж і жонка ва ўзросце да 35 гадоў, якія пражываюць у сельскай мясцовасці і маюць аднаго ці больш дзяцей.

«ВАЛАДАРЫ СЯЛА - 2010»

Сям'я Калыханаў з вёскі Душава

Галава сям'і Ігар працуе лесніком у Колаўскім лясніцтве. Яго жонка Яна — мастацкі кіраўнік мясцовага Дома культуры, завочна вучыцца ў Інстытуце культуры ў Мінску. Яна — аматар рыбалкі, на якую ў вольны час ездзіць разам з мужам. Дачка Саша вучыцца ў трэцім класе і займаецца ў музычнай школе па класе фартэпіяна. Пяцігадовы Віталік — першы памочнік бацькам ва ўсім, што звязана з доглядам хатніх гадаванцаў. У садку наведвае танцавальны гурток, куды запісаўся, паводле слоў мамы, каб танцаваць з дзяўчынкай, якая яму падабаецца.

Парася, фаршыраванае грэчкай, ад сям'і Калыханаў

(гатавалі на раённым этапе конкурсу ў рускай печы, але дома, паколькі няма печы, карыстаюцца духоўкай).

Тушка малочнага парасяці, соль, спецыі, маянэз, грэчка, алей, цыбуля, морква, лімон, зеляніна.

Апарце парася, выпатрашыце, натрыце соллю, спецыямі, маянэзам і пакіньце на суткі. Для начынкі зварыце грэчку і астудзіце. Абсмажце моркву з цыбуляй і змяшайце з варанай грэчкай. У начынку для прыемнай кіслінкі можна дадаць лімон, парэзаны на чацвярцінкі. Атрыманым фаршам запоўніце жывоцік парасяці і зашыйце. Змажце алеем фольгу і закруціце ў яе фаршыраванае парася, папярэдне звязаўшы ножкі. Пакладзіце парася на бляху (на спінку) і пастаўце ў разагрэтую духоўку. Праз гадзіны дзве можна вымаць і ўпрыгожваць зелянінай.

Ф.СП-1

Міністэрства сувязі і інфарматызацыі Рэспублікі Беларусь

АБАНЕМЕНТ на газету ЗВЯЗДА з бясплатнымі ўкладкамі: «ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА», «МЕСТНОЕ САМОУПРАВЛЕНИЕ», «КРАІНА ЗДАРОЎЯ», «ЖЫРАНДОЛЯ», «КУПЛЯЙ ЛЕПШАЕ!» «НАСУПЕРАК ЧАРНОБЫЛЮ»

(індэкс выдання)

Колькасць камплектаў

на 2011 год па месяцах

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Каму

Куды (прозвішча, ініцыялы)

(адрас)

(паштовы індэкс) (горад, населены пункт)

ДАСТАВАЧНАЯ КАРТКА на газету

ПВ | месца | літар

(індэкс выдання)

ЗВЯЗДА з бясплатнымі ўкладкамі: «ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА», «МЕСТНОЕ САМОУПРАВЛЕНИЕ», «КРАІНА ЗДАРОЎЯ», «ЖЫРАНДОЛЯ», «КУПЛЯЙ ЛЕПШАЕ!» «НАСУПЕРАК ЧАРНОБЫЛЮ»

Кошт	падпіскі	________ руб.	Колькасць камплектаў	
	пераадрасоўкі	________ руб.		

на 2011 год па месяцах

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Каму

Куды (прозвішча, ініцыялы)

(адрас)

(паштовы індэкс) (горад, населены пункт)

Калі вы падпісаліся на газету **«Звязда» на I квартал або I-е паўгоддзе 2011 года** — запаўняйце картку ўдзельніка, выразайце і дасылайце яе **да 6 студзеня** ў рэдакцыю на адрас: **220013, Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А**.

Падпісчык можа выйграць эл. чайнік, кухонную ЭЛ-машыну, тэлевізар або печ ЗВЧ. Розыгрыш прызоў адбудзецца **11 студзеня 2011 г.**, вынікі публікуюцца ў газеце «Звязда» **па 22 студзеня 2011 г.**

Дастаўку тэлевізараў і печы ЗВЧ ажыццяўляе рэдакцыя. Астатнія прызы можна атрымаць у рэдакцыі **па 31 сакавіка 2011 г.** пры падачы квітанцыі аб падпісцы на «Звязду» на I квартал або I-е паўгоддзе 2011 года і пашпарта. **Пасля 31 сакавіка** выдача прызоў спыняецца і прэтэнзіі падпісчыкаў не прымаюцца.

Правілы гульні чытайце ў газеце «Звязда» за 11.11.10 г.

Тэрмін правядзення гульні — з 13.11.10 па 31.03.11.

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі № 1794 ад 03.11.10, выдадзена Міністэрствам гандлю РБ.

7 Картка ўдзельніка — падпісчыка «Звязды» на I квартал або I-е паўгоддзе 2011 года

Прозвішча, імя, імя па бацьку ____________________

Падпіска аформлена і аплачана ў ____________________ (аддзяленне сувязі)

____________________ **на I кв. або I–е паўг. 2011 года**

Хатні адрас і тэлефон ________ (індэкс) ____________________

Удачы ў розыгрышы!

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

«На Міколу мы гулялі цэлы тыдзень!..»

КАЦЯРЫНА Дзмітрыеўна Ярмоленка рыхтавалася да дня святога Мікалая-цудатворца загадзя і сур'ёзна. Ведала, каго запросіць на развітанне са «свячою», хоць у гэты дзень у хату, дзе стаіць Мікольская свечка, можа заходзіць любы чалавек і кожнаму знойдзецца месца за сталом. А стол для гасцей 87-гадовая жыхарка вёскі Чарапы падрыхтавала багаты, нягледзячы на калядны пост. Гэтак было спрадвеку ў Чарапах: на Міколу дазвалялі застольныя «парушэнні». Стол у Кацярыны літаральна ламаўся ад смачнай ежы і бутэлек не толькі з ліманадам. Ды і як у наш час абысціся без чаркі, калі без пляшкі белай ніхто парог не пераступае?!

— Каб было не горш, як у іншых, дзякаваць Богу, не бедныя! — кажа гаспадыня, у хаце якой цэлы год прастаяў абраз святога Мікалая і гарэла Мікольская «свяча». — Хіба не свята, што мы яшчэ жывём, што ўсё добра ў нашых дзяцей! Гэта дзякуючы Міколу!

Але не ў чарцы і шчодрай бяседзе сутнасць вясковай традыцыі спраўляць Міколу. У гэты дзень і «свяча», і абраз павінны быць перанесены ў новы дом, дзе іх годна сустрэнуць і пакінуць на цэлы год. А потым зноў будзе развітанне. Адпаведна традыцыі і магчымасці.

А ТРАДЫЦЫЯ пераносу «свячы» ў Чарапах ад іншых аналагічных беларускіх абрадаў адрозніваецца найперш тым, што пераносяць яе толькі мужчыны. Абавязкова абгорнутую ручніком — каб былі багатыя. Перад вынасам «свячы» з хаты іканастас абвязваюць тканінай — «намёткамі» — гэта абрад абракання, цалуюць абразы і тройчы абносяць іх вакол стала з хлебам. Госці, пакліканыя ў гэты дзень, перад ганкам сыплюць гаспадарам жыта, як галоўны гасцінец. У Чарапах гэтая традыцыя існуе і дагэтуль, нягледзячы на тое, што земляробства для вяскоўцаў-пенсіянераў не мае ранейшай важнасці: хлеб можна купіць у краме. Але па-ранейшаму менавіта хлеб застаецца галоўным сімвалам жыцця і багацця. З хлебам у Чарапах сустракаюць «свячу». І калі пераносяць, другую — гаспадарскую свечку — нясуць менавіта ў бохане хлеба. А выносячы абразы з хаты, сцелюць кажух і тройчы пралазяць пад своеасаблівымі варотамі.

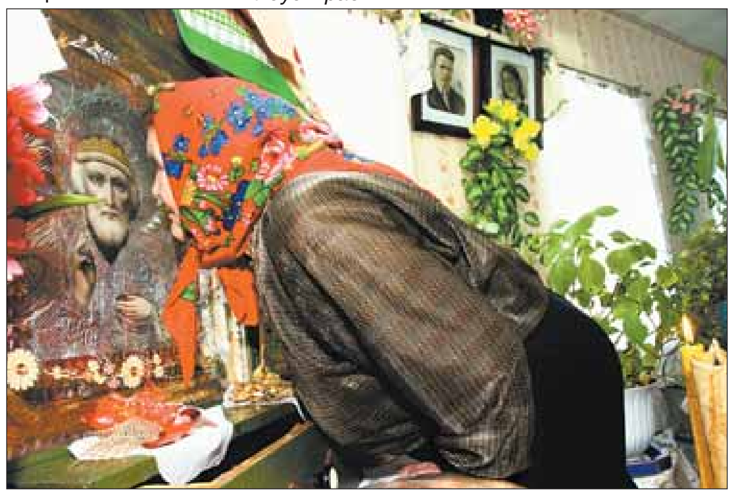

У вёсцы гэтым разам пераносілі не адну, а адразу тры «свячы». Некалі было нават чатыры! Адна з гаспадынь, якая сустракала, — 74-гадовая Палагея Ермалаеўна Ларкова — спявала:

А хто-хто Мікалая любіць?
А хто-хто яму верна служыць?
Таму святы Мікалай
На ўсякі час памагай!..

ПАЛАГЕЯ Ермалаеўна прыгадвала, як святкавалі Міколу раней. Вядома, не так багата, як цяпер. Галоўнымі стравамі на святочным стале былі талакно з аўсу, «памазэя» з насення льну, «рэзнікі» — пышкі з вяршкамі, кісель з чырвоных буракоў. Гарэлкі так шмат, як цяпер, не пілі, але весяліліся куды больш. Назаўтра раніцай, пасля пераносу «свячы», гаспадыня, з хаты якой перанеслі, прыносіла Міколу «полудзень». І зноў прыходзілі госці і працягвалі весяліцца і славіць свайго нябеснага апекуна. Ладзілі ігрышчы, гулялі ў «цыганоў» — хадзілі «жабраваць». Усё «нажабраванае» неслі гаспадыні «свячы» і зноў працягвалі свята.

Некалі ў гэты час вясковец адпачываў ад клопатаў пра ўраджай і поле. І зімовы Мікола неўпрыкмет пераходзіў у Каляды. Спраўлялі Міколу нават у вайну. Многія вяскоўцы лічаць, што дзякуючы «свячы» Чарапы не зніклі ў той цяжкі час.

— Просім у Міколы здароўя сабе, дзецям, унукам і праўнукам. І ўсім добрым людзям, — кажуць чарапоўцы. Як полымя свечкі ад ветру, яны берагуць свайго Міколу. Каб ён дапамагаў ім.

Анатоль КЛЯШЧУК. Фота аўтара.

Шклоўскі раён.

Прамая лінія

МАЛОЧНАЯ ЗАЛОЗА ЛЮБІЦЬ УВАГУ

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

(Працяг. Пачатак у нумарах за 21, 22 снежня.)

На вашы пытанні адказаў загадчык аддзела анкамамалогіі Рэспубліканскага навукова-практычнага цэнтра анкалогіі і медыцынскай радыялогіі імя М.М. Аляксандрава, доктар медыцынскіх навук, прафесар Леанід ПУТЫРСКІ.

☎ ***— Бялынічы, Зінаіда Мікалаеўна, 55 гадоў. У 2008 годзе паставілі дыягназ — ліпома малочных залоз. Рыхтавалася да аперацыі, але захварэла, і яе адмянілі. У 2009 дыягназ пацвердзіўся на ультрагуку, аднак разам з тым сказалі, што ёсць і фіброзная мастапатыя. Мне б хацелася зрабіць мамаграфію, але мой мамолаг па месцы жыхарства адмаўляе ў гэтым... Чаму ўсё ж такі замест аднаго ўрэшце атрымалася два дыягназы? Дзе мне можна зрабіць мамаграфічнае даследаванне?***

— Ліпома — пухліна дабраякасная і жыццю не пагражае, хоць любое ўшчыльненне ў малочнай залозе мэтазгодна выдаляць. У рэдкіх выпадках толькі падчас выдалення кістаў ці тых жа ліпом мы выяўляем і пухліну, якая не была выяўлена да аператыўнага ўмяшання. Акрамя таго, ліпома суправаджаецца болевымі адчуваннямі. Што да мастапатыі, то, хутчэй за ўсё, яна была ў вас і раней. Проста гэты дыягназ — даволі суб'ектыўны. Мамолаг і гінеколаг могуць па-рознаму ацэньваць сітуацыю. Пра мастапатыю кажуць звычайна тады, калі яна надта выражаная. У такой сітуацыі і прызначаецца адпаведнае лячэнне.

Я б не пагадзіўся з тым, што не трэба выконваць мамаграфію. Нават пры поўным здароўі малочнай залозы мы рэкамендуем такое даследаванне, каб пераканацца, што там сапраўды няма раку. З другога боку, нельга разлічваць толькі на гэта даследаванне. Палова ўсіх ракаў выяўляецца ў інтэрвалах паміж мамаграмамі. Таму трэба праводзіць яшчэ самаагляд і хадзіць на прыём да ўрача-гінеколага, анколага ці мамолага... Зрабіць мамалагічнае даследаванне вам можна ў Магілёўскай абласной бальніцы, дзе ёсць мамалагічны кабінет. Або можна звярнуцца ў анкалагічны дыспансэр.

☎ ***— Гомельская вобласць, Ірына. Я чытала ў «Звяздзе», што грудное выкормліванне прафілактуе рак малочнай залозы. Цікава, а за кошт чаго гэта магчыма? Мая сяброўка карміла дзіця да чатырох гадоў. Гэта лепш для малочнай залозы, чым кармленне на працягу года?***

— Ёсць звесткі толькі пра тых жанчын, якія не кармілі наогул або кармілі звыш шасці месяцаў. Устаноўлена, што ў першым выпадку павялічваецца рызыка раку малочнай залозы, а ў другім — зніжаецца. Тут трэба мець на ўвазе тое, што любы орган павінен выконваць функцыю, закладзеную прыродай.

— Наколькі сур'ёзная такая інфекцыя як мастыт?

— Мастыт — не інфекцыя, а захворванне, якое выклікаецца інфекцыяй. Мастыты могуць быць малымі і праходзіць літаральна пасля першага кампрэса, а бываюць і гнойныя, якія, калі не лячыць, нясуць у сабе пагрозу жыццю жанчыны. Нялечаны або няправільна лечаны мастыт можа выклікаць сэпсіс — заражэнне крыві. Асабліва небяспечныя мастыты, якія развіваюцца падчас груднога кармлення. У літаратуры вядомыя мастыты, якія распаўсюджваюцца на ўсю залозу, выклікаюць гангрэну і патрабуюць выдалення органа. Так што, да любога мастыту трэба ставіцца як да сур'ёзнага захворвання і паказвацца ў першую чаргу хірургу.

— А ад чаго можа ўзнікнуць такі стан?

— Малако — вельмі спажыўны асяродак для бактэрый. Хоць мастыт можа ўзнікнуць неабавязкова ў мамы, якая корміць. У любога чалавека скура, у тым ліку малочных залозаў, нестэрыльная.

☎ ***— Бярозаўскі раён, Настасся. Як трапіць да вас на прыём?***

— Можна пазваніць у рэгістратуру па нумары 619 24 63 і запісацца да мяне.

— Такіх спецыялістаў як мамолагі не хапае. Вы маглі б вынесці прапанову аб тым, каб такіх спецыялістаў стала больш?

— Сапраўды, у Беларусі такіх спецыялістаў не хапае. У Расіі ўжо дэ-юрэ існуе такая спецыяльнасць як мамалогія. Нашай жа жанчыне сёння прасцей прайсці агляд малочнай залозы ва ўрача-гінеколага. Калі ён нешта западозрыць, то абавязкова накіруе да анколага. А вось анколагі ёсць у кожным раёне. Калі ўжо анколаг нешта вынайдзе, то абавязкова накіруе ў аддзяленне, дзе ёсць мамолаг.

— Калі рак быў выяўлены на ранняй стадыі, жанчыну пралячылі і ўсё ў яе добра, яна яшчэ можа пасля гэтага нарадзіць? Як можа развівацца сітуацыя ў час цяжарнасці і родаў?

— Сёння калі жанчына звярнулася да ўрача менавіта на ранняй, першай стадыі, гэта не перашкаджае таму, каб яна стала маці. У нас ёсць выпадкі, калі жанчыны пасля лячэння ранняга раку малочнай залозы станавіліся матулямі, потым бабулямі... Ні цяжарнасць, ні роды не абвастраюць развіццё раку. Хоць у любым выпадку трэба раіцца з урачом.

— А груднoе кармленне будзе магчымым?

— Здаровай малочнай залозай, вядома, можна карміць, аперыраванай не ўдасца, паколькі яна перанесла абпраменьванне.

— Ці ёсць верагоднасць перадачы раку малочнай залозы ў выпадку нараджэння дачкі?

— Рак не перадаецца праз плацэнту. Аднак ад маці да дачкі можа перадавацца спадчынная схільнасць, што назіраецца ў 5-10 працэнтах выпадкаў. Ужо ў дарослым стане дачка можа здаць адпаведны аналіз крыві і высветліць, ці ёсць у яе змяненні, мутацыі ў некаторых генах, якія могуць прывесці да раку малочнай залозы.

☎ ***— Ашмяны, Аксана. 44 гады. Што азначае дыягназ фіброзныя кісты? Якім чынам лепей за ўсё іх пазбаўляцца?***

— Такога дыягназу — фіброзныя кісты — няма, а ёсць фіброзна-кістозная мастапатыя. Гэта абменныя змяненні ў малочнай залозе. Утвараецца больш фіброзных тканак, і сярод іх у пратоках могуць утварацца кісты. Калі яны існуюць доўгі час, то могуць ушчыльняцца іх сценкі, і тады іх выдаляюць. Проста пункцыя тут не ўратуе, бо ў шчыльных сценках зноў і зноў будзе збірацца вадкасць. Звычайна ж кісты з мяккімі сценкамі выдаляюцца з дапамогай пункцый. Калі пасля гэтага даследаванне пакажа, што ўсё ў парадку, то прызначаецца толькі кансерватыўнае, медыкаментознае лячэнне. Калі ж кіста напаўняецца, то яе абавязкова трэба выдаляць хірургічным шляхам.

☎ ***— Аршанскі раён, Кацярына. Ці павышае такое захворванне як фібраадэнома рызыку развіцця раку ў будучыні? Па якой прычыне ўзнікае гэта захворванне?***

— Сама фібраадэнома не павышае рызыку развіцця раку, але яна можа ператварацца і ў рак, і ў саркому, таму, як правіла, іх своечасова выдаляюць. Выдаленая ж яна не выкліча рак. Але яе наяўнасць сведчыць пра тое, што ў арганізме ідуць змяненні, якія могуць выклікаць і рак. У статыстычных матэрыялах адзначаецца, што жанчыны з вялікай колькасцю фібраадэном маюць большую рызыку раку малочнай залозы.

☎ ***— Мінск, Вера. Наколькі сур'ёзна трэба ставіцца да ўшчыльнення ў малочнай залозе? Колькі часу — тыдняў, месяцаў — можна чакаць, пакуль сітуацыя вернецца ў норму?***

— У жанчыны, якая сама выявіла ў сябе ўшчыльненне ў малочнай залозе, ёсць час выключна на тое, каб адшукаць добрага ўрача, і пошук трэба пачаць у той жа дзень. Наяўнасць ушчыльнення прымушае жанчыну думаць пра самае дрэннае, але ніколі не трэба самой выстаўляць сабе дыягназ. 95 працэнтаў праблем малочнай залозы не звязаныя з захворваннем на рак. Таму ў першую чаргу варта думаць, што ў вас усё будзе добра і ніякага раку няма, а па-другое, трэба як мага хутчэй звярнуцца да ўрача. На гэта ёсць дзве прычыны: калі ўсё ж такі мае быць рак, то чым раней пачнецца лячэнне, тым вышэй шанцы дасягнуць станоўчага выніку. Па-другое, калі жанчына будзе адцягваць візіт да ўрача, яна ўсё роўна не пазбавіцца трывожных думак. Не трэба нічога баяцца. Фактычна кожная трэцяя жанчына ў нас сёння аперыруецца з захаваннем малочных залозаў.

☎ ***— Маладзечна, Вольга. 31 год. Ці праўда, што ў некаторых участках малочнай залозы рак развіваецца часцей, чым у іншых?***

— Абследаванне малочных залозаў лепш за ўсё праводзіць у першыя дзесяць дзён менструальнага цыклу. Калі месячных ужо няма, тады ў адны і тыя ж дні ранейшага цыклу — на пачатку ці напрыканцы. Таму што месячных можа і не быць, а вось яечнікі будуць працаваць, і малочная залоза можа рэагаваць на гэта.

Для самааглядку станьце з агаленай залозай перад люстэркам, візуальна ацаніце памер грудзей, скуру, саскі. Памер павінен быць прыкладна аднолькавым, хоць у 40 працэнтаў жанчын адна малочная залоза крыху большая. Калі ж раптам заўважаецца павелічэнне на адзін-два памеры за два тыдні, трэба тэрмінова паказвацца ўрачу... Далей кругавымі рухамі глядзім падпахавыя ямкі. Там не павінна быць ніякіх «гарошын», «вішань» і г.д. Малочныя залозы трэба аглядаць зверху ўніз, кругавымі рухамі. Ніякіх змяненняў у мяккай тканцы быць не павінна. Трэба разумець, што самабследаванне ратуе не ад захворвання, а ад запушчанасці. Запушчаныя выпадкі лечацца вельмі цяжка і вельмі дорага як для дзяржавы, так і для жанчыны. А раннія стадыі лечацца добра. Таму раз у год да 40 гадоў і раз у паўгода пасля 40 гадоў жанчына павінна паказвацца доктару...

Аглядаць трэба ўсю малочную залозу, хоць, сапраўды, рак часцей за ўсё лакалізуецца ў верхнім вонкавым квадрацы. Можа быць, з-за таго, што праз гэты аддзел ідзе асноўны адток лімфы, можа быць, таму, што галоўным чынам на гэтую частку прыпадаюць траўмы. Але ніхто не ведае, дзе менавіта рак з'явіцца, і таму правяраць трэба ўсю залозу, а не адзін аддзел.

— Пра што можа сведчыць павелічэнне лімфатычных вузлоў у падпахавай ямцы?

— Павялічаныя лімфавузлы — неабавязкова адразу рак. Яны могуць сведчыць пра некаторыя іншыя хваробы, паколькі лімфавузлы змагаюцца з любой інфекцыяй, напрыклад, грыпам, нават грыбковай інфекцыяй. Але бывае так, што пухліна яшчэ ніяк пра сябе не заяўляе, яе немагчыма выявіць рукамі, не бачна ні на ўльтрагуку, ні на мамаграме, а лімфавузлы ўжо адрэагавалі, і мы разумеем, што пухліна ў залозе ёсць. У большасці выпадкаў пухліна ўсё ж такі выяўляецца, але бывае і так, што не выяўляецца. Пры такіх акультных формах раку мы мяркуем, што недзе ён мае быць, і лечым як рак малочнай залозы.

Бывае і так, што пухліна ў малочнай залозе ёсць, аднак лімфавузлы не павялічаны. Метастазы ў падпахавую ямку могуць даваць любыя органы, напрыклад, шчытападобная залоза, лор-органы, страўнік, лёгкія. Хоць у 90 працэнтах выпадкаў размова ідзе пра рак малочнай залозы.

Святлана БАРЫСЕНКА, Вольга ШАЎКО.

(Працяг будзе.)

Краіна здароўя

Выпуск № 67 (236)

БУРАКІ І БУЛЬБА — СУПРАЦЬ ТАКСІНАЎ І КАНЦЭРАГЕНАЎ

Малако за шкоднасць атрымліваюць прадстаўнікі многіх прафесій. Аднак ёсць меркаванне, што наўрад ці гэты прадукт можа нейтралізаваць усе яды і таксіны, якія трапляюць у арганізм людзей, занятых на шкоднай вытворчасці.

Даследчыкі сцвярджаюць, што абясшкодзіць таксічныя спалучэнні можна з дапамогай спецыяльнай дыеты. Здольнасцю інактываваць шкодныя рэчывы і выводзіць іх з арганізма валодае марская капуста. Яе лісце на 5 працэнтаў складаецца з солей альгінавай кіслаты, якія называюць прыроднымі ўтылізатарамі шкодных рэчываў. Альгіны звязваюць некаторыя хімічна-актыўныя спалучэнні, а таксама солі цяжкіх металаў. Яны пераходзяць у інертны стан і ўжо не могуць нанесці здароўю ніякай шкоды.

Нейтралізаваць шкодныя рэчывы дапамагае таксама клятчатка, якая ўтрымліваецца ў гародніне і садавіне. У гэтым сэнсе сапраўды ўнікальнымі ўласцівасцямі валодаюць буракі, якія ўтрымліваюць флаваніды. Флаваніды звязваюцца з цяжкімі металамі, а інертныя спалучэнні, што ўтвараюцца ў выніку такой рэакцыі, хутка выводзяцца з арганізма. Да ўсяго іншага буракі валодаюць антыбактэрыяльнай актыўнасцю. Яны абеззаражваюць некаторыя таксіны, што выпрацоўваюцца небяспечнымі мікробамі.

І, нарэшце, не менш карысная можа аказацца бульба, звараная ў шалупіні. Крухмал, які ўтрымліваецца ў бульбе, не пераварваецца ў кішэчніку. Ён па сваёй структуры нагадвае сетку, у якую і трапляюць малекулы розных шкодных спалучэнняў — ад нітратаў да канцэрагенаў. Такім чынам, вараная бульба можа быць найкаштоўнейшым прадуктам для прадстаўнікоў «шкодных» прафесій: хімікаў, фармацэўтаў, шкловыдзімальнікаў, маляроў, анестэзіёлагаў, вадзіцеляў і паставых ДАІ. Апошнія вымушаны штодня ўдыхаць загазаванае паветра, якое ўтрымлівае ў сабе цяжкія металы і таксічныя лятучыя спалучэнні, шкодныя для здароўя.

Надзея НІКАЛАЕВА.

Аптэка

Даступныя лекі — эфектыўныя лекі?

Няякасных лекавых прэпаратаў у Беларусі быць не можа. Гэта афіцыйная пазіцыя айчынных вытворцаў лекаў і Міністэрства аховы здароўя. Апошняе праводзіць цэлы шэраг сур'ёзных праверак на якасць усіх прэпаратаў, якія прапануюцца насельніцтву.

Для забеспячэння якасці прэпарата вытворчасць лекавых сродкаў павінна адпавядаць патрабаванням стандарту GMP. Першым фармацэўтычным прадпрыемствам Беларусі, якое атрымала нацыянальны сертыфікат GMP (належнай вытворчай практыкі) на ўсе лекавыя прэпараты і на поўны цыкл вытворчасці, стала беларуска-балгарская кампанія «Лекфарм». Прэпараты кампаніі — джэнерыкі, лекі, аналагічныя арыгінальным прэпаратам па складзе актыўных рэчываў, механізме дзеяння і эфектыўнасці. Выпускаюцца яны па такой жа тэхналогіі, што і брэндавыя прэпараты, але іншымі вытворцамі. Чаму джэнерыкі больш танныя? Справа ў тым, што распрацоўка, іспыты і сертыфікацыя новага лекавага сродку займае ў кампаній дзясяткі гадоў і каштуе мільёны долараў. Каб акупіць падобныя расходы, кошт прэпаратаў застаецца досыць высокім.

Вытворцы дапускаюць, што прэпараты не могуць быць больш ці менш якаснымі, але могуць быць больш ці менш эфектыўнымі. І гэта звязана яшчэ з адным важным крытэрыем — даступнасцю, што нельга недаацэньваць, калі размова заходзіць пра лячэнне, скажам, артэрыяльнай гіпертаніі.

— Кожны дыстрыб'ютар, кожная аптэка можа ўстанавіць свой кошт на імпартныя лекі, паколькі ў шэрагу краін падобнае рэгуляванне кошту не дзейнічае, — тлумачыць цэнавую палітыку **намеснік начальніка аддзела маркетынгу СТАА «Лекфарм» Юрый ГРЫГОР'ЕЎ**. — Нашы прэпараты ва ўсіх аптэках маюць амаль адзін і той жа кошт. Дзяржава, як вядома, рэгулюе працэнт нацэнкі на ўсе беларускія прэпараты. Да 30-40 працэнтаў ад кошту прэпарата прыпадае на дыстрыб'ютарскую і аптэчную сетку. Што да сабекошту прэпарата, то ён залежыць ад кошту асноўных інгрэдыентаў, дапаможных рэчываў, плюс сама вытворчасць, праца людзей, затраты на маркетынг, утрыманне прадпрыемства, прыбытак і г.д.

У ліку нашых прэпаратаў ёсць рэнтабельныя, а ёсць нізкарэнтабельныя, паколькі мы выконваем яшчэ сацыяльную функцыю, пастаўляем такія прэпараты, як эналапрыл, неабходны малазабяспечаным грамадзянам. Пашырэнне асартыменту прэпаратаў і даступны кошт пры высокай якасці зніжае залежнасць ад закупкі імпарту і вымушае вытворцаў паніжаць кошт на сваю прадукцыю...

Святлана БАРЫСЕНКА.

На заметку

ШТО РАБІЦЬ ПРЫ АБМАРАЖЭННІ

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

Паніжаная тэмпература паветра — асноўная прычына абмаражэння. Аднак рызыка не зніжаецца нават пры нулі градусаў. Моцны вецер, павышаная вільготнасць паветра, прамоклае адзенне і абутак значна ўзмацняюць страту цяпла арганізмам.

Часцей за ўсё церпяць адкрытыя ўчасткі цела: нос, вушы, шчокі, падбародак і пальцы рук. Першыя прыкметы абмаражэння распазнаюцца не адразу. Узнікае лёгкае смыленне і паколванне, якое часта не ўспрымаецца ўсур'ёз, паколькі гэтыя сімптомы рэзкага дыскамфорту не прыносяць і хутка знікаюць.

Ружовы румянец на шчоках падчас рухальнай актыўнасці — гэта нармальна. Скура чырванее, бо сасуды пашыраюцца і прыток крыві да тканак узмацняецца. А вось калі на змену пачырваненню прыходзіць бледнасць, гэта ўжо яўны сімптом абмаражэння. Адразу вызначыць цяжкасць абмаражэння дастаткова складана. Бо толькі пасля саграванння ў вобласці пашкоджаных участкаў узнікае боль, з'яўляюцца ацёкі і вадыры на скуры. Чым пазней праяўляюцца гэтыя прыкметы, тым большая верагоднасць пашкоджання глыбокіх тканак.

Пры холадавай траўме дарагая кожная хвіліна. Таму як мага хутчэй зайдзіце ў цёплы пакой, каб сагрэць абмарожаныя ўчасткі і аднавіць у іх кровазварот. Катэгарычна пры гэтым забаронена выкарыстоўваць сухое цяпло. Самы просты і эфектыўны спосаб — гэта саграванне ў цёплай вадзе. Мясцовыя ванны робяць пры абмаражэнні ног і рук. Пачатковая тэмпература вады павінна быць 36-37 градусаў, потым яе паступова павышаюць да 40 градусаў. Улічваючы, што ванну трэба прымаць не менш 30 хвілін, вам не раз давядзецца падліваць гарачую ваду. Калі пры саграванні з'явіўся боль і пачырванела скура, значыць, вашы намаганні не прайшлі дарма — кровазварот аднавіўся. Замацаваць поспех дапаможа лёгкі масаж, які можна рабіць прама ў вадзе. Пачынаць расціранні трэба з кончыкаў пальцаў, паступова рухаючыся ўгору. Пасля ванны накладваюць сагравальныя павязкі з некалькіх слаёў марлі і тоўстага слою ваты, якія зверху прыкрываюць цэлафанам. Абмарожаныя пальцы трэба абавязкова перакласці палоскамі бінту. Такімі ж цеплаізаляцыйнымі павязкамі саграваюць вушы, нос і шчокі. Пры лёгкім абмаражэнні вынік павінен з'явіцца на працягу першых 10-20 хвілін. Калі нічога не мяняецца, выклікайце «хуткую дапамогу». Да прыезду ўрачоў не рабіце рэзкіх рухаў канечнасцямі. Руку можна падвесіць з дапамогай хусткі ці шаліка, а ногі пажадана пакласці так, каб яны былі крыху апушчаныя ўніз.

Засцерагчы сябе ад абмаражэнняў дапаможа захаванне наступных правілаў:

1. На мароз выходзьце ў шматслойным адзенні. Праслойкі паветра паміж тканінай выдатна ўтрымліваюць цяпло. Адмоўцеся на час ад металічных упрыгажэнняў.

2. Змажце твар і рукі спецыяльным тлустым (а не звычайным увільгатняльным!) крэмам. А вось спіртавымі ласьёнамі карыстацца не рэкамендуецца.

3. Не гуляйце на галодны страўнік.

4. Калі адчуеце, што пачынаеце замярзаць, парухайцеся.

5. Не расцірайце твар рукавіцай, толькі сухой далонню, а лепей папрактыкавацца ў грымасніčанні: усміхайцеся, моршчыце нос.

6. Пасля таго, як моцна змерзнеце, будзьце ўважлівыя, трапіўшы нарэшце ў цёплае месца: у транспарце старайцеся сесці, бо часта працэс сагравання суправаджаецца моцнымі болевымі адчуваннямі і галавакружэннем аж да страты прытомнасці.

7. Не курыце на марозе. Нават адна цыгарэта выклікае спазм капіляраў канечнасцяў, які цягнецца некалькі гадзін, а гэта магчымы шлях да абмаражэння.

8. Не варта і выпіваць на вуліцы. Алкаголь пашырае сасуды, што павялічвае цеплааддачу і садзейнічае пераахаладжэнню.

Чаго нельга рабіць пры абмаражэнні?

Правілы простыя: не расцірайце пабялелую скуру снегам. Ён не толькі лёгка траўмуе яе, але і здольны вас інфіцыраваць; калі мяркуеце выйсці на вуліцу падчас халадоў, не ўжывайце спіртное, а вось калі замерзлі і ўжо знаходзіцеся ў цяпле — чарка каньяку не будзе лішняй. Перад выхадам на мароз не забудзьцеся перакусіць лёгкай, але каларыйнай стравай.

Падрыхтавала Вольга ШАЎКО.

ПЯЦЁРА СПАЛІ, НЕ ПАДАЗРАЮЧЫ ПРА ПАЖАР

Пажар пачаўся ў Мар'інай Горцы Пухавіцкага раёна глыбокай ноччу. На шчасце, яго заўважыла суседка, якую разбудзіў гук шыферу, што трашчаў.

На той момант агонь ужо ахапіў дах, а дым запоўніў дом. Прыбыўшыя праз тры хвіліны выратавальнікі першай справай пачалі шукаць людзей. З дому вынеслі пяць чалавек: састарэлую гаспадыню, яе сына і трох знаёмых сына. Яны спакойна спалі і нават не падазравалі, што творыцца навокал. Людзі не пацярпелі, у шпіталізацыі не было патрэбы.

ПАРАНІЎ КАЛЕГУ-ПАЛЯЎНІЧАГА Ў НАГУ

Такі выпадак адбыўся пры правядзенні калектыўнага палявання ў паляўнічых угоддзях Дзятлаўскай раённай структуры «Беларускага таварыства паляўнічых і рыбаловаў».

Мясцовы паляўнічы, майстар па нарыхтоўцы лесу ў Дзятлаўскім РУП ЖКГ, падышоў да месца збору паляўнічых з зараджанай карцеччу паляўнічай стрэльбай. А калі паспрабаваў дастаць патрон з канала ствала, то выпадкова націснуў на спускавы курок. Адбыўся стрэл — і зарад карцечы патрапіў у нагу іншаму паляўнічаму, вадзіцелю ААТ «Дварэцкі льнозавод», што стаяў побач. Па факце няшчаснага выпадку на паляванні Дзятлаўскім РАУС у распачынанні крымінальнай справы адмоўлена.

Сяргей РАСОЛЬКА.

СПРАВЫ САРДЭЧНЫЯ — КЛОПАТ ДЗЯРЖАЎНЫ

Да 500 аперацый на адкрытым сэрцы змогуць праводзіць спецыялісты Гомельскага абласнога клінічнага кардыяхірургічнага дыспансэра ў новым аперацыйна-рэанімацыйным блоку, які толькі што адкрыўся ва ўстанове аховы здароўя. Яго будаўніцтва было распачата ў 2008 годзе, расказала галоўны ўрач установы аховы здароўя Ганна Лапаціна. Узвядзенне ажыццяўлялася за кошт сродкаў, выдзеленых медыцынскай установе на бязвыплатнай аснове ўрадам Кітая, а таксама з абласнога і рэспубліканскага бюджэтаў.

Галоўнымі ў новым трохпавярховым будынку стануць дзве кардыяхірургічныя аперацыйныя, аснашчаныя самым сучасным медыцынскім абсталяваннем. Тут функцыянуе ўнікальная сістэма вентыляцыі, якая дазваляе папярэджваць інфекцыйныя ўскладненні, а таксама сістэмы асвятлення і маніторынгу пацыентаў. У новым блоку кардыяхірургічнага дыспансэра ёсць аддзяленне рэанімацыі на 6 ложкаў для выходжвання пацыентаў пасля кардыяхірургічных аперацый, а ў аперацыйна-рэанімацыйным модулі размясціліся неабходныя памяшканні для медперсаналу. Хваробы сістэмы кровазвароту лідзіруюць у структуры смяротнасці і інваліднасці сярод насельніцтва Гомельскай вобласці і рэспублікі. Укараненне новых тэхналогій дазволіць палепшыць якасць і павялічыць працягласць жыцця людзей. Штогод кардыяхірургі рэгіёна праводзяць да 270 аперацый на адкрытым сэрцы. З адкрыццём новага аперацыйна-рэанімацыйнага блока іх колькасць узрасце ўдвая, а ў перспектыве — да тысячы ў год.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

Элемент жыцця

ВІТАМІН К ВАРТЫ ЎВАГІ!

Шпінат, капуста, бурачнік, салата-латук... Акрамя колеру, усе гэтыя зялёныя дары прыроды аб'ядноўвае яшчэ адна дэталь. Яны адносяцца да прадуктаў, у якіх у вялікай колькасці ўтрымліваецца вельмі каштоўны інгрэдыент — вітамін К. Чаму ж пра гэтага абаронцу крыві, скуры, касцей і нырак успамінаюць значна радзей, чым пра іншых яго «калег» — A, B, C, D?

Вітамін К — тлушчарастваральны. Фактычна гэты вітамін — цэлая група рэчываў з аднолькавымі або падобнымі ўласцівасцямі. Хоць звычайна маюць на ўвазе вітамін K_1, які сінтэзуецца раслінамі, і вітамін K_2, які выпрацоўваецца мікраарганізмамі ў тоўстым кішэчніку чалавека, а таксама клеткамі печані жывёлы.

Асноўная функцыя вітаміну К у арганізме — забеспячэнне нармальнага згусання крыві (каагуляцыі). Ён неабходны для ўтварэння пратрамбіну — хімічнага злучэння, якое сінтэзуецца печанню і садзейнічае фарміраванню крывяных згусткаў.

Вітамін К таксама павышае трываласць сасудзістых сценак, удзельнічае ў энергетычных працэсах, нармалізуе рухальную функцыю страўнікава-кішачнага тракта і работу мышцаў. Акрамя таго, гэты вітамін неабходны для ўтрымання кальцыю ў складзе касцявой тканкі.

Для людзей, якія актыўна займаюцца спортам, вітамін К асабліва важны, паколькі зніжае рызыку кровастратаў пры траўмах і ўзмацняе скарачэнні мышцаў. Даследаванні апошніх гадоў паказалі, што ён жыццёва неабходны для прадухілення раку страўніка, мачавога пузыра, нырак, малочных залозаў, яечнікаў і тоўстай кішкі.

Недастатковасць вітаміну К прыводзіць да замаруджвання згусання крыві і развіцця павышанай кровачачывасці (гемарагічнага сіндрому).

Аднак паколькі вітамін К шырока распаўсюджаны ў харчовых прадуктах, а таксама сінтэзуецца мікрафлорай кішэчніка, яго недахоп у арганізме сустракаецца адносна рэдка. Часам ён бывае абумоўлены збоем усмоктвання пры захворваннях кішэчніка (хранічныя энтэрыты, энтэракаліты), парушэннях утварэння і сакрэцыі жоўці, неабходнай для засваення гэтага вітаміну (пры інфекцыйных і таксічных гепатытах, цырозе печані, жоўцекамянёвай хваробе, дыскінезіі жоўцевыводных шляхоў). Недахоп вітаміну К таксама можа развіцца пры парушэннях харчавання і працяглым прыёме антыбіётыкаў, у выніку чаго прыгнятаецца мікрафлора кішэчніка, якая сінтэзуе гэты вітамін.

Дэфіцыт вітаміну К — з'ява рэдкая, за выключэннем тых выпадкаў, калі штосьці парушае нармальныя рамкі харчавання або калі ўзаемадзеянні з лекамі ўплываюць на засваяльнасць вітаміну. Нават без харчовых крыніц папуляцыя страўнікава-кішачных бактэрый, якая нармальна функцыянуе, можа выпрацаваць дастаткова вітаміну К, каб дасягнуць мінімальнай патрэбнасці.

Прыкметы дэфіцыту вітаміну К: крывацёкі, парушэнне работы кішэчніка, балючыя працяглыя менструацыі, павышаная стамляльнасць, анемія.

Нованароджаныя, якія атрымліваюць выключна грудное малако, рызыкуюць атрымаць дэфіцыт вітаміну К, паколькі мацярынскае малако ўтрымлівае адносна малую колькасць вітаміну, а кішэчная флора ў іх яшчэ недастаткова разраслася, каб выпрацоўваць неабходную колькасць гэтага рэчыва. Таму ў большасці бальніц цяпер нованароджаным стандартна ўводзяць вітамін К у выглядзе ін'екцый, каб прадухіліць крывацёкі.

Лішак вітаміну К (ён адзначаецца выключна пры прыёме штучна сінтэзаванага вітаміну, а пры прыёме харчовых формаў выключаны) садзейнічае павелічэнню колькасці трамбацытаў, а разам з тым і павышэнню згусальнасці крыві. У сувязі з гэтым непажаданае ўжыванне ў вялікай колькасці прадуктаў, багатых на вітамін К, для хворых на варыкоз, трамбафлебіт і г.д.

Дзе ўзяць?

Атрымаць дастатковую колькасць вітаміну К вельмі проста — неабходна штодзень есці зяленіва і агародніну: шпінат, спаржу, латук, квяцістую, брусельскую, белакачанную капусту, брокалі, кабачкі, пятрушку.

З жывёльных прадуктаў на вітамін К багатыя свіная печань, яйкі, рыбін тлушч.

Дзікарослыя крыніцы вітаміну К: лісце крапівы, стрэлкі, драсён перцавы, крываўнік звычайны, лісце каштана конскага, іголка хвоі і елкі, плады шыпшыны.

__Увага!__ Паколькі вітамін з'яўляецца тлушчарастваральным, для яго поўнага засваення (незалежна ад таго, з'яўляецца ён прадуктам дзейнасці бактэрый або атрыманы з ежай) у кішэчніку павінна прысутнічаць невялікая колькасць тлушчу.

Падрыхтавала Вольга КУЛІНКОВІЧ.

ВЫПІСВАЙЦЕ «ЗВЯЗДУ» НА I ПАЎГОДДЗЕ 2011 ГОДА
З БЯСПЛАТНЫМІ ЎКЛАДКАМІ

Наперад ЧАРНОБЫЛЮ | МЕСТНОЕ САМОУПРАВЛЕНИЕ | СВАЯ СПРАВА | ЖЫРАНДОЛЯ | ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА | КУПІ ЛЕПШАЕ! ТАВАРЫ ПАСЛУГІ ЦЭНЫ | Краіна здароўя

ДЛЯ ІНДЫВІДУАЛЬНЫХ ПАДПІСЧЫКАЎ	63850	12 400 рублёў на месяц 74 400 рублёў на паўгоддзе
ДЛЯ ВЕТЭРАНАЎ ВАВ І ПЕНСІЯНЕРАЎ	63145	11 600 рублёў на месяц 69 600 рублёў на паўгоддзе
ДЛЯ ВЕДАМАСНЫХ ПАДПІСЧЫКАЎ	63858	19 900 рублёў на месяц 119 400 рублёў на паўгоддзе
ВЕДАМАСНАЯ ПАДПІСКА ДЛЯ ЎСТАНОЎ МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ, МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І МІНІСТЭРСТВА АХОВЫ ЗДАРОЎЯ	63239	18 000 рублёў на месяц 108 000 рублёў на паўгоддзе

ПАДПІСКА «ДА ЗАПАТРАБАВАННЯ»* (праз кіёск РУП «Белсаюздрук»)

ДЛЯ ІНДЫВІДУАЛЬНЫХ ПАДПІСЧЫКАЎ	63850	9 700—11 180 рублёў на месяц 58 200—67 080 рублёў на паўгоддзе
ДЛЯ ВЕТЭРАНАЎ ВАВ І ПЕНСІЯНЕРАЎ	63145	8 940—10 430 рублёў на месяц 53 640—62 580 рублёў на паўгоддзе
ДЛЯ ВЕДАМАСНЫХ ПАДПІСЧЫКАЎ	63858	13 134—14 080 рублёў на месяц 78 804—84 480 рублёў на паўгоддзе
ВЕДАМАСНАЯ ПАДПІСКА ДЛЯ ЎСТАНОЎ МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ, МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І МІНІСТЭРСТВА АХОВЫ ЗДАРОЎЯ	63239	12 230—13 170 рублёў на месяц 73 380—79 020 рублёў на паўгоддзе

* Залежыць ад рэгіёна

АДКАЗНА, АЛЕ І ЦІКАВА

Так ставіцца да сваёй працы старшыня Гродзенскага аблвыканкама Сямён Шапіра

Фота Яраслава ВАНЮКЕВІЧА.

Аб гэтым ён паведаміў на прэс-канферэнцыі, якая прайшла на базе свабоднай эканамічнай зоны «Гроднаінвест». Кіраўнік выканаўчай улады вобласці падзяліўся сваімі меркаваннямі па шэрагу ключавых пытанняў развіцця рэгіёна. У прыватнасці, Сямён Шапіра сказаў, што...

«Нельга жыць па прынцыпе: «Чым горш — тым лепш»

Старшыня аблвыканкама зазначыў, што ўзмацненне патрабаванняў да працы ўладных структур са зваротамі грамадзян — гэта не нейкі папулізм перад выбарамі, а прынцыповая пазіцыя. І «ўсе людзі, незалежна ад любога пункту погляду, — гэта нашы грамадзяне», да якіх улада будзе ставіцца з аднолькавай увагай. Галоўнае — каб усё было цывілізавана, без экстрэмізму.

— Сёння ў мяне на прыёме па асабістым пытанні была жанчына, якая прадстаўляе адну з апазіцыйных партый. Прыемны чалавек, не азлоблены, бачна, што не жыве па прынцыпе: «Чым горш — тым лепш». Паказала бюракратычную перапіску з чыноўнікамі. І калі прыведзенае ёй пацвердзіцца, то яна атрымае патрэбныя рашэнні. А хто не мае рацыі — будзе пакараны.

«Кожны дырэктар абавязаны мець бізнэс-план развіцця прадпрыемства»

— І гэты план павінен ляжаць у мяне ў кабінеце. Буду асабіста кантраляваць, што робіцца, — зазначыў старшыня аблвыканкама.

Ён перакананы, што «мы нічога не зможам зрабіць у нашай краіне без шырокамаштабнай інвестыцыйна-інавацыйнай дзейнасці», будаўніцтва сучасных вытворчасцяў, укаранення перадавых тэхналогій. І такія прыклады ў Прынямонні ёсць. Гэта, у прыватнасці, і шэраг прадпрыемстваў — рэзідэнтаў СЭЗ «Гроднаінвест», якія эфектыўна выкарыстоўваюць тэрыторыю былога ваеннага гарадка ў вёсцы Новая Гожа Гродзенскага раёна, і кампанія «ЗОВ-ЛенЕўрамэбля», якая цяпер працуе ў тры змены, каб выканаць заказы.

Старшыня аблвыканкама прывёў у прыклад ААТ «Лідсельмаш», дзе ўстанавілі сучаснае абсталяванне па вытворчасці радыятараў еўрапейскага ўзроўню, не толькі практычна забяспечыўшы імі патрэбнасці ўсіх рэгіёнаў нашай краіны, але і з продажам за мяжу.

Неўзабаве, паведаміў Сямён Шапіра, у вобласці будзе створана інвестыцыйнае агенцтва з ліку моладзі, выпускнікоў ВНУ, на чале са спецыялістам, які ведае замежныя мовы і мае вопыт арганізацыі бізнэсу: «Спрабуем стварыць такую структуру, якая будзе вольная ад бюрактарычнага «грузу», што ляжыць на кожным чыноўніку».

Сярод прыярытэтных задач у Прынямонні на бліжэйшую перспектыву — будаўніцтва сучасных жывёлагадоўчых памяшканняў з прымяненнем найноўшых тэхналогій, цукровага завода, а таксама буйнейшай у краіне фабрыкі па вытворчасці мяса птушкі. Інтарэс да апошняга праекта, дарэчы, праявіў амерыканскі інвестар, з якім Сямён Шапіра пазнаёміўся ў Гродне падчас... фестывалю нацыянальных культур.

— Усе, хто хоча займацца бізнэсам на нашай зямлі і прыйдзе з добрымі ідэямі, будуць прымацца намі як самыя блізкія сябры і атрымаюць падтрымку, — сказаў старшыня аблвыканкама.

Пры гэтым кожны інвестыцыйны праект па стварэнні новага прадпрыемства, лічыць Сямён Шапіра, павінен улічваць існуючыя рэаліі. Так, павінна быць канкурэнтнае асяроддзе, каб нехта «дыхаў у спіну». Аднак нельга, каб новая кампанія была ў лепшых умовах, чым ужо існуючае прадпрыемства, за якім — лёс працоўнага калектыву і нават гарадоў.

«Будзем сур'ёзна займацца зонай Аўгустоўскага канала»

Чакаецца, што неўзабаве будзе прыняты Указ Прэзідэнта Беларусі аб уключэнні тэрыторыі гэтай воднай артэрыі і прылеглых да яе зямельных участкаў (агульнай плошчай 5749,88 гектара) у свабодную эканамічную зону «Гроднаінвест». Ставіцца мэта выкарыстаць прадугледжаныя для рэзідэнтаў СЭЗ падатковыя льготы і прэферэнцыі і значна актывізаваць прыцягненне інвестыцый у стварэнне інфраструктуры турызму і адпачынку ў гэтым маляўнічым кутку Гродзеншчыны — будаўніцтва гасцініц, баз адпачынку, паляпшэнне дарог і транспартнага забеспячэння. Зразумела, з улікам рацыянальнага выкарыстання прыроднай і гісторыка-культурнай спадчыны.

Ужо праведзены перагаворы па супрацоўніцтве ў гэтых пытаннях з польскімі, літоўскімі партнёрамі. Сямён Шапіра чакае таксама ініцыятывы ад прадпрыемстваў і арганізацый, якім, пры іх жаданні, у зоне Аўгустоўскага канала можа быць прадастаўлена месца для будаўніцтва «дамка для сваіх супрацоўнікаў». Падтрымае ўлада і буйныя праекты, напрыклад, па новых санаторных аб'ектах на тэрыторыі Гродзеншчыны.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

На сувязі з народам

Для вокнаў сцены трэба ламаць?

Памочнік Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь — галоўны інспектар па Віцебскай вобласці Мікалай Дамашкевіч падчас «гарачай лініі», на якую тэлефанавалі жыхары Віцебшчыны, выслухаў мноства скаргаў і заўваг. Некаторыя «сігналы» ад людзей проста не могуць не абурыць.

Вось, напрыклад, жыхарка Віцебска скардзілася на тое, што ў іх шматпавярховым доме, дзе, дзякуючы капітальнаму рамонту, мяняюць вокны, пашыраюць аконныя праёмы. Паводле яе слоў, чамусьці ставяць вокны памерам не 140 сантыметраў, як раней было, а на сем сантыметраў шырэй. «Дома дзеці, пенсіянеры, на вуліцы мароз», — расказвала гараджанка. — Навошта разбураць сцены? Выходзілі мы на розныя структуры, каб разабраліся, і да кіраўніцтва гарвыканкама, мэра. Абяцалі прыйсці разабрацца яшчэ 12-га, так і не прыйшлі». Галоўны інспектар паставіў задачу адказным асобам у той жа дзень выехаць на месца і разабрацца. Насамрэч, дзіўна, няўжо нельга было першапачаткова заказаць новыя вокны для замены старых такой жа шырыні і вышыні?

Аб іншай праблеме расказаў жыхар глыбінкі, які паведаміў, што ўжо некалькі гадоў не могуць паставіць нармальны пераход праз ручай у вёсцы Сасноўка Віцебскага раёна. Паводле яго слоў, за гэты час змяніліся тры старшыні сельскага Савета, а праз ручай пераходзіць і цяпер небяспечна. «Пешаходны масток у дрэнным стане, — паведамляе мужчына. — Пліту проста праз ваду паклалі без агароджы, а як па ёй пераходзіць? Тым больш па лёдзе можна ўпасці ў ваду і захварэць». Паскардзіўся грамадзянін і на тое, што пешаходную дарогу ад снегу не чысцяць. Маўляў, тэхнікі няма — так тлумачаць праблему тыя, ад каго залежыць яе вырашэнне.

Дзве жанчыны пацікавіліся нюансамі аказання дзяржаўнай дапамогі пры будаўніцтве жылля. І атрымалі інфармацыю, у які орган канкрэтна трэба звяртацца па каментарыі.

Медыцынскі работнік, што працуе ў віцебскім цэнтральным спартыўным комплексе, пацікавіўся: чаму ёй не павысілі заробак, як іншым медыкам? Як ёй тлумачылі, спартыўная медыцына не адносіцца да «агульнай», таму быццам не было падстаў. Памочнік Прэзідэнта даручыў разабрацца і знайсці магчымасць нейкім чынам аказаць спартыўнаму медыку падтрымку.

А ў старым доме ў Віцебску, па вуліцы Камсамольскай, які калісьці палонныя немцы аднаўлялі, яшчэ з 2008 года ідзе капітальны рамонт. Як растлумачыла жанчына, людзей выселілі. Паводле яе слоў, у падменны жыллёвы фонд. Рамонт іх дома, дзе раней не было цэнтралізаваных гарачага і газавага забеспячэння, зацягнулі. Людзі мараць або вярнуцца ў свае кватэры, або атрымаць новыя. Ды ніяк не вырашаецца гэтае пытанне.

А жыхарка райцэнтра Расоны вельмі эмацыянальна расказвала аб тым, што ёй у выніку лячэння анкалагічнага захворвання ампутавалі адну з грудзей, а інваліднасць чамусьці не далі. Муж пакінуў яе... Паводле яе слоў, медыцына — наогул праблемная тэма ў раёне. І зрабіла выснову аб тым, што, можа, таму моладзь і пакідае раён. Разабрацца ў сітуацыі даручылі кіраўніку сістэмы аховы здароўя вобласці.

А ў пасёлку Вярхоўе, які на ўскраіне Віцебска — у Чыгуначным раёне, паводле слоў тутэйшай жыхаркі, не арганізаваны вольны час для моладзі. І медыцынскі пункт даўно не сучасны: прыбіральні няма, калі з малым да педыятра прыходзіш, трэба чаргу чакаць на вуліцы, бо памяшканне малое.

А жыхары вуліцы Гагарына ў Віцебску спадзяюцца, што паліклініка, якая абслугоўвае жыхароў гэтай вялікай вуліцы, працягласцю некалькі кіламетраў, урэшце атрымае новае жыццё... Тым больш, што на вуліцы працягваецца капітальная рэканструкцыя...

Грамадзянам, якія выйшлі на сувязь, памочнік кіраўніка дзяржавы паабяцаў, што іх звароты будуць абавязкова трымацца на кантролі. У асобных выпадках даў абяцанні асабіста пракантраляваць, як вырашаюцца складаныя сітуацыі. І выехаць на месца.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Твае правы

За мяжу. І шэсць пенсій «наперад»

Сітуацыі, калі чалавек у паважным узросце прымае рашэнне выехаць на пастаяннае месца жыхарства з Беларусі, узнікаюць не так часта. Тым не менш такія выпадкі ёсць, і шмат у чым яны з'яўляюцца аб'ектыўнымі, бо не сакрэт: многія маюць за мяжой тых жа сваякоў. Словам, прычына часта зразумелая. Аднак пытанні ўзнікаюць з іншым: што будзе з беларускай пенсіяй? І разабрацца з гэтым мы паспрабуем з дапамогай намесніка начальніка аддзела прызначэння і выплат пенсій камітэта па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Мінгарвыканкама Вольгі Анатольеўны ШЫНГІРЭЙ.

Індэксацыі не будзе

Варта адразу ж заўважыць, што грамадзяне, якія выязджаюць на пастаяннае месца жыхарства за мяжу, маюць права атрымаць сваю пенсію за шэсць месяцаў наперад.

— Сума выплаты складзе памер 6-разовай пенсіі за месяц, у якім грамадзянін быў зняты з рэгістрацыйнага ўліку ў нашай краіне па месцы жыхарства — за выключэннем выпадкаў, калі іншы парадак прадугледжаны міжнароднымі дагаворамі, — удакладняе Вольга Шынгірэй. — Прычым надалей гэта сума не індэксуецца — нягледзячы на тое, што ў наступныя шэсць месяцаў можа быць праведзены пераразлік пенсій.

Да апошняга не цягнуць

Для атрымання пенсіі перад выездам на пастаяннае жыхарства за мяжу неабходна звяртацца ў раённыя органы па працы, занятасці і сацыяльнай абароне. Пры гэтым грамадзянам Беларусі трэба напісаць заяву, прад'явіць пашпарт для пастаяннага пражывання за мяжой, які выдаецца органамі ўнутраных спраў, і адрасную даведку аб месцы жыхарства з адрасна-даведачнага бюро тых жа органаў унутраных спраў. А пакет дакументаў для замежных грамадзян і асоб без грамадзянства — зноў жа заява, адрасная даведка аб месцы жыхарства і пашпарт ці іншы дакумент, якія прызначаны для выезду за мяжу і выдадзены адпаведным органам дзяржавы грамадзянскай прыналежнасці ці звычайнага месца жыхарства.

Пры гэтым поўны пакет дакументаў упраўленнем ці аддзелам па працы, занятасці і сацыяльнай абароне павінен быць разгледжаны на працягу 10 дзён.

— Здараецца, што ў грамадзяніна адраснай даведкі аб месцы жыхарства няма, — заўважае Вольга Шынгірэй. — У такім выпадку запытаць гэтую даведку ў адрасна-даведачным бюро могуць непасрэдна органы па працы, занятасці і сацыяльнай абароне. Такі запыт робіцца на працягу 5 дзён пасля паступлення заявы на пенсію. Аднак тут ёсць адна ўмова: на запыт павінен даць згоду сам пенсіянер. Бо ўвогуле такая інфармацыя з'яўляецца канфідэнцыяльнай.

Трэба мець на ўвазе і наступны нюанс. Пенсія за шэсць месяцаў наперад, якую па тых або іншых прычынах не ўдалося атрымаць перад выездам з Беларусі, за мяжу не пераводзіцца. Адпаведна, з афармленнем выплаты нельга цягнуць да апошняга.

За мінусам «авансу»

— Часам здараецца, што пенсіянер пераязджае на пастаяннае месца жыхарства за мяжу, але праз пэўны час па тых або іншых прычынах змяняе сваё рашэнне і ўсё ж вяртаецца ў Беларусь, — заўважае Вольга Шынгірэй. — У такім выпадку для аднаўлення выплат у нашай краіне ў орган па працы, занятасці і сацыяльнай абароне неабходна падаць заяву. Пры гэтым аднаўленне выплат пачнецца з наступнага месяца за тым, за які пенсіянер ужо атрымаў грошы «наперад», але не раней за дзень рэгістрацыі па месцы жыхарства ў нашай краіне.

Што будзе за мяжой?

Пасля атрымання 6-месячнай пенсіі ў Беларусі і выезду на пастаяннае месца жыхарства за мяжу выплаты ў нашай краіне спыняюцца. Таму ўзнікае пытанне: ці можна разлічваць на пенсію ў іншых дзяржавах?

— Краіны, куды пераязджае пенсіянер, будуць рабіць выплаты паводле свайго нацыянальнага заканадаўства ці паводле міждзяржаўных дамоўленасцяў толькі ў выпадку наяўнасці спецыяльных пагадненняў з Беларуссю, — тлумачыць Вольга Шынгірэй. — Прычым падобныя пагадненні на сёння заключаны толькі з дзяржавамі колішняга Савецкага Саюза — і тое за выключэннем Эстоніі, Азербайджана і Грузіі.

Пры часовым выездзе — штомесяц

І, нарэшце, яшчэ адна распаўсюджаная з'ява. Пенсіянер выязджае за мяжу на вельмі працяглы час — скажам, на месяц ці нават на паўгода. Аднак пры гэтым не выязджае з Беларусі на пастаяннае месца жыхарства. Што будзе з пенсіяй у гэтым выпадку?

— У такім выпадку ставіць пытанне аб выплаце пенсіі за шэсць месяцаў наперад нельга, — адзначае Вольга Шынгірэй. — Налічэнне пенсіі ў Беларусі будзе рабіцца ў звычайным рэжыме — кожны месяц.

Сяргей ГРЫБ.

Рэзананс

ЁСЦЬ ЖАДАННЕ? АЛЕ ЁСЦЬ І ЗАКОН

ЖЫХАРКА Гродна Галіна ГЕРУС звярнулася на «гарачую лінію» чацвёртага Усебеларускага народнага сходу са скаргай, што амаль два гады Гродзенскі райвыканкам адмаўляе ёй у прыватызацыі зямельнага ўчастка ў садоўніцкім таварystве «Зара-Каробчыцы», які належыць ёй з 1980 года. Ад яе быццам «патрабуюць новы генплан коштам амаль дзесяць мільёнаў рублёў». «Дапамажыце!» — просіць 70-гадовая жанчына. Дык чаму ж гэтае, здавалася б, элементарнае пытанне не вырашаецца? І няўжо сапраўды цана пытання — вышэйзгаданая сума? Вось што адказвае на гэты конт намеснік старшыні Гродзенскага аблвыканкама Ігар ЖУК (дарэчы, сёлета Галіна Сямёнаўна была на асабістым прыёме і ў яго, і ў старшыні аблвыканкама Сямёна ШАПІРЫ):

«Герус Г.С. рашэннем Гродзенскага раённага выканаўчага камітэта ад 16 ліпеня 2010 г. № 545 перададзены ў пажыццёвае спадчыннае валоданне зямельны ўчастак у садоўніцкім таварыстве «Зара-Каробчыцы» плошчай 0,0672 га. Ёй накіравалі выпіску з гэтага рашэння для звароту ў РУП «Гродзенскае агенцтва па дзяржаўнай рэгістрацыі і зямельным кадастры» для ажыццяўлення дзяржаўнай рэгістрацыі на зямельны ўчастак.

Акрамя таго, райвыканкам на падставе пункта 9 Палажэння аб садоўніцкім таварыстве, зацверджанага Указам Прэзідэнта Беларусі ад 28 студзеня 2010 г. № 50, адмовіў у прадастаўленні Герус Г.С. самавольна занятага зямельнага ўчастка плошчай 0,0133 га, на якім узведзеныя хлеў і прыбіральня, паколькі ў дадзеным выпадку патрабуюцца змяненні ў праект арганізацыі і забудовы тэрыторыі таварыства.

Згодна з пунктамі 1,3 артыкула 223 Грамадзянскага кодэкса Беларусі, у выпадку будаўніцтва на самавольна занятым зямельным участку мясцовым выканаўчым і распарадчым органам прымаецца рашэнне аб вяртанні гэтага ўчастка і зносе самавольнай пабудовы. Тым не менш, Гродзенскі райвыканкам зрабіў спробу захаваць пабудовы Герус Г.С.: рашэнне аб іх зносе не выносілася, заяўніцы неаднаразова растлумачвалася неабходнасць змяненняў у праект арганізацыі і забудовы садоўніцкага таварыства «Зара-Каробчыцы». І таварыствам ужо прынята рашэнне аб адпаведных змяненнях — зразумела, за грашовыя сродкі Герус Г.С. Паводле звестак КУП «Праектнае бюро Гродзенскага райвыканкама», арыенціровачны кошт выканання неабходных работ складае 200 тысяч рублёў.

У падобных выпадках гэта адзіны варыянт, які ў поўнай меры адпавядае патрабаванням заканадаўства».

Барыс ПРАКОПЧЫК.

СЕНА ЗАМЕНЕНА

НА «ГАРАЧУЮ ЛІНІЮ» чацвёртага Усебеларускага народнага сходу паступіў зварот ад жыхаркі пасёлка Радашковічы Мінскага раёна пенсіянеркі, інваліда 3 групы Ганны Пяткевіч. Яна расказала, што трымае 4 кароў і штогод здае дзяржаве па 10 тон малака. Прасіла дапамагчы вырашыць пытанне замены 3 рулонаў няякаснага сена, якое ёй прывёз мясцовы СВК імя Я. Купалы. Сена аказалася гнілым, а старшыня СВК адмовіўся яго замяніць.

Як патлумачыў нашаму журналісту сам **кіраўнік СВК імя Я. Купалы Іван ВЯРЭНІЧ**, сёння пытанне Ганны Аляксандраўны вырашана, сена заменена.

— Я на гэтай пасадзе працую ўсяго 3 месяцы, — патлумачыў Іван Арсеньевіч. — Яшчэ не да канца разабраўся ў сітуацыі з забеспячэннем сенам. Магу сказаць, што ў наступным годзе мы крыху зменім сістэму: будзем заключаць з насельніцтвам дагаворы і выдаваць сена за здадзеных цялят: на кожны кілаграм жывой вагі — тону сена, тону саломы і кілаграм зерня.

ГЕНПРАКУРОР ПАГАДЗІЎСЯ З РАШЭННЕМ СУДА

ЯШЧЭ АДЗІН зварот на «прамую лінію» паступіў ад жыхаркі пасёлка Лошніца Барысаўскага раёна Наталлі Мазоль. Яна заявіла, што другі год звяртаецца ў Лошніцкі сельвыканкам з просьбай выдзеліць ёй 3 соткі зямлі для «вырошчвання кветак, узвядзення клумбаў і іншых патрэб». Пры доме ўжо ёсць 25 сотак зямлі. Не дачакаўшыся станоўчага рашэння, Мазоль запісалася на прыём да губернатара Мінскай вобласці.

— На самай справе ў грамадзянкі не 25, а 56 сотак зямлі каля жылога дома (дакладней дачы) па вуліцы Камсамольская, 74А ў пасёлку Лошніца, — патлумачыў сітуацыю **старшыня Лошніцкага сельскага выканаўчага камітэта Алег КАЖАМЯКІН**. — 25 сотак — для абслугоўвання і будаўніцтва жылога дома, астатнія — для вядзення асабістай падсобнай гаспадаркі. Ні сама жанчына, ні яе муж нідзе афіцыйна не працуюць. У мінулым годзе ў райвыканкам на іх паступіла скарга, што на грамадскай тэрыторыі ля дарогі, якая служыць праездам да зямельных участкаў жыхароў вуліцы Камсамольская, Наталля з мужам пабудавалі агароджу даўжынёй 23 метры і вышынёй 2,2 метра, а таксама ўзвялі эстакаду.

— У іх там клумбы разведзены, кветкі высаджаны, — дадаў Алег Кажамякін. — Малайцы, у гэтым плане ніякіх пытанняў. Але пабудова агароджы і эстакады была самавольная, не ўзгодненая. А землі — грамадскія, сельскага Савета. Я выдаў ім некалькі прадпісанняў на знос, але ніякай рэакцыі не дачакаўся. Папярэдзіў: вы перашкаджаеце праезду, людзі з-за вас не могуць на свае агароды ні гной падвезці, ні камбайн прыгнаць. У рэшце рэшт склаў пратакол за самавольнае будаўніцтва (паводле артыкула 21.12 Кодэкса Рэспублікі Беларусь адміністрацыйных правапарушэннях,) і накіраваў у суд. Раённы суд прыняў рашэнне і аштрафаваў іх на 20 базавых велічынь. Пасля рашэння суда, у маі, я зноў выдаў Наталлі Мазоль і яе мужу прадпісанне аб зносе. Яны зноў яго праігнаравалі. У жніўні на пасяджэнні сельвыканкама мы прынялі рашэнне даручыць Лошніцкаму ЖКГ правесці дэмантаж самавольна пабудаванай агароджы і эстакады, што і было зроблена ў лістападзе (звернем увагу, што асабістая тэрыторыя Наталлі Мазоль — 56 сотак — па-ранейшаму агароджана).

Пасля гэтага незадаволеная Наталля Мазоль была на прыёме ў Генеральнага пракурора Рэспублікі Беларусь падчас правядзення ім прыёму грамадзян у горадзе Барысаве. Аднак ён пагадзіўся з рашэннем суда. Тады яна запісалася на прыём да старшыні Мінаблвыканкама Барыса Батуры.

— Жанчына некалькі разоў пісала заяву даць ёй гэтыя соткі для вядзення асабістай падсобнай гаспадаркі, але мы ёй тлумачылі, што дарогу для гэтых мэт выкарыстоўваць нельга. А дэкаратыўную агароджу ўвогуле можна ставіць толькі пры ўзгадненні з архітэктурнай службай раёна. Мы — сельвыканкам — нічога не парушылі і дзейнічалі выключна ў рамках існуючага заканадаўства. Я чатыры гады працую, яшчэ ні з кім не вёў такой актыўнай перапіскі, як з Наталляй Мазоль. Мы неаднойчы сустракаліся і размаўлялі з самой Наталляй і з яе мужам, выязджалі з камісіяй. Былі ў іх і галоўны архітэктар, і галоўны землеўпарадчык.

У Наталлі і яе мужа ёсць жаданне выкарыстоўваць у прыватных мэтах грамадскія землі, неабходныя для праезду, абгарадзіць іх, што будзе перашкаджаць іншым, падсумаваў у канцы размовы старшыня. Ім прапаноўвалі выдзеліць соткі ў іншым месцы, але Наталлі з мужам патрэбны менавіта гэтыя.

Таіса ВАСІЛЬЕВА.

ПАЛІВА АБЫДЗЕЦЦА ДОРАГА

Два падлеткі (14 і 15 гадоў) залезлі ў гараж да 75-гадовага жыхара вёскі Стаўбун Веткаўскага раёна, каб зліць бензін з яго «жыгулёў». У выніку неасцярожнага абыходжання з агнём узнік пажар. Машына знішчана, а супраць школьнікаў заведзена крымінальная справа, паведамілі ў прэс-службе УУС Гомельскага аблвыканкама.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

МУЗЕЙНЫЯ ПРАДМЕТЫ ЗВАРОТУ НЕ ПАДЛЯГАЮЦЬ

НА «ГАРАЧУЮ ЛІНІЮ» чацвёртага Усебеларускага сходу паступіла просьба ад пенсіянера з Мінска. ПУЗАНАЎ Барыс Львовіч просіць вярнуць узнагароды бацькі — Героя Савецкага Саюза — у сям'ю. Справа ў тым, што «пасля смерці таты ў адпаведнасці з Указам старшыні Вярхоўнага Савета СССР усе ордэны і медалі былі здадзены ў Прэзідыум ВС. А пасля 1977 года ўнеслі змены ва Указ, і ўзнагароды пачалі пакідаць у сям'і».

Як паведамілі ў Мінскім гарадскім выканаўчым камітэце, узнагароды Героя Савецкага Саюза Пузанава Льва Іларыёнавіча зараз знаходзяцца ў Беларускім дзяржаўным музеі гісторыі Вялікай Айчыннай вайны. Яны былі перададзены музею ўдавой Пузанава Л.І. 6 красавіка 1966 года. Згодна з Законам Рэспублікі Беларусь «Аб музеях і Музейным фондзе Рэспублікі Беларусь» і Пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь «Аб зацвярджэнні Палажэння аб Музейным фондзе Рэспублікі Беларусь», музейныя прадметы з'яўляюцца дзяржаўнай уласнасцю і звароту былым уладальнікам, а таксама членам іх сям'і не падлягаюць. Таму задаволіць просьбу заяўніка аб звароце ў сям'ю ўзнагарод Пузанава Л.І не прадастаўляецца магчымым.

Згодна з артыкулам 14 Закона Рэспублікі Беларусь «Аб зваротах грамадзян», рашэнне, прынятае па звароце, можа быць абскарджана ва ўстаноўленым заканадаўствам парадку.

Акрамя таго, Барыс Львовіч цікавіцца: **«Чаму цэны на бульбу ў Беларусі — бульбяной краіне — вышэйшыя, чым ва Украіне, Польшчы і Расіі?».**

Мінгарвыканкам разглядзеў зварот спадара Пузанава аб цэнах на бульбу ў Беларусі, які паступіў на «гарачую лінію» 6 снежня 2010 года. Згодна з інфармацыяй, атрыманай з галоўнага ўпраўлення спажывецкага рынку Мінгарвыканкама, пастаўка бульбы арганізацыям гандлю Мінска адбываецца як напрамую ад сельгасвытворцаў, так і з камунальнага ўнітарнага прадпрыемства «Партызанскае», якое стварае стабілізацыйныя фонды ў адпаведнасці з заданнем урада.

Рознічныя цэны на бульбу, якая пастаўляецца сельгасвытворцамі па прамых пастаўках, фарміруецца, зыходзячы з закупачнай цаны вытворцы, узровень якой не абмяжоўваецца гранічнай гандлёвай надбаўкай, устаноўленай у памеры не больш за 200 рублёў на кілаграм, і падатку на дабаўленую вартасць па ўстаноўленай стаўцы ў памеры 10 працэнтаў. Штогод у Мінску на міжсезонны перыяд ствараюцца стабілізацыйныя фонды бульбы, якая рэалізуецца ў сярэднім каля 8 месяцаў. Сёлета для бесперабойнага забеспячэння насельніцтва ў міжсезонны перыяд створана запасаў бульбы ў аб'ёме 23 804 тоны.

Рознічныя цэны на бульбу стабілізацыйных фондаў фарміруюцца, зыходзячы з закупачных цэн сельгасвытворцаў, выдаткаў па нарыхтоўцы, захоўванні, рэалізацыі, прыбытку, а таксама гранічнай гандлёвай надбаўкі, устаноўленай у памеры не больш за 200 рублёў на кілаграм і падатку на дабаўленую вартасць па ўстаноўленай стаўцы ў памеры 10 працэнтаў.

Надзея ДРЫЛА.

Пытальнік

ПЕДАГАГІЧНАЯ АДУКАЦЫЯ ДЛЯ НАСТАЎНІКА — НЕАБАВЯЗКОВАЯ?

ПАВАЖАНАЯ «Звязда», у нашым Валожынскім раёне ў школах працуюць спецыялісты без педагагічнай адукацыі. Аднак у раённай газеце, адказваючы на пытанне, ці маюць права спецыялісты без профільнай педагагічнай адукацыі (эканамісты, юрысты і іншыя) выкладаць у школах, начальнік аддзела адукацыі райвыканкама Г. В. СМАТРОВА дала катэгарычны адказ: «Адназначна — не! І ў школах раёна такога прэцэдэнту няма. Адукацыйны працэс і работа з дзецьмі патрабуюць ад выкладчыкаў не толькі тэарэтычных ведаў, але і псіхолага-педагагічнай падрыхтоўкі». Хачу прывесці канкрэтныя факты: раней у Забрэзскай школе (яе ўжо закрылі), а цяпер у Гародзькаўскай школе працуе Алена Вячаславаўна Кучук. У яе няма педагагічнай адукацыі, але яна выкладала матэматыку, нямецкую мову, хімію, а зараз выкладае біялогію. Гэты выпадак не адзінкавы. У школах выкладаюць «настаўнікі» пасля заканчэння курсаў, нават пасля курсаў ЕШКА. А калі ў школу прыязджаюць праверкі, то такіх «настаўнікаў» без педагагічнай адукацыі проста хаваюць. Вядома, яны дысцыпліну трымаюць, зарплату атрымліваюць, а вось ведаў дзецям не даюць. Цікава, ці хацела б начальнік адзела адукацыі, каб яе дзеці вучыліся ў такіх «настаўнікаў»? У Яршэвіцкай школе, напрыклад, зараз чакаюць юрыста, які будзе выкладаць там дзецям гісторыю.

Між іншым, калі ў школу прыходзяць маладыя спецыялісты, яны вымушаны працаваць не па сваёй спецыяльнасці. Ім прапануюць пасаду педагога-арганізатара ці штосьці іншае. Зразумела, што тыя адпрацоўваюць два гады па размеркаванні, а затым з'язджаюць. Ці ў калектыве іх проста «з'ядаюць».

ГУД Ф.К., *Падневічы, Валожынскі раён.*

За высвятленнем фактаў, выкладзеных у лісце, мы звярнуліся да начальніка аддзела адукацыі Валожынскага райвыканкама Галіны Сматровай. І вось пра што нам удалося даведацца. Алена Вячаславаўна Кучук, якая згадвалася ў звароце ў рэдакцыю, і сапраўды закончыла не педагагічную ВНУ, а Беларускі дзяржаўны тэхналагічны інстытут, факультэт лясной і садова-паркавай гаспадаркі. Зараз выкладае ў Гародзькаўскай школе біялогію (раней выкладала яшчэ і хімію), таксама ў яе ёсць палова стаўкі педагога-псіхолага. Цяпер яна праходзіць перападрыхтоўку па спецыяльнасці «педагог-псіхолаг» у Рэспубліканскім інстытуце прафесійнай адукацыі (другі курс). Яе педагагічны стаж складае 10 гадоў і 7 месяцаў. У 2006 годзе ёй была прысвоена другая катэгорыя. У Яршэвіцкую школу і сапраўды прыйшоў новы настаўнік гісторыі. Балашка Алег Аляксеевіч закончыў у 1983 годзе Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт (гістарычны факультэт) і мае спецыяльнасць «Выкладчык гісторыі і грамадазнаўства». А юрысту, які цікавіўся ў аддзеле адукацыі магчымасцю працаўладкавацца ў школу настаўнікам, было адмоўлена.

Ва ўпраўленні кадравай палітыкі Міністэрства адукацыі журналісту «Звязды» патлумачылі, што выпадкі, калі ў школы прыходзяць спецыялісты без профільнай педагагічнай адукацыі, і сапраўды маюць месца. Але такія спецыялісты абавязкова праходзяць перападрыхтоўку ў інстытутах развіцця адукацыі ці ў іншых установах адукацыі, заканчваюць курсы павышэння кваліфікацыі, атрымліваюць педагагічную адукацыю завочна...

Гэта асабліва актуальна для малакамплектных сельскіх школ. Менавіта ў такіх школах адзін настаўнік можа выкладаць адначасова некалькі дысцыплін, бо інакш у яго не будзе нагрузкі, а школа, у сваю чаргу, не зможа знайсці прадметніка на невялікую колькасць гадзін. «Для таго, каб атрымаць кваліфікацыйную катэгорыю, спецыялісту, які працуе ў школе з дзецьмі, патрэбны не толькі педагагічны стаж, які не замяняе педагагічную адукацыю, але і перападрыхтоўка па педагагічнай спецыяльнасці, правядзенне адкрытых урокаў. Таму, калі ў настаўніцы ёсць другая кваліфікацыйная катэгорыя, значыць, яна змагла пацвердзіць сваю прафесіянальную кампетэнтнасць», — выказала сваё меркаванне **начальнік упраўлення кадравай палітыкі міністэрства Зоя ЮЖЫК**.

Рэха публікацыі

ДЗЯКУЙ «ЗВЯЗДЗЕ» АД НАСТАЎНІКАЎ...

...грубасці ў школе стала менш

Кожны раз, калі заўважаю на старонках «Звязды» працяг настаўніцкай дыскусіі, абуджаецца і набірае моц надзея на справядлівасць. Хоць, на жаль, сёння гэтае слова шмат у каго выклікае скептычную або нават цынічную ўсмешку. Таму, як настаўнік і чалавек, хачу падзякаваць смеламу, вопытнаму, прынцыповаму, умеламу і надзвычай чалавечнаму калектыву журналістаў «Звязды». Тым больш што ініцыяваны газетай розгалас даў выразны плён.

Дзякуй Вам за тое, што стала трохі лягчэй дыхаць у беларускай правінцыйнай школе! Шмат яшчэ павінна змяніцца. Але пачалі Вы, хоць крызісу ў адукацыі не бачыў толькі сляпы.

Калі метадысты раённага аддзела адукацыі прыедуць у школу з «набегу», не знойдуць там памылак у афармленні «мора» школьнай дакументацыі і не складуць па выніках праверкі адпаведных папер «карнага» зместу, мясцовае начальства не ўбачыць плёну іхняй працы. Начальства засумняваецца ў іх прафесійнай прыдатнасці... Значыць, пакуль не «накапаюць» — не з'едуць. Зноў будуць жаночыя слёзы і «разбор палётаў» у кабінеце дырэктара і на педагагічнай нарадзе па выніках чвэрці.

Хоць, трэба зазначыць, што грубасці з боку адміністрацыі школ апошнім часам стала менш. І за гэта, дарагая «Звязда», таксама вялікі дзякуй!

Базыль.

МАТЭМАТЫЧНАЯ АДУКАЦЫЯ СТРАЧВАЕ НАЙВАЖНЕЙШЫ ЧЫННІК...

(на артыкул Надзеі Нікалаевай «З матэматыкай не сябруюць не толькі беларускія школьнікі» ў нумарах за 15 і 16 снежня)

Настаўнікі матэматыкі наўрад ці пагодзяцца, што гэтак усё добра ў нашай адукацыі, нагэтулькі добра, што нават змяняць у сістэме цэнтралізаванага тэсціравання анічога не трэба. Далёка не ўсё тут можа задаволіць аб'ектыўны погляд. Прыведзеная статыстыка пра вынікі сёлетняга тэсціравання толькі пацвярджае гэта. Калі ў БДУ на бюджэт паступілі абітурыенты з сярэднім балам 52 па фізіцы, то што казаць пра іншыя ВНУ? Гэта лічацца нармальным? Вытлумачэнне нізкіх вынікаў ЦТ тым, што цяпер выпускнікі школ масава імкнуцца ва ўніверсітэты, аніяк не можа быць «ахоўнай граматай» для арганізацый, што вызначаюць стандарты адукацыі. Сістэму тэсціравання, калі яна непазбежная ў нашых умовах, трэба развіваць. ЦТ насамрэч мае не толькі кантрольную функцыю. Змест заданняў ЦТ вызначае арыенціры для настаўнікаў і больш за тое — уплывае на якасць сярэдняй адукацыі. Калі ўключыць, прыкладам, у тэст па матэматыцы задачы з параметрамі, дык адразу пачнецца адпаведная праца з гэтай вельмі карыснай для лагічнага развіцця школьнікаў тэмай на ўроках. У школьных падручніках яна нібы прысутнічае, але паколькі на ЦТ яе няма, то настаўнікі праходзяць паўз яе. Гэткія рэаліі нашай сістэмы. Таму і нізкія балы па прадмеце. Матэматычная адукацыя страчвае найважнейшы чыннік — патрэбу ў доказе. У нашых тэстах няма часткі С, як у Расіі, дзе трэба даваць поўныя, доказныя рашэнні. Змены ў гэтым напрамку сістэмы ЦТ, упэўнены, павысяць узровень нашай адукацыі і вывядуць яе са стану кансервацыі.

Іван Сяргеевіч.

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ

УТВЕРЖДАЮ
Директор ПК ООО «БАРЭФ»
В.А Барановский
«22» декабря 2010 года

«Строительство двух жилых многоквартирных домов со встроенно-пристроенными помещениями торгового и общественного назначения по ул. 50 лет Победы в п. Восточный в г. Минске» (Жилой дом №2 по генплану)

Производственно-коммерческое общество с ограниченной ответственностью «БАРЭФ» информирует физических и юридических лиц о создании объекта долевого строительства.

1. Информация о застройщике.
ЗАСТРОЙЩИК: **ПК ООО «БАРЭФ»** зарегистрировано Минским горисполкомом решением № 1557 от 28.12.2000 года в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за №1000504357.

2. Ранее реализуемые проекты.
Выполняя функции заказчика, в течение последних трех лет ПК ООО «БАРЭФ» реализованы следующие проекты:
- «Строительство гостиницы на базе отдыха «Дружба»;
- «Реконструкция спального корпуса №1 с надстройкой этажа на базе отдыха «Дружба»;
- «Реконструкция станции второго подъезда в/з №6 «Островы»;

3. Специальное разрешение (лицензия).
Лицензия № 02250/0189707 на право осуществления деятельности «Проектирование строительство зданий и сооружений I и II уровней ответственности и проведению инженерных изысканий для этих целей» выдано Министерством архитектуры и строительства Республики Беларусь на основании решения от 13.03.2006 года. №52 сроком на 5 лет и действительна до 13.03.2011 года.

4. Информация о проекте.
Цель строительства объекта – строительство объекта «Строительство двух жилых многоквартирных домов со встроенно-пристроенными помещениями торгового и общественного назначения по ул. 50 лет Победы в п. Восточный в г. Минске». Предметом договора является строительство жилого помещения.

Объект долевого строительства – одноподъездный многоквартирный жилой дом №2 (по генплану) по ул. 50 лет Победы в жилом поселке Восточный г. Минска.

Нормативная продолжительность строительства жилого дома 8 месяцев, согласно проекту.

Начало строительства – III квартал 2010 года.

Предполагаемый срок окончания строительства – I квартал 2011 года.

5. Застройщиком получены.
- Акт выбора места размещения земельного участка от 6 апреля 2010 года, утвержденный Председателем Мингорисполкома 7 апреля 2010 года (внесение изменений в акты выбора места размещения земельного участка от 12 февраля 2008 года, утвержденный Председателем Мингорисполкома 19 февраля 2008 года, и от 14 октября 2008 года, утвержденный Председателем Мингорисполкома 19 ноября 2008 года).
- Выписка из решения Минского городского исполнительного комитета от 26 ноября 2009 года №2783 (1) «Об изъятии, предоставлении земельных участков, разрешении строительства и внесении изменений в решение горисполкома».
- Заключение РУП «ГОССТРОЙЭКСПЕРТИЗА» № 0712-8-2009 от 6 августа 2009 года.
- Разрешение на производство строительно-монтажных работ № 2-206Ж-031/10 от 10.08.2010 года.

6. Договор генерального подряда с ОАО «МАПИД» №244/ПО от 17 июня 2010 года.

7. Жилой дом запроектирован крупнопанельным, односекционным, с техническим подпольем и техническим чердаком на базе изделий серии М-464, 10-этажным (на 1-ом этаже расположены офисы и административные помещения), пристроенным к ныне существующему жилому дому № 3 по ул. 50 лет Победы. Площадь жилого здания – 2474 кв. метра, общая площадь квартир – 1953,63 кв. метра.

Количество квартир – 36.

Для доступа лиц с ограниченными возможностями передвижения в административные помещения и помещения товарищества собственников предусматривается устройство индивидуальных подъемников.

8. Объекты долевого строительства и их количество.

Типы квартир	Жилая площадь м²	Общая площадь без летн./пом. м²	Общая площадь, летн./пом м² с кофф. 0,7	2-10 этажи	Всего
1 к	14,03	38,14	41,15	2	2
1к	17,1	38,08	40,9	0	0
2к	30,96	56,19	59,01	4	4
3к	45,35	73,24	76,06	4	4
Итого:					**10**

На данном этапе, по договору участия в долевом строительстве жилых помещений, предполагается реализация **10 квартир**. Из них две двухкомнатные и две трехкомнатные квартиры будут реализовываться для граждан, состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий.

9. Цена одного квадратного метра общей площади составляет 3 500 000 белорусских рублей.

Цена одного квадратного метра общей площади, для граждан, состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий, составляет 2 662 690 белорусских рублей.

Сведения о благоустройстве.
Озеленение, организация дорожных покрытий, благоустройство прилегающей территории.

После заключения договора создания объекта долевого строительства Дольщик получает право по согласованию с Застройщиком (ПК ООО «БАРЭФ») посещать место строительства многоквартирного жилого дома и иного объекта недвижимости в установленное Заказчиком время, соблюдая при этом требования техники безопасности, и в установленном порядке знакомиться с ходом строительства.

Ознакомление дольщиков с объектами долевого строительства и дополнительной информацией для заключения договоров создания объектов долевого строительства осуществляется ПК ООО «БАРЭФ» по адресу: Республика Беларусь, г. Минск, ул. Академическая, 6, здание Б1/К, кабинеты №3 и №7, контактные телефоны 285-79-64, 331-59-17.

Режим работы: понедельник – четверг 8^{30} – 17^{30}; пятница с 8^{30} – 16^{15} (обед 13^{00} – 13^{45}), выходной – суббота, воскресенье.

ВЫТВОРЧАЕ ЖЫЦЦЁ ВІРЛІВАЕ І ЦІКАВАЕ, ТОЛЬКІ ПАСПЯВАЙ АДПАВЯДАЦЬ

Гутарка карэспандэнтаў «Звязды» з генеральным дырэктарам адкрытага акцыянернага таварыства «Полоцк-Стекловолокно» Мікалаем КАЧАНОЎСКІМ

Адно з найбольш буйных прадпрыемстваў свету па выпрацоўцы шкловалакна і вырабаў на яго аснове — адкрытае акцыянернае таварыства «Полоцк-Стекловолокно». Гэта сучасны прамысловы комплекс, вытворчыя магутнасці якога размешчаны на плошчы ў 63,23 га і аснашчаны больш чым тысячай адзінак сучаснага спецыяльнага абсталявання. У яго цэхах выпускаюцца сотні найменняў прадукцыі для народнай гаспадаркі краіны. Марка «Полоцк-Стекловолокна» шырока вядомая і за яе межамі, без перабольшання — на пяці кантынентах.

Акцыянернае таварыства надзейна інтэгравана ў сусветную эканоміку дзякуючы своечасоваму і якаснаму выкананню заказаў такіх навукаёмістых галін прамысловасці, як машынабудаванне, аўтамабілебудаванне, электроніка, ваенна-прамысловы комплекс, будаўніцтва. Усяго адзін прыклад: для сумеснага касмічнага праекта «Саюз-Апалон» безусадачную крэмнезёмную ніць выканалі тут, у Полацку.

У сакавіку творчая брыгада «Звязды» расказвала аб стане спраў на гэтым айчынным гіганце. Па чарговыя навіны мы прыехалі напярэдадні Новага года.

У адным з цэхаў вытворчасці.

Тут нараджаюцца першыя валокны шкланіцяў.

— ХАЦЕЛАСЯ Б пачуць вашу, Мікалай Аляксандравіч, ацэнку адыходзячаму ў гісторыю году. Ён быў складаным для ўсіх; для вас, відаць, таксама няпростым... Хаця, калі ўспомніць нашу з вамі сакавіцкую гутарку, пачынаўся ён няблага.

— Пачынаўся ён сапраўды нармальна — калі браць у параўнанні з пачаткам 2009-га. А вось сам па сабе першы квартал выдаўся найбольш складаным за іншыя. Заканчваліся пусканаладачныя работы на новай шклаварнай печы № 9, і яна ўводзілася ў эксплуатацыю. Не ўсё было зразумела на знешніх рынках, і мы адчувалі гэтую няпэўнасць на аб'ёмах збыту сваёй прадукцыі.

У другім квартале дынаміка развіцця прадпрыемства выглядала лепш, бо павялічыліся аб'ёмы продажу, мы змаглі распачаць рэалізацыю складскіх астаткаў. Да таго ж у будаўнікоў якраз — самы сезон, а больш чым палова нашых шклотканін ідзе для асновы дахавага пакрыцця. Так што другі квартал адпрацавалі нядрэнна. Тым больш што і новая печ набірала «абароты», давала дастаткова прадукцыі. У канцы другога квартала адчулі, што адну са сваіх печаў можам спыніць для правядзення халоднага рамонту.

Трэці квартал ішоў больш-менш роўна, і па аб'ёмах выпускаемай прадукцыі і рэалізацыі мы выйшлі нават на паказчыкі дакрызіснага 2008 года! У чым тут прычына? Самыя буйныя замежныя канкурэнты яшчэ не занялі рынак сваёй прадукцыяй, пакідаючы для нас поле дзейнасці. І мы адразу сваімі магутнасцямі выйшлі на знешнія рынкі, замясціўшы нашай прадукцыяй іншых вытворцаў. Яны на пачатку крызісу прытармазілі, а рынак запатрабаваў — такая вось склалася спрыяльная сітуацыя, якую мы і скарысталі.

Пад канец гэтага года рынак, можна сказаць, насыціўся, ажыятажнага попыту больш няма, усе супакоіліся, ідзе звычайная планавая работа. І зараз патрэбна толькі глядзець за якасцю прадукцыі, каб не страціць тыя рубяжы, на якія мы выйшлі.

Але жыццё на знешніх рынках усё роўна вірлівае і цікавае, толькі паспявай адпавядаць. Пачынаюць працаваць на поўную сілу кітайскія вытворцы. А таму Еўропа, каб абараніць уласных вытворцаў, нават увяла павышаныя мытныя пошліны для кітайскай прадукцыі. Гэта таксама адна з асаблівасцяў сённяшняга рынку, якую мы павінны ўлічваць.

Нядаўна дзяржаўныя органы Злучаных Штатаў Амерыкі прынялі рашэнне аб чарговым прыпыненні эканамічных санкцый да нашага прадпрыемства. На долю ЗША даводзіцца недзе 7 працэнтаў нашага экспарту, і ёсць такія матэрыялы, якія ідуць толькі для ЗША.

— Працэнт экспарту вясной складаў недзе 90 працэнтаў, у 44 краіны. Гэтыя пазіцыі вы захавалі?

— Зараз па экспарце мы ідзём на ўзроўні прыкладна 86 працэнтаў, прадукцыю пастаўляем у 41 краіну свету. А вось у грашовым выражэнні сёлета аб'ём экспарту павялічыўся, і агульны аб'ём продажу таксама.

Асаблівасць сённяшняга рынку і ў тым, што зараз кампаніі-лідары пайшлі на вытворчасць больш дарагіх відаў шкла з іншымі, больш высокімі ўласцівасцямі. Гэта ставіць пэўныя задачы і перад намі — з дапамогай замежных фірмаў, якія маюць уласную навуковую базу, патрэбна распрацаваць уласны піянерскі прадукт і выйсці з ім на сусветны рынак.

— З выкананнем даведзеных прагнозных паказчыкаў па году ўсё складваецца нармальна?

— У асноўным нармальна. Па таварнай прадукцыі выканаем дакладна. Крыху завышаныя паказчыкі мы прынялі на сябе ў параўнанні з мінулым годам па таварах народнага спажывання, і таму канец года выдаўся напружаным. Але думаю, што выканаем і гэты паказчык, ды і іншыя.

Можна сказаць, асноўная задача стаіць па выкананні паказчыка па інвестыцыях у асноўны капітал, тут не ўсё складваецца так, як бы хацелася. (Хоць планы па інвестыцыях на пяцігодку выканалі, бо ў папярэднія гады ўкладвалі больш, чым планавалася). Прычына простая. Мы толькі-толькі завяршылі буйную новабудоўлю — я маю на ўвазе новую печ, гэты праект адцягваў на сябе значныя сродкі. Ніхто з іншых вытворцаў на такія буйныя праекты ва ўмовах крызісу не ішоў, усе неяк прыляглі, прыціхлі... Магчыма, у гэтым была свая праўда, але мы выбралі іншую лінію паводзін, бо думалі пра заўтрашні дзень. Цяпер гэта дзень сённяшні, такі ж напружаны, але з новай печчу нам ужо лягчэй.

У мінулую нашу сустрэчу ў сакавіку я вам расказваў, што, калі пачаўся крызіс, мы мусілі часова адмовіцца ад ткацтва і больш рабілі тое, што лепш ішло на рынку: рубленае валакно, ніці таварныя, ровінгі, у якіх больш кароткі тэхналагічны цыкл, чым у шклотканін. Зараз зноў патрэбна вяртацца да ткацтва. Бо тыя віды прадукцыі, ад якіх мы адыходзілі падчас крызісу, зараз зноў запатрабаваныя на рынках. Таму асаблівыя спадзяванні на новую печ, якая дазваляе нам значна павялічыць вытворчыя магутнасці па шкловалакну. А ў лістападзе правялі мадэрнізацыю шклаварнай печы № 4, устанавілі на ёй электрападагрэў і зможам павялічыць яе прадукцыйнасць на 20 працэнтаў. Каб агульнымі намаганнямі, скажам так, стварыць запас шкловалакна і задаволіць патрэбы рынку.

— У чым вы бачыце перспектывы для свайго калектыву, для свайго прадпрыемства?

— Асноўныя напрамкі далейшага развіцця яшчэ раз былі акрэслены ў лістападзе падчас наведвання прадпрыемства Сяргеем Сяргеевічам Сідорскім. Пастаўлена задача за наступную пяцігодку павялічыць выручку да 500 мільёнаў долараў. Прагучала пажаданне: «Паглядзіце ўважліва, што вы будзеце рабіць». Вось над гэтым зараз і працуем. З улікам новых задач карэктуем праграму асноўных напрамкаў сваёй дзейнасці на новы перыяд.

Лічым, што варта павялічыць колькасць тэхналагічных пераходаў, каб пастаўляць на рынак не сыравіну і нейкі паўфабрыкат, а большы працэнт гатовай прадукцыі. Тады зможам павялічыць і выручку. Магчыма, нават адкрыць для гэтага новую вытворчасць.

Не менш важны напрамак — зніжэнне сабекошту. Мы бачым, што крызісы, неўраджаі і іншыя катаклізмы адназначна адбіваюцца на цэнах і павышаюць іх, у тым ліку на сыравіну і матэрыялы. Так што патрэбна эканоміць, укараняць яшчэ больш сучасныя, ашчадныя тэхналогіі, каб мець большы прыбытак. Напрыклад, у сабекошце нашай прадукцыі на першым месцы — энергетыка, 29 працэнтаў. Напружана шукаем рэзервы, каб зменшыць гэтую залежнасць.

І яшчэ адна дамінанта. Калі ўжо мы выходзім на еўрапейскі і нават на сусветны рынак, калі ўжо ён пачаў адкрывацца для нас, то патрэбна і далей павышаць якасць прадукцыі, каб мы маглі нармальна супрацьстаяць нашым канкурэнтам. Станоўчага настрою надае той факт, што за дасягненні ў галіне якасці прадпрыемства неаднаразова было ўдастоена прэміі ўрада і нават стала лаўрэатам прэміі СНД. Але супакойвацца не збіраемся.

Так што планы ў нас ёсць, яны карэктуюцца жыццём і кіраўніцтвам краіны, галіны. Але яны ў любым выпадку супадаюць з нашымі і зводзяцца, галоўным чынам, да пашырэння і мадэрнізацыі вытворчасці, яе інтэнсіфікацыі, актывізацыі інвестыцыйнай дзейнасці. Такой абсалютна неабходнай работы хопіць на наступныя дзесяць — пятнаццаць гадоў. А на бліжэйшы час задача адна — каб прадпрыемства працавала стабільна і мы змаглі захаваць вытворчы тэмп, а таксама ўзровень заработнай платы. І захаваць той пазітыўны настрой, пазітыўны маральны клімат, які сёння існуе ў калектыве.

— Гэтая стабільнасць і пазітыўны настрой пэўным чынам уплываюць і на сельскагаспадарчае прадпрыемства, якое вы ўзялі пад «крыло»?

— Мы адчувальна дапамагаем сельскагаспадарчаму кааператыву, там зараз нармальнае кіраўніцтва і нядрэнны калектыў. Яны ў раёне на добрым рахунку. Магчыма, не па ўсіх паказчыках, але па асноўных. Па надоях уваходзяць у пяцёрку лепшых, за нарыхтоўку зялёнай масы ўзнагароджваліся на Рэспубліканскіх дажынках, па ўраджайнасці наогул на лідзіруючых пазіцыях у раёне. Стараемся, як можам, і тэхнікай дапамагчы, і выканаць нейкія работы, набыць ГЗМ і перадавую тэхніку. Купілі высокапрадукцыйны камбайн «Мега», і механізатар Ігар Краўцоў на гэтым камбайне намалаціў больш за ўсіх у раёне. У яго трэці вынік у краіне.

Напярэдадні Каляд і Новага года шчыра віншую ўвесь калектыў з гэтымі светлымі святамі, жадаю аптымізму, поспехаў у выкананні пастаўленых перад намі задач. Нашы віншаванні і шчырае дзякуй за пастаянную дапамогу — кіраўніцтву канцэрна, пры чыёй падтрымцы мы, у прыватнасці, справіліся з буйным інавацыйным праектам — узвядзеннем шклаварнай печы № 9 фактычна новага цэха. Нашы лепшыя пажаданні таксама калегам — прадпрыемствам галіны, усім дзелавым партнёрам і пастаўшчыкам сыравіны. І — спажыўцам нашай прадукцыі, дзеля якіх усе нашы старанні, пошукі, навацыі. З Новым годам, сябры! Няхай 2011-ы, які хутка ступіць на абшары краіны, прынясе толькі добрае, толькі пазітыўнае!

ЭКСПРЭС-ІНТЭРВ'Ю

ПРЫМЕНЕНЫ НОВЫЯ ТЭХНАЛОГІІ

Гаворыць начальнік цэха № 6 Алег КРЫВЕЦ (менавіта ў яго цэху пачала дзейнічаць новая магутная печ № 9):

— [illegible]

[illegible] Спецыфіка вытворчасці вельмі складаная, таму касцяк калектыву сфарміравалі з персаналу дзеючых цэхаў, і многія аператары атрыман[illegible] тэхналагічным ланцужку на размотку, ткацтва — на тканіе. І ўжо потым — больш чым у 40 краін свету.

Снавальшчыца Надзея ПОПЕЛ.

БЕЗ БОЮ ПАЗІЦЫІ НЕ ЗДАДЗІМ

Слова — начальніку размотачна-круцільнага цэха № 8 Валянціне ХОМІЧ.

[illegible] вую тройку. Але калегам давядзецца добра пастарацца, каб абысці нас па ўсіх параметрах — а гэта і вытворчыя паказчыкі (сярод якіх ці не галоўны — якасць), і працоўная дысцыпліна, і бяспека працы, і культура вытворчасці, і іншыя. Вынікі падводзяцца двойчы на год, таму шанцы ёсць ва ўсіх.

Але, як я сказала, без бою пазіцыі не здадзім, [illegible] ўсіх маці. Строгая, патрабавальная, але — мамка. І выслухаць кожную трэба, і дапамагчы. Адна б не справілася. Вялікая мая апора — намеснікі па тэхналогіі і вытворчасці Рамуальда Птушко і Святлана Нікіціна. А таксама кваліфікаваныя кіраўнікі змен, інжынерна-тэхнічныя работнікі. А разам мы — калектыў.

РЫНКІ ЗБЫТУ ЗАХАВАЛІ

Начальнік упраўлення маркетынгу Аляксандр КРАСКО:

— На знешніх рынках працуем з 1993 года. Штогод прыбаўлялі ў аб'ёмах экспарту і ў колькасці краін-партнёраў. Самым знамянальным быў 2008-ы, калі прадукцыю накіроўвалі ў 45 краін свету і доля экспарту дасягала 90 працэнтаў у агульным аб'ёме продажу. Умовы, якія склаліся ў сусветнай эканоміцы летась, унеслі пэўныя карэктывы ў работу прадпрыемства, знізіўшы і аб'ёмы продажу ў цэлым, і аб'ёмы экспарту ў прыватнасці. Дзякуючы правядзенню настойлівай маркетынгавай палітыкі асноўныя рынкі збыту ўдалося захаваць, у тым ліку галоўны для нас — расійскі. І беларускі таксама, прычым на айчынным рынку наша прысутнасць узрасла. Больш за 16 працэнтаў прадукцыі ідзе на рынак Германіі. Варта назваць таксама рынак ЗША (каля 7 працэнтаў). А ўсяго ў нашым экспартным «календары» 41 краіна свету. Такая мнагавектарнасць дазваляе ўстойліва адчуваць сябе на рынку, планаваць паступленне валютных сродкаў для мадэрнізацыі вытворчасці, а значыць, ажыццяўляць далейшае развіццё акцыянернага таварыства ў цэлым.

Манеўраваць у зменлівай рынкавай кан'юнктуры дазваляе тое, што ў асартыментным пераліку ААТ больш за 200 найменняў вырабаў. Ёсць групы тавараў, якія не запатрабаваны сёння, але попыт на іх узнікне праз два-тры месяцы, і мы, як і наша вытворчасць, заўсёды гатовы да такога павароту. Вытворчасць дастаткова гібкая, і яна заўсёды аператыўна рэагуе на нашы прагнозы, на маркетынгавыя даследаванні (дакладней, на распрацоўкі, якія праводзяцца на аснове маркетынгавых даследаванняў).

Узнагароду, якую калектыў прадпрыемства атрымаў на конкурсе СНД, дэманструюць начальнік упраўлення маркетынгу Аляксандр КРАСКО і спецыяліст па продажы Валянціна БЛІНОВА.

Асобна варта сказаць пра ўзаемадзеянне ўпраўлення маркетынгу і навуковай службы таварыства (гэта група лабараторый). Сумеснымі намаганнямі, пры падтрымцы іншых службаў, ажыццяўляем распрацоўку асартыментных навінак пад патрэбы рынку. За апошняе паўгоддзе вывелі на рынак каля 8 — 10 найменняў новых відаў прадукцыі, яны запатрабаваны спажыўцом і шырока разыходзяцца.

Працаваць эфектыўна дапамагае спецыялізацыя нашых супрацоўнікаў, якія замацаваны за пэўнымі накірункамі і пастаянна ў курсе спраў сваіх «падшэфных» краін і нават кантынентаў. Сабраная імі інфармацыя аб зменлівай сітуацыі на замежных рынках і стане спраў на прадпрыемствах-канкурэнтах аналізуецца ў аналітычнай групе, і яе прагнозы дапамагаюць фарміраваць вытворчыя планы.

Снавальшчыца Наталля СЯМЧОНАК.

У цэху № 9.

КАЛЕКТЫЎ ПАТРЭБНА ІНФАРМАВАЦЬ

— Адзін з рэзерваў далейшага павышэння прадукцыйнасці працы на любым прадпрыемстве, — лічыць **намеснік генеральнага дырэктара па кадрах і ідэалагічнай рабоце Людміла ПРОП**, — гэта інфармаванне калектыву: аб сённяшняй сітуацыі ў краіне; аб эканамічнай сітуацыі на прадпрыемстве; аб новых задачах, якія ставяцца перад акцыянерным таварыствам; аб вытворчых навінах і навінах у сацыяльным, культурным, наогул грамадскім жыцці. Такому інфармаванню мы прыдаём надзвычай важнае значэнне і выкарыстоўваем для яго розныя формы.

Цяжка выдзеліць галоўныя з іх, бо кожная па-свойму карысная і перакрывае свой «сектар», знаходзіць сваю аўдыторыю, — зазначае Людміла Аляксееўна. — Адна з найбольш масавых аўдыторый, безумоўна, у нашай газеты «Трудовая смена», якая выдаецца з 1980 года і выходзіць кожны тыдзень тыражом 2270 экзэмпляраў. Калі ўлічыць, што газету атрымлівае кожны другі работнік прадпрыемства, а на «Полоцк-Стекловолокне» працуе вельмі многа сем'яў, то фактычна трапляе яна ў кожную сям'ю. І прачытваецца грунтоўна, уважліва, бо там расказваецца пра ўсе асноўныя падзеі на прадпрыемстве, у канцэрне і горадзе; пра людзей, якіх добра ведаюць у гэтай сям'і, і пра справы, якімі гэтая рабочая сям'я жыве.

Кожны месяц праходзяць вытворчыя нарады, на якіх аналізуюцца вынікі работы за месяц і наогул з пачатку года, з нарастаючым вынікам, і мы праз сваю газету падрабязна знаёмім калектыў з такой аналітыкай. Людзі павінны ведаць, на якім «свеце» знаходзіцца прадпрыемства — з прыбыткамі, з рэнтабельнасцю, з эканоміяй энергарэсурсаў, заработнай платай і г.д.

Жыццё такога буйнога калектыву даволі шматграннае, дынамічнае. Часта даводзіцца ў рабочым парадку карэктаваць арганізацыю вытворчасці, знешнеэканамічную дзейнасць, функцыянаванне сістэмы якасці, кадравую і ідэалагічную работу і шмат што іншае. Журналісты газеты пастаянна і дастаткова падрабязна інфармуюць калектыў аб усіх гэтых зменах і, больш таго, запрашаюць паўдзельнічаць у абмеркаванні таго ці іншага надзённага пытання на старонках газеты.

Калі мы падводзім чарговыя вынікі працоўнага суперніцтва, калектыў даведваецца пра іх праз сваю газету. Як і імёны пераможцаў, лепшых па прафесіі — нашых вытворчых «маякоў». У апошні раз пасведчанні лепшага па прафесіі ва ўрачыстай абстаноўцы — на нашым вечары — атрымалі 18 сталых работнікаў, а таксама шэсць маладых рабочых і адзін малады спецыяліст. Бо такое спаборніцтва за гэтае ганаровае званне праводзіцца асобна сярод маладых рабочых і спецыялістаў, каб падахвоціць моладзь, зацікавіць яе ў дасягненні высокіх вынікаў у працы.

Калі далей гаварыць пра формы інфармавання, то варта нагадаць, што на прадпрыемстве працуе восем інфармацыйных груп, якія ўзначальваюць генеральны дырэктар і іншыя кіраўнікі калектыву. У складзе кожнай — спецыялісты розных напрамкаў, каб на інфармацыйных днях людзі маглі задаць свае пытанні і атрымаць канкрэтныя адказы.

У лістападзе адзіны інфармацыйны дзень быў прысвечаны сацыяльна-эканамічнаму развіццю Полацка — па папярэдніх выніках пяцігодкі. Адначасова заўсёды разглядаюцца папярэднія вынікі гаспадарчай дзейнасці прадпрыемства, стан працоўнай і вытворчай дысцыпліны.

А ў гэтым месяцы Мікалай Аляксандравіч Качаноўскі са сваёй групай прыйдзе ў цэхі № 5 па вытворчасці шклапластыку і № 8 — размотачна-круцільны. Па два цэхі асноўнай вытворчасці наведаюць галоўны інжынер Рыгор Васільевіч Каралёў, намеснік генеральнага дырэктара па кіраванні рэалізацыяй Ігар Генадзьевіч Залескі і намеснік па ідэалогіі. Канец пяцігодкі, і яе вынікам належыць удзяліць больш увагі.

Важныя крыніцы інфармавання калектыву, нацэльвання яго на дасягненне новых рубяжоў — агульныя сходы ў вытворчых падраздзяленнях, а таксама прыём па асабістых пытаннях, які праводзяць генеральны дырэктар і яго намеснікі.

А на інфармацыйным стэндзе на прахадной мы вывешваем таксама графікі прыёму па асабістых пытаннях у Полацкім гарвыканкаме і канцэрне «Белнафтахім». Нашы работнікі ведаюць, што іх гатовы прыняць і выслухаць на ўсіх узроўнях улады. Хоць мы заўсёды стараемся пытанні вырашаць самі, не перакладваючы на плечы іншых.

Працуем у цеснай узаемасувязі з прафсаюзным камітэтам. У нас сацыяльнае партнёрства не на словах, а на справе. Прафкам праводзіць конкурсы на лепшую цэхавую прафсаюзную арганізацыю, лепшага прафсаюзнага лідара, а разам з фізкультурным актывам — спартакіяды і спаборніцтвы. Працуе даволі актыўна пярвічная арганізацыя БРСМ. Так што грамадскае жыццё насычанае, тым і цікавае.

УВАГА ДА ЧАЛАВЕКА ПРАЦЫ

Пасля тых добрых слоў, якія намеснік генеральнага дырэктара па ідэалогіі Людміла Проп сказала ў адрас газеты «Трудовая смена», мы не маглі не завітаць у яе рэдакцыю. Расказ Людмілы Аляксееўны працягвае **рэдактар газеты Марыя БУДНІК:**

— Газета сёлета адзначыла сваё 30-годдзе, і за ўвесь гэты немалы час скразнымі тэмамі былі і застаюцца вытворчасць і калектыў. Сваім галоўным абавязкам лічым кансалідацыю калектыву на выкананне тых задач, якія перад ім акрэслены. І стараемся расказваць аб справах, праблемах праз іх успрыняцце чалавекам працы. Такі, калі хочаце, журналісцкі прыём: вытворчае жыццё — праз тых, хто знаходзіцца ў яго цэнтры. Часта нашы матэрыялы і прысвячаюцца канкрэтным людзям,

Вытворчыя справы прадпрыемства, жыццё калектыву заўжды ў полі зроку журналістаў заводскай газеты «Трудовая смена». На фотаздымках: рэдактар газеты Марыя БУДНІК і карэспандэнт Марына АЛДОХІНА вывешваюць новы нумар; карэспандэнт газеты Аксана СТРЭЛЬЧАНКА ў цэху прадпрыемства.

і ўжо праз размову з імі мы даносім да чытачоў, якія новыя рубяжы стаяць перад вытворчымі падраздзяленнямі і калектывам у цэлым. Так атрымліваецца больш даходліва і цікава. Пры ўсім пры тым хочацца, каб вытворчая тэматыка не закрывала чалавека, таму многа пішам аб саміх людзях, пра дынастыі, якіх у нас шмат.

На прыкладах паспяховай працы паказваем механізмы вырашэння вытворчых задач, але не хаваем і не замоўчваем нейкія няўдачы, калі яны здараюцца. На нашых старонках выступае і кіраўніцтва таварыства, і шмат увагі ўдзяляем прафсаюзнаму жыццю. Адным словам, жыццю калектыву ва ўсіх яго праяўленнях.

Размотчыца Ірына МАРКОВІЧ на ўчастку, дзе працуе высокапрадукцыйнае абсталяванне.

ЗНАХОДЗІМ АГУЛЬНУЮ МОВУ

Старшыня прафкама Наталля МУРАШКА:

— Галоўнай сваёй задачай лічым абарону працоўных і сацыяльных інтарэсаў чалавека працы. Асноўны дакумент, на які мы абапіраемся, — вось гэты калектыўны дагавор, які вы бачыце на стале. Заключаны ён на тры гады, тэрмін дзейнасці завяршаецца 1 жніўня 2011 года, і ўжо зараз пачынаем работу над праектам новага.

У дакуменце ўтрымліваюцца асноўныя гарантыі для членаў калектыву, якія датычацца рэжыму працы, яе аховы і аплаты, і дадатковыя гарантыі для моладзі, а таксама сацыяльныя гарантыі, кампенсацыі і льготы ўсім членам працоўнага калектыву. Выкананне дагавора пастаянна кантралюецца.

Пры падрыхтоўцы гэтага дакумента стараемся ўзяць усё лепшае, передавое, што ёсць у галіне, выкарыстоўваем у тым ліку вопыт суседзяў-расіян.

Мы працуем у самым цесным кантакце з адміністрацыяй акцыянернага таварыства, пытанні вырашаем калектыўна, стараемся прыслухоўвацца адзін да аднаго: мы — як паўнапраўны прадстаўнік калектыву, яны — як наймальнік. Было некалькі выпадкаў, калі мы падтрымалі свае цэхавыя камітэты, якія не згадзіліся з павышэннем норм выпрацоўкі, і ў рэшце рэшт знайшлі агульную мову. Зараз вядзём перагаворы з наймальнікам па сярэднім узроўні заработнай платы.

Хутка ў зменах пройдуць сходы, на якіх абмяркуем з калектывам меры па далейшым паляпшэнні аховы працы і наогул умоў працы і адпачынку. На прадпрыемстве многае ў гэтым накірунку робіцца, тым не менш бачым рэзервы і шукаем магчымасці іх выкарыстання.

Нягледзячы на ўсе крызісы, акцыянернае таварыства захавала свой прафілакторый на возеры Суя, базу адпачынку і дзіцячы аздараўленчы лагер «Космас», якія бяруць на сябе клопат пра самаадчуванне чалавека працы. У прафілакторыі людзі без адрыву ад вытворчасці адпачываюць і праходзяць аздараўленне. З гразелячэннем, спелеалячэннем, серавадароднымі ваннамі і шматлікімі іншымі эфектыўнымі медыцынскімі працэдурамі. Там і жывуць, паўнацэнна харчуюцца, і дома з'яўляюцца праз 24 дні як «новенькія».

І летам ёсць адзін заезд для адпускнікоў. Астатнія могуць выкарыстаць чарговы водпуск потым, пасля аздараўлення, неяк інакш — у інтарэсах сям'і, для работы на лецішчы ці ў бацькоў на сядзібе, для турыстычнай паездкі і г.д. А што датычыць дзіцячага лагера, то ў ім наогул паспяваюць у тры змены аздаравіцца ўсе дзеці нашых работнікаў.

Чым яшчэ ганарымся? Правядзеннем рэгулярных «Дзён здароўя» для работнікаў і членаў іх сем'яў на базе нашага Дома фізкультуры. Усе суботы распісаны, існуе нават канкурэнцыя, каб туды трапіць, так што наш аквапарк не прастойвае. Праграма такая: гадзіна вясёлай спартакіяды з рознымі жартоўнымі конкурсамі і прызамі, гадзіна — проста плаванне ў ласкавай цёплай вадзе, і потым — гарачы чай і «салодкі стол».

І яшчэ адзін штрых да гэтай тэмы: сёлета прафкам выдзеліў 90 мільёнаў на арганізацыю экскурсійных паездак — па Беларусі і Расіі. Як кажуць, цікава жыць не забароніш.

Памочнік майстра Уладзімір ТРУМБАЧОЎ і ткачыха Таццяна ТАБУНОВА.

ЯКАСЦЬ — КАТЭГОРЫЯ СІСТЭМНАЯ

Начальнік службы якасці Святлана САЎЧАНКА раней была начальнікам тэхнічнага аддзела, які займаецца пытаннямі тэхналогіі. А перад гэтым — начальнікам аддзела кіравання якасцю.

— З апошніх навін, — дзеліцца Святлана Іванаўна, — варта сказаць пра зусім новы стандарт «Сістэма кіравання энергаспажываннем», які ўводзіцца ў дзеянне на прадпрыемстве, як і на ўсёй тэрыторыі Рэспублікі Беларусь, з 1 студзеня. Пасля атрымання інфармацыі аб яго ўвядзенні энергетычная служба прыступіла да распрацоўкі мерапрыемстваў па ўкараненні гэтага стандарту, і на подпісе ў генеральнага дырэктара ўжо знаходзіцца адпаведны загад. Гэта будзе чацвёртая такая сістэма на прадпрыемстве — дзейнічаюць ужо сістэма менеджменту якасці (СМК), сістэма па ахове працы і сістэма кіравання навакольным асяроддзем. Наша прадпрыемства адным з першых укараніла СМК (пачалі ёю займацца яшчэ ў 1991 годзе) і ў ліку першых атрымала адпаведны сертыфікат.

Шклотканіна, якую дэманструе аператар Сяргей СМІРНОЎ, неабходна для надзейнай тэрмаізаляцыі на многіх аб'ектах.

Актуальнай становіцца інтэграцыя ўсіх гэтых чатырох сістэм, каб выключыць дубліраванне дакументаў, працэдур, аўдытарскіх, інспекцыйных і іншых праверак, нарад і г.д. І мы ўжо двойчы разглядалі пытанне з удзелам генеральнага дырэктара. Спачатку патрэбна вызначыцца, якую сістэму прыняць за базавую (бо перш за ўсё рэч ідзе аб інтэграцыі дакументаў), які орган па сертыфікацыі выбраць (а яны пакуль розныя) і гэтак далей. Карацей, задача комплексная, і яе не вырашыш з ходу. Тым больш, што чакаюць вялікія аб'ёмы работы і ў сувязі з уступленнем Беларусі ў Мытны саюз трох краін — па ўніфікацыі дакументаў, калі гаварыць спрошчана.

Тым не менш вырашаць будзем, у кастрычніку выязджалі ў Гродна, дзе знаёміліся з першымі крокамі ў напрамку такой інтэграцыі на ААТ «Гродна Хімвалакно».

Да праблем якасці стараемся падыходзіць творча, нават крыху нетрадыцыйна. Напрыклад, у нас няма кантралёраў АТК. Замест іх у цэхі прыйшлі інжынеры-тэхнолагі аддзела якасці, у асноўным, з вышэйшай адукацыяй, якія не толькі сочаць за тэхнічнымі і тэхналагічнымі параметрамі працэсу, якасцю гатовай прадукцыі, а могуць паўплываць на сам працэс, даць кваліфікаваную параду. Мы скарацілі колькасць усіх кантралёраў — раней толькі ў АТК было 280 чалавек. Зараз ва ўсёй разгалінаванай службе якасці — 50. Але павысілі статус гэтай важнай катэгорыі работнікаў.

Вы пытаецеся, за кошт чаго змаглі так кардынальна скараціць колькасць кантралёраў? Была пастаўлена задача змяніць свядомасць рабочага — увялі самакантроль. Чалавеку, які адказна адносіцца да сваёй работы, дасканала правярае прадукцыю, што выпусціў, за такі самакантроль налічваецца даплата. У залежнасці ад стаўкі і надбавак выходзіць прыкладна сто тысяч рублёў штомесячна. Людзей, якія працуюць на самакантролі (а гэта далёка не ўсе рабочыя), мы перыядычна правяраем. Калі ёсць заўвагі — здымаецца надбаўка за месяц. Тройчы «праштрафіўся» — адмаўляем у праве самакантролю. За два гады памятаю толькі адзін такі выпадак.

Акрамя таго, пастаянны кантроль выпускаемай прадукцыі ажыццяўляюць тэхнолагі ў цэхах, а ў кожным цэху іх восем чалавек, і яны ходзяць у змены. У іх прамыя абавязкі ўваходзіць калектыўнае забеспячэнне якасці. Гэта значыць, агульнымі намаганнямі, што заўсёды больш эфектыўна.

Памочнік майстра Павел ДУБОЎСКІ.

Шклавар Аляксей БАСАЎ за пультам кіравання і кантролю новай печы.

Інструктар па плаванні майстар спорту Ілья СТАНЕВІЧ з юным спартсменам, удзельнікам рэспубліканскіх спаборніцтваў Уладзіславам МІХАЙЛАВЫМ.

Басейн заводскага Палаца спорту.

НЕ СУМУЕ «ВЯСЁЛЫ ДЭЛЬФІН»

Загадчык культурна-спартыўным комплексам, майстар спорту СССР Андрэй ЛАЗАРАЎ:

— Нашы тры круглагадовыя спартакіяды збіраюць вялікае кола ўдзельнікаў і балельшчыкаў. Адна з іх — для жанчын; другая — для тых, каму за 40, невыпадкова яна называецца «Здароўе»; і трэцяя — для мужчын, уключае ў сябе мнагабор'е, міні-футбол, валейбол, эстафету па плаванні. А эстафету па лёгкай атлетыцы праводзім да Дня Перамогі па вуліцах горада. Цалкам «спартакіядныя» і такія віды спорту, як лыжныя гонкі, настольны тэніс, дартс, шахматы і шашкі. Першынство сярод каманд цэхаў праводзяцца больш чым па 20 відах спорту. Не дзіўна, што лідзіруем на агульнагарадскіх спаборніцтвах і спартакіядах «Белнафтахіма». Сёлета наша каманда заняла першае месца ў канцэрне па лыжных гонках. На загараднай базе праводзім «Зімовы фестываль».

Але асноўная спартыўная база — гэта Дом фізкультуры з яго басейнам на шэсць дарожак, дзе праходзяць нават рэспубліканскія спаборніцтвы па плаванні. Шмат удзельнікаў збіраюць і «Вясёлы дэльфін», і спаборніцтвы на прызы Героя Савецкага Саюза, ветэрана нашага прадпрыемства Сцяпана Пашкевіча. Пасля рамонту зроблены вадаспады, падсветка вады, падрыхтоўка яе ажыццяўляецца без хлору. Пасярэдзіне басейна — гейзер. Ёсць масажоры, дзве ванны-джакузі, дзве сауны. На другім паверсе — спартыўныя залы: адна атлетычная, трэнажорная, другая — для гульнявых відаў спорту. Ёсць дзе і спартсменам разгуляцца, і дзецям накупацца, і дарослым знайсці сабе занятак па душы. Адпачынак часцей за ўсё сямейны.

Варта ўспомніць таксама пра турыстычныя злёты на нашай базе — заводскія, гарадскія і абласныя.

Каб не складвалася ўражанне, што гаворым толькі пра станоўчае, акрэслю і праблему, агульную для ўсіх. Пасля так званай «перабудовы» моладзь было ў спорт не «загнаць». Нашы спартыўныя дасягненні таксама ў значнай ступені трымаюцца на людзях сярэдняга ўзросту, ветэранах, можна сказаць, спартыўных баталій. Але вось што важна: у апошнія прыкладна пяць гадоў мы змаглі пераламаць негатыўнае стаўленне моладзі да фізічнай культуры і спорту, і пайшла даволі адчувальная маладзевая «падпітка» нашых каманд, мерапрыемстваў — наогул усяго спартыўнага жыцця.

Тым больш, што завод падтрымлівае тых, хто хоча жыць актыўна. Нашым работнікам прадастаўляецца 50-працэнтная скідка за карыстанне басейнам, які знаходзіцца на датацыі прадпрыемства.

Публікацыю падрыхтавалі Уладзімір ХІЛЬКЕВІЧ, Віктар ПАЗНЯКОЎ і Яўген ПЯСЕЦКІ (фота).

УНП 300059047.

Абзац

Пацукоў міліцыянераў пакараюць за «ячню» на Вечным агні. Упраўленнем грамадскай бяспекі МУС Украіны ў Кіеве да дысцыплінарнай адказнасці прыцягнута 5 супрацоўнікаў Пячорскага райупраўлення сталічнай міліцыі, з якіх двое звольнены — за неналежнае рэагаванне на парушэнне грамадскага парадку каля помніка «Вечная Слава». Як паказала службовае расследаванне, падчас патрулявання каля помніка загінулым воінам міліцыянеры заўважылі чатырох невядомых, якія спрабавалі прыгатаваць ежу на Вечным агні, а сваё дзеянні фіксавалі на відэакамеру. Вартавыя парадку правілі гутарку з парушальнікамі, і тыя пакінулі тэрыторыю парку. Аднак праз некаторы час усе ўдзельнікі акцыі вярнуліся і працягвалі смажыць на Агні яечню і сасіскі.

Па паразэнні затрымана 32-гадовая кіяўлянка, адна з удзельніц падзеі. Яна знаходзіцца пад вартай, заведзена крымінальная справа аб хуліганстве.

Голы каханак замерз на балконе. У Яўрэйскай аўтаноннай вобласці заведзена справа па факце смерці жыхара Бірабіджана, якога зачыніў на балконе яго раўнівы сваяк. Цела голага чалавека, які памёр ад агульнага пераахаладжэння, выявілі на балконе аднаго са шматпавярховых дамоў. Як высветлілася, мужчына прыйшоў у госці да сваёго сваяка. Пакуль той знаходзіўся ў душы, госць стаў аказваць актыўныя знакі ўвагі яго сяброўцы. Гаспадар выйшаў з ваннай і застаў сваяка за заляцаннямі. У парыве рэўнасці ён зняў з госця адзенне і выпіхнуў яго на балкон. На вуліцы было каля 20 градусаў марозу, пацярпелы быў нецвярозы, паклікаць на дапамогу не змог, а таму замерз. У гэты час гаспадар, забыўшыся на сваяка, якога выпіхнуў на балкон, заснуў. Заведзена справа, раўнівцу пагражае да 3-х гадоў турмы.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

МГУКП «Центр по приватизации» проводит открытый аукцион 31 декабря 2010 г. по продаже объектов недвижимости, находящихся на балансе ОАО «Белорусский автомобильный завод»

№ лота	Наименование и краткая характеристика	Местонахождение	Начальная цена продажи без учета НДС, руб.	Сумма задатка, руб.
1	**Капитальные строения**: **здание материального склада** одноэтажное кирпичное площадью 103,1 кв.м с **мощениями асфальтобетонным** площадью 262 кв.м и **цементобетонным** площадью 977 кв.м; **здание склада с бытовыми помещениями** одноэтажное кирпичное площадью 75,3 кв.м; **здание с бытовыми помещениями для профилактики машин** двухэтажное кирпичное площадью 1320,5 кв.м; **здание цеха деревообработки со складами и бытовыми помещениями** одноэтажное кирпичное площадью 181,5 кв.м; **здание гаража для 25 автомобилей с пристройкой для 3-х легковых автомобилей** одноэтажное крупнопанельное площадью 960,3 кв.м; **здание заправочной с бытовыми помещениями** одноэтажное кирпичное площадью 31,5 кв.м; **сооружение**, состоящее из **резервуаров Р-25** (2 шт.); **сооружение**, состоящее из **заборов железобетонного** площадью 409 кв.м **и кирпичного** площадью 218 кв.м **с тремя воротами металлическими, калитки металлической и дорожки бетонной** площадью 37 кв.м; **здание склада деревообработки с гаражом на 1 автомашину** одноэтажное кирпичное площадью 63,8 кв.м	Могилевская обл, г. Могилев, Чаусское шоссе, д. 2	532 742 960	26 637 000

Аукцион состоится «31» декабря 2010 года в 10.00 в зале заседаний Могилевского городского исполнительного комитета по адресу: г. Могилев, ул. Первомайская, 28а.

Организатор аукциона: МГУКП «Центр по приватизации», 212030, г. Могилёв, ул. Первомайская, 28а.

Продавец: ОАО «Белорусский автомобильный завод».

Заявки принимаются ежедневно с 23 декабря 2010 в рабочие дни с 8 до 17 часов по адресу: г. Могилев, ул. Первомайская, 28а, каб. 411**. Последний день приема заявок – «30» декабря 2010 года**.

Заключительная регистрация участников аукциона «31» декабря 2010 года с 9 часов 30 мин. до 10 часов.

Участники аукциона должны оплатить задаток в белорусских рублях на расчетный счет МГУКП «Центр по приватизации» 3012213290010 в ГФ по Могилевской области ОАО «Белинвестбанк», МФО 153801712, УНН 700008710, последний день внесения задатка «30» декабря 2010 г.

До подписания договора купли-продажи победитель аукциона (лицо, приравненное к победителю аукциона) в течение 3 рабочих дней, не считая дня проведения аукциона, обязан в соответствии со счетом-фактурой возместить организатору аукциона затраты на его организацию и проведение. Договор купли-продажи заключается Продавцом и победителем аукциона (лицом, приравненным к победителю аукциона) в течение 10 рабочих дней с даты подписания протокола о результатах аукциона.

Оплата стоимости приобретенного на аукционе предмета торгов осуществляется победителем (лицом, приравненным к победителю) аукциона в белорусских рублях в установленном порядке.

Условия оплаты – разовый платеж.

С объектами можно ознакомиться ежедневно в рабочие дни недели с 8 до 17 часов.

Полное извещение о проведении аукционных торгов опубликовано в газете «Звязда» от 19.11.2010 г. № 227 (26835).

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

МВФ ПРАДАЎ 403 ТОНЫ ЗОЛАТА

Міжнародны валютны фонд завяршыў продаж 13 адсоткаў сваіх залатых запасаў. З верасня 2009 года, калі была ўхвалена праграма продажаў, было рэалізавана 403,3 тоны золата.

Фонд абраў удалы час для продажу золата: кошты на гэты метал растуць на працягу 10 гадоў запар. У 2010 годзе яны павялічыліся на 27 адсоткаў, а 7 снежня абнавілі чарговы максімум, дасягнуўшы 1432,5 долара за тройскую унцыю (31,1 грама).

ФРАНЦЫЯ І ГЕРМАНІЯ ЗАБЛАКУЮЦЬ ПРЫНЯЦЦЕ РУМЫНІІ І БАЛГАРЫІ Ў ШЭНГЕН

Францыя і Германія заблакуюць уступ Румыніі і Балгарыі ў Шэнгенскую зону, які планаваўся ў сакавіку 2011 года.

Як гаворыцца ў сумесным звароце кіраўнікоў французскага і нямецкага МУС, прыняцце Румыніі і Балгарыі ў бязвізавую прастору будзе заўчасным. Сафія і Бухарэст, адзначылі міністры, пакуль не спраўляюцца з арганізаванай злачыннасцю і карупцыяй. Прэзідэнт Румыніі Траян Бэсеску асудзіў франка-нямецкую ініцыятыву, назваўшы яе праявай дыскрымінацыі. МЗС Балгарыі адрэагавала больш стрымана, паабяцаўшы зрабіць усё магчымае, каб развеяць усе сумневы наконт сваёй гатоўнасці ўступіць у Шэнген.

Для ўступа краіны ў Шэнгенскую зону патрабуецца аднагалосная ўхвала ўсіх 25 удзельнікаў дагавора, нагадвае агенцтва. У яго ўваходзяць 22 з 27 краін Еўрасаюза, а таксама Ісландыя, Швейцарыя і Нарвегія.

НА ВУЛІЦЫ РЫМА ВЫЙШЛІ ТЫСЯЧЫ ПРАТЭСТУЮЧЫХ СТУДЭНТАЎ

Пра гэта паведамляе BBC News.

Арганізатары пратэстаў, як паведамляе AFP, заявілі пра намер не праводзіць акцый поруч з дзяржаўнымі ўстановамі ў цэнтры горада, каб пазбегнуць сутыкненняў з паліцыяй. Дэлегацыя студэнтаў мае намер сустрэцца з прэзідэнтам краіны Джорджа Напалітана і перадаць спіс таго, з чым яны не згодны ў планаванай рэформе. Як паведамляе агенцтва, сутыкненне некалькіх сотняў студэнтаў з паліцыяй адбылося ў Палерма.

Пратэстуючыя паспрабавалі прайсці ў будынак мясцовай адміністрацыі. Потым студэнты закідалі камянямі і бутэлькамі галоўны паліцэйскі ўчастак горада. У лістападзе студэнты ўжо перакрывалі цэнтр Рыма, а таксама ладзілі акцыі пратэсту каля Калізея і Пізанскай вежы.

На гэтым тыдні верхняя палата парламента Італіі, Сенат, як чакаецца, зацвердзіць рэформу, пасля чаго законапраект павінен будзе падпісаць прэзідэнт краіны. Як падкрэсліваюць у міністэрстве адукацыі, рэформа, якая прадугледжвае, у прыватнасці, аб'яднанне невялікіх універсітэтаў, дазволіць зэканоміць мільярды еўра. Крытыкі гэтага праекта сцвярджаюць, што скарачэнне выдаткаў на адукацыю недапушчальнае, паколькі ўніверсітэты ў Італіі і без таго недафінансуюцца.

Адной з прычын таго, што студэнцкія пратэсты набылі такі востры характар, называюць высокі ўзровень беспрацоўя сярод моладзі.

Дыскусійная трыбуна

ЧАМУ СТОЛЬКІ ПАКРЫЎДЖАНЫХ НА ГІМНАЗІІ?

Крыўдзіцца, калі дрэнна. Што робіць пакрыўджаны чалавек? Спрабуе аднавіць справядлівасць: пераконвае навакольных, што нагода крыўдзіцца аб'ектыўна існуе. А што робіць навакольныя? Здзіўляюцца. Не разумеюць. Пагаджаюцца. Спрабуюць пераканаць пакрыўджаных, што крыўдзіцца няма прычыны — усё нармальна. Наступны крок пакрыўджаных — аб'ядноўвацца і працягваць змагацца. Чаго відавочна не хапае ў гэтых аб'яднаннях? Правільна — аб'ектыўнасці.

Гэты год для беларускіх гімназій стаў вельмі не простым. Раптам усе вакол пакрыўдзіліся на гімназіі. Першым пакрыўдзілася наша роднае Міністэрства адукацыі. Усё пачалося з уступнай кампаніі. Дырэкцыі гімназій былі пастаўлены ў жорсткія рамкі. Задоўга да ўступных экзаменаў ім быў даведзены план прыёму ў пятыя класы. Безумоўна, план складаўся на падставе звестак з кожнай канкрэтнай гімназіі. Між іншым, нашы звесткі — вельмі дакладныя. Мы ведаем патэнцыйныя магчымасці выпускнікоў чацвёртых класаў. І, маючы дакладныя звесткі аб паспяховасці будучых гімназістаў, мы заяўляем колькасць класаў, адпаведную колькасці дзяцей, якія туды паступаюць. Робім гэта настолькі дакладна, што конкурс сярод іх практычна адсутнічае — у гэтым годзе ён быў крыху большым за чалавека на месца. Гэты факт Міністэрству адукацыі не спадабаўся, і, нягледзячы на Указ Прэзідэнта аб мараторыі на пазапланавыя праверкі, праверка была аб'яўлена. Стварылі аўтарытэтную камісію і аб'явілі мэту праверкі — закрыць гімназіі, калі ў іх адсутнічае конкурс і не ідуць вучыцца дзеці... Праверылі і канстатавалі: ва ўсіх гімназіях рэспублікі паказчыкі якасці адукацыі вышэйшыя, чым у школах. Значыць, крыўдзіліся на гімназіі незаслужана?

Пакрыўдзіліся на гімназіі і вучні, якія закончылі 4-ы клас і не былі прынятыя ў гімназію. Асабліва пакрыўдзіліся іх бацькі. Але гэта іх, пра бацькоў, асобная размова. Падрыхтоўку да выпрабаванняў па адборы вучняў у гімназіі, настаўнікі пачатковых класаў пачынаюць ужо ў трэціх класах. Усе гэтыя гады сямі-, васьмі-, дзевяцігадовых вучні пачатковай школы набіраюць балы па ўсіх прадметах. Настаўнікі тлумачаць: чым больш у вас высокіх адзнак, тым больш шанцаў стаць гімназістамі. Але не ва ўсіх атрымліваецца вучыцца на 8, 9, 10. Ёсць прадметы любімыя, ёсць не вельмі. Дзесьці праскочыць 7 балаў, а то і 6. У чацвёртым класе нашы малыя ўжо чуюць, што ёсць «разумныя» аднакласнікі, а ёсць — не вельмі. Ёсць тыя, хто пастаянна побач з настаўнікам, і тыя, каго чамусьці перастаюць заўважаць... У тым жа чацвёртым класе дзеці ўсё часцей чуюць слова «экзамены» і спрабуюць зразумець, як жа «экзамены» па трох прадметах уплываюць на іх паступленне ў гімназію? Бо ў класны журнал і ў дзённікі настаўнік выстаўляе адзнакі на 11 (!) прадметах... Аказваецца, можна ўсе гады вучыцца на 7—10 балаў, але варта на экзамене па рускай, беларускай мовах або па матэматыцы атрымаць «шасцёрку» або, не дай Бог, яшчэ менш, і... ты ўжо не праходзіш у гімназію. Як жа так? Быў амаль выдатнікам або выдатніцай — і раптам адна адзнака на экзамене перакрэслівае ўсе чатыры гады вучобы? Нікога не цікавіць, што малы хвалюецца, што ў яго ў гэты дзень скача ціск і тэмпература. Ты не праходзіш на конкурсе — і кропка... Яшчэ больш крыўда становіцца, калі не дапускаюць да экзаменаў...

У сэрцы малога — катастрофа. Суседскія дзеці, з кім сябраваў з дзіцячага садка, з кім гуляў усе гэтыя гады ў двары, раптам аказаліся разумнейшымі. Іх прынялі ў гімназію, а яго адправілі ў чужую школу, у чужы клас. З кожнага 4-га класа некалькі дзяцей аказваюцца «другога гатунку». Усё гэта трэба перажыць маленькаму чалавеку цаной свайго здароўя, цаной крыўды на гімназію, на свайго першага настаўніка, на ўсіх навакольных, нават на сваіх бацькоў. З упэўненасцю можна прагназаваць, што гэта крыўда застанецца на ўсё жыццё. Толькі адзінкі змогуць выйсці з гэтага стану — забыцца, як яго пакрыўдзілі, напружыцца і даказаць усім, што школьны бал — не галоўнае ў жыцці. А хто слабейшы, ідзе з жыцця...

Гледзячы на згасае роднае, самае дарагое ва ўсім свеце ўласнае дзіця, бацькі крыўдзяцца на гімназію. І не толькі на гімназію — на ўсю сістэму адукацыі. Мы спрабуем патлумачыць, гледзячы ў заплаканыя маміны вочы, што за месца ў гэтым свеце трэба змагацца ўжо... з чацвёртага класа. Гэта суровая рэчаіснасць. Як урач змагаецца за жыццё кожнага чалавека, так і мы, настаўнікі, павінны змагацца за розумы, сэрцы і душы кожнага вучня — і вялікага, і маленькага. Не павінна быць у нашай краіне вучняў «другога гатунку».

А хто вырашыў, што ў раёне павінна быць, напрыклад, адна гімназія і пяць школ? Трэба адкрыць шэсць гімназій, а школ увогуле не трэба. Школы — гэта ўчарашні дзень. Іх ужо не любяць ні дзеці, ні бацькі, ні настаўнікі, ні дырэктары. У краіне, дзе адменены льготы, чамусьці засталіся прэстыжныя гімназіі, у якіх вучацца «выбраныя дзеці». Няўжо ў гімназіях працуюць настаўнікі з іншымі дыпломамі, з іншымі катэгорыямі і з асаблівых педагагічных універсітэтаў?

Я ўпэўнены, што мы павінны быць зацікаўленымі не ў павелічэнні конкурсу гімназіі, а ў павелічэнні колькасці гімназій. Кожнаму дзіцяці павінна быць створана магчымасць мець высокі ўзровень ведаў. А нашы школы забяспечаны гэтаксама, як і гімназіі, і настаўнікі ў школах працуюць цудоўныя, і дырэктары — разумныя. І вучні школ у абсалютнай большасці справяцца з гімназічнымі праграмамі. А экзамены ў пяты клас трэба адмяніць. Трэба на дзяржаўным узроўні аб'явіць, што мы даўпраем настаўніку і даверваем яго адзнакам.

Але як у такім разе быць з таленавітымі і адоранымі дзецьмі? Ім ніхто не будзе перашкаджаць. Яны будуць развівацца на ўроках, на факультатывах, у навучэнскіх навуковых таварыствах, у ліцэях пры ўніверсітэтах. А што рабіць, калі хтосьці з дзяцей не зможа справіцца з гімназічнай праграмай? У гімназіі можна прадугледзець адзін або два класы, дзе лепшыя настаўнікі будуць працаваць з абсалютна нармальнымі дзецьмі, якія проста крыху адстаюць у вучобе ад сваіх равеснікаў.

І можна будзе парадавацца той колькасці людзей, якія ўсміхнуцца і перастануць на нас крыўдзіцца.

Уладзімір Мікалаевіч РАЗУМОВІЧ, дырэктар гімназіі № 3 г. Баранавічы, член Беларускай асацыяцыі дырэктараў школ, педагагічны стаж — 40 гадоў, стаж дырэктара — 35 гадоў. Стварыў і 20 гадоў узначальваў Беларускую асацыяцыю дырэктараў школ, аўтар ідэі стварэння першай у краіне экалагічнай гімназіі.

АД ТУТЭЙШАГА ДА ГРАМАДЗЯНІНА

Разважанні філосафа Валянціна Акудовіча («Звязда», 15.12.20190 г.) пра этнакультуру і «грамадзянскую нацыю» прыцягнулі ўвагу, але...

Разгарнуў адну газету, а там палітолаг Святлана Наумава кажа: «У нас з панядзелку «нацыянальная беларуская культура» звязаны нейкія зусім патрыярхальныя вобразы». І яна таксама выступае за «грамадзянскую супольнасць», у якой культуру Беларусі будзе прадстаўляць і гарадская культура: «Свабодны тэатр», вялікая колькасць альтэрнатыўных галерэй, кватэрных канцэртаў...»

У «грамадзянскай нацыі» беларуская культура будзе існаваць і застанецца каштоўнасцю, але, на думку В. Акудовіча, «нацыя абапіраецца не на яе, а павінна трымацца на наступнай канцэпцыі: «Ёсць Дзяржава, ёсць яе грамадзяне і ёсць другія для ўсіх Закон, якому ўсе падпарадкоўваюцца. І тут не мае вырашальнага значэння этнічнае паходжанне, культурныя каноны, мова, гістарычны чыннік».

Адным словам, вызначальнай усе каштоўнасці, на якіх трымаецца нацыя. Фактычна філосаф адводзіць Беларусі ролю расійскай губерні, няхай і з атрыбутам дзяржаўнасці.

Увядзім, што з'явіцца нейкі палітык, які заявіць: «Ад гэтага суверэнітэту толькі галава баліць, давайце правядзём рэферэндум». І што, наша «грамадзянская нацыя» ў парыве стане на абарону свайго суверэнітэту?

За эталон дзяржавы з канцэпцыяй «грамадзянскай нацыі» В. Акудовіч падае ЗША. Але ж гэтая краіна фарміравалася англійскімі каланістамі на аснове сваёй культуры, а амерыканскай гісторыі ўсяго 200 з невялікім гакам.

Пад падобную «грамадзянскую нацыю» падпадае і Аўстралія, ды і Канада, хоць там французы пакінулі свой след.

Дык што, нам таксама неабходна адкінуць усё сваё і фарміраваць «грамадзянскую нацыю», напрыклад, на гістарычнай канцэпцыі суседняй дзяржавы? А наколькі тая гісторыя будзе праўдзівай і аб'ектыўнай? Ці гэта для «народа без памяці» не так ужо і важна?

Не зусім удалы прыклад і з Паўднёвай Амерыкай, у якой нацыі «паўсталі не на мясцовых этнасах і не на іхняй культуры ды мове». Па-першае, іспанцы разрабавалі і знішчылі большую частку цывілізацый інкаў, майя..., прайшоўшыся па іх землях агнём ды мячом. Тая ж доля чакала і ацтэкаў.

А па-другое, еўрапейскія цывілізацыя аказалася больш агрэсіўнай і жыццяздольнай. На амерыканскім кантыненце, нягледзячы на ўсе дасягненні, не было пісьменнасці, не ведалі кола, агнястрэльнай зброі... І не дзіўна, што там запанавала іспанская мова, каталіцызм...

Выходзіць, нам сёння, у XXI стагоддзі, выпадае раздзяліць лёс аўстралійскіх абарыгенаў, амерыканскіх індзейцаў... дзеля нейкай там канцэпцыі «грамадзянскай нацыі»?

Успомнім, што першая друкаваная кніга з'явілася ў нас раней за суседзяў больш чым на паўстагоддзя і нам няма чаго азірацца на бакан. У нас ёсць Дзяржава, таму будземназапашваць каштоўнасці, якія яркая і аднасяціца да этнакультуры.

Няхай нарвежцы ці ярляндцы, якія вярнулі сваю забытыя мовы, дураніцца за нас? Чамусьці яны не сталі фарміраваць «грамадзянскую нацыю», а пастараліся вярнуць сваю культурную спадчыну. Дарэчы, нішто так не аб'ядноўвае нацыю, як мова. А між тым нам нічога не трэба вяртаць (акрамя вывезеных з Беларусі культурных каштоўнасцяў), неабходна толькі выконваць закон аб мовах.

Можна прывесці і такі прыклад. У Швейцарыі 22 кантоны, і ў кожным з іх свая канстытуцыя, парламент і ўрад. Тры дзяржаўныя мовы — раўнапраўныя, і дакументацыя вядзецца адпаведна на нямецкай, французскай і італьянскай. Калі прыхільнікі «грамадзянскай нацыі» хочуць бачыць менавіта швейцарскі тып нацыі, то хто супраць? Але спачатку нам трэба хоць бы перанянць у іх бытавую культуру, якая таксама фарміруе грамадзяніна. Там рэзервісты зброю трымаюць дома. Дайце нашым аўтаматы — перастраляюцца не толькі дзікоў ды ласёў, могуць усепонныць крыўды...

Але на якіх каштоўнасцях павінен фарміравацца грамадзянін Беларусі? Па маім разуменні, на каштоўнасцях, якія маюць непасрэднае дачыненне да нашай Бацькаўшчыны — мова, гісторыя, культура. Без іх не можа быць грамадзяніна Беларусі — патрыёта. Хіба не відавочна, што менавіта па гэтых каштоўнасцях заўсёды імкнуліся нанесці ўдар ворагі беларускасці?

Аднасна таго, што беларусы самі адмовіліся ад сваёй этнакультуры, то за мінулыя стагоддзі з народа тую культуру толькі і выбівалі. Цікава яшчэ, як пры тым нацыянальным і рэлігійным ціску беларусам яшчэ ўдалося выжыць? Між іншым, калі нашы продкі называлі сябе «тутэйшымі», яны тым самым аддзялялі сябе ад чужаземцаў.

Вось толькі сёння фарміруецца сучасная свядомая Беларусь. Працэс ідзе балюча, неадназначна, але ён ідзе. Нам, перш, неабходна з маленства ўсведамоць сябе беларусамі.

Прыхільнікі «грамадзянскай нацыі» абапіраюцца не на беларуса-грамадзяніна. А нам жа патрэбен грамадзянін!

Хацелася б ведаць, хто ў нашай краіне займаецца выхаваннем людзей, найпер моладзі, якая павінна стаць грамадзянамі і абараняць інтарэсы дзяржавы? Сям'я, дзіцячыя ўстановы, школа, царква...

Вось падчас выбараў мітрапаліт Філарэт з экрана тэлевізара тройчы паўтарыў: «Я — грамадзянін Беларусі» і пры гэтым грукнуў пасохам. Прыемна было пачуць такое, але і святары павінны прытрымлівацца такой жа пазіцыі, не займацца палітыкай і бізнесам, а маліцца за Беларусь і, калі трэба, таксама змагацца за яе суверэнітэт, паклас ці свой жывот за яе суверэнітэт.

Думаю, настаў час выпрацаваць канцэпцыю нацыянальнай ідэі, бо склалася абсурдная сітуацыя. Народ адзіны, і этнакультура павінна яго аб'ядноўваць, фарміраваць грамадзяніна, і тады адпадуць пошукі надуманых кодаў.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

ЛЮДСКІ ЗВАРОТ

Міжчалавечыя кантакты, праграмы абмену, на думку японскага дыпламата Кіёсі Мацудзакі, — самы слушны шлях да ўзаемаразумення паміж дзвюма краінамі.

Пра моцныя сувязі Беларусі і Японіі, будзем рэалістамі, гаварыць сёння не выпадае. Сусёдствам тут і не пахне, як і падабенствам культур ды светапогляда. Аднак, як той казаў, было б жаданне! А сродкі камунікацыі знойдуцца. Тым больш, што сёння багата спосабаў наблізіць адно да аднаго людзей у розных кутках свету. Самае галоўнае ў дзвюх пакуль што па-за дабра знаёмых краін ёсць — узаемная прыхільнасць. Рэшта дадасца.

Пакрысе разварушваецца бізнэс-супольнасць. Івестыцыйны семінар, арганізаваны беларускім урадам, упершыню прайшоў у Японіі. Удзел у ім узяло кіраўніцтва «Беларусьбанка». Пра канкрэтныя кірункі і праекты гаварыць пакуль рана. Гутарка, як заўважае **часовы павераны ў справах Японіі ў Беларусі Кіёсі МАЦУДЗАКІ**, толькі пачынаецца. «Аднак такі крок мае вельмі вялікае значэнне для будучага развіцця адносін у галіне эканомікі паміж дзвюма краінамі», — падкрэсліў дыпламат. А добрыя ўзоры плённага ўзаемадзеяння ўжо ёсць. Японская фірма JUKI (вытворца швейных машын) можа пахваліцца салідной доляй у продажы нішы беларускага рынку — 40 адсоткаў.

— Мы рады, што такая прэстыжная кампанія, як «Мілавіца», закупляе японскія швейныя машыны, — кажа дыпламат.

Знаёмы беларускаму рынку і японскія станкі MAZAK.

— Няхай пакрысе, ціха, але бізнэс ідзе, — аптымістычна заўважае часовы павераны. — Бізнэсмены прыглядаюцца, глядзяць, вывучаюць...

І невад іх, трэба думаць, будзе закінуты не куды-небудзь, а ў харчовую скарбніцу Беларусі.

— Беларускія харчовыя прадукты вельмі чыстыя, натуральныя, — пераканаены японскі дыпламат, — што так важна для нас. У вашай краіне выбараецца вялікая колькасць якаснай сельскагаспадарчай прадукцыі. І ў гэтай галіне ў нас вельмі добрыя перспектывы супрацоўніцтва.

Дзяржавы яднаюць свае намаганні і ў галіне нераспаўсюджвання ядзернай зброі. Японскі бок узаемадзейнічае з Дзяржаўным памежным камітэтам у супрацьдзеянні незаконнаму абароту ядзерных і радыеактыўных матэрыялаў церазе беларускую мяжу. Аднак дзве нашы краіны далёкія не толькі геаграфічна, але і псіхалагічна, канстатуе спадар Мацудзакі. І збліжаць іх дапамажа найперш гуманітарнае супрацоўніцтва. Павадле запэўненнага часовага паверанага, пастаўкі медыцынскай тэхнікі ў раёны, што пацярпелі ад аварыі на ЧАЭС, працягнуцца.

— Мяркую, гэта наш абавязак — дапамагаць Беларусі. Мы ведаем, што такое ядзерная катастрофа. Японскі народ таксама пацярпеў ад гэтай страшнай трагедыі. Мы з цеплынёй і сімпатыяй ставімся да беларусаў, з гатоўнасцю ім дапамагаем.

— Абмен людзьмі — самы слушны шлях да ўзаемаразумення, — упэўнены спадар Мацудзакі.

І японскі ўрад будзе працягваць падобныя сумесныя праекты. З беларускага боку таксама адчуваецца прыязнасць.

Ала МАЧАЛАВА.

«Многоэтажный жилой комплекс со встроенно-пристроенными помещениями административного, торгово-бытового назначения, гараж-стоянками и фирменным магазином-салоном РУП «Издательство «Белбланкавыд» по ул. Я. Мавра, 32А в г. Минске»

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ (1-2 пусковой комплекс)

Информация о застройщике: РУП «Издательство «Белбланкавыд» зарегистрировано решением Минского городского исполнительного комитета от 08.08.2000 г. № 888 в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 100083608. Юридический адрес застройщика: г. Минск, ул. Ботаническая, 6а, РУП «Издательство «Белбланкавыд», т./ф. 294 91 01.

До настоящего проекта организация не осуществляла функции застройщика жилых домов.

Информация о проекте строительства

Цель строительства объекта – реализация инвестиционного проекта по проектированию и строительству объекта «**Многоэтажный жилой комплекс со встроенно-пристроенными помещениями административного, торгово-бытового назначения, гараж-стоянками и фирменным магазином-салоном РУП «Издательство «Белбланкавыд» по ул. Я. Мавра, 32А в г. Минске».**

Объект долевого строительства – 6-секционный, 18-23-этажный многоквартирный жилой дом не повышенной комфортности с пристроенной 2-этажной частью со встроенно-пристроенными помещениями административного, торгово-бытового назначения, физкультурно-оздоровительным центром, гараж-стоянками в квартале улиц Одоевского – Я. Мавра – Бельского – Пономаренко Фрунзенского района г. Минска.

На цокольном, первом, втором этажах – помещение товарищества собственников, офисные помещения, аптека, фирменный магазин-салон РУП «Издательство «Белбланкавыд», магазин продовольственных и сопутствующих товаров, физкультурно-оздоровительный центр, гараж-стоянки с самостоятельными входами. Общая площадь встроенных помещений общественного назначения – 6058 м². Высота встроенных помещений – 2,6-3,4 метра.

Третий этаж – технический.

На четвертом этаже и выше – жилые квартиры. Общая площадь квартир – 28527,3 м². Количество жилых помещений (квартир) – 394. Высота жилых этажей – 2,6 метра. Количество машино-мест гараж-стоянки – 133. В квартирах предусмотрены летние помещения (балконы). Каждая секция оборудована мусоропроводом, пассажирскими лифтами.

В качестве несущей системы применен монолитный железобетонный каркас с монолитными железобетонными колоннами, плоскими безригельными монолитными перекрытиями и поэтажно опертыми наружными стенами из керамзитобетонных блоков.

Наружная отделка здания – защитно-декоративное полимерное покрытие, покраска фасадными красками, облицовка декоративными бетонными и керамическими плитками.

Предусмотрено устройство пандусов для лиц с ограниченными возможностями передвижения, санузлов для инвалидов.

Строительство будет осуществляться поэтапно, с выделением пусковых комплексов.

Начало строительства – декабрь 2010 г.

Ввод в эксплуатацию жилой части дома:

I пусковой комплекс (17- и 21-этажные секции) 5-й и 6-й подъезды – IV квартал 2012 года.

II пусковой комплекс (21- и 23-этажные секции) 3-й и 4-й подъезды – IV квартал 2012.

Предлагается 20 265 квадратных метров жилых помещений для привлечения физических и юридических лиц к строительству по договорам создания объекта долевого строительства. Стоимость строительства 1 квадратного метра общей площади жилых помещений в текущих ценах на момент опубликования проектной декларации для граждан составляет по 2-му пусковому комплексу 2 590 000 (два миллиона пятьсот девяносто тысяч) белорусских рублей для граждан, стоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий (с учетом вознаграждения (прибыли) Застройщика), по 1-му пусковому комплексу 2 850 000 (два миллиона восемьсот пятьдесят тысяч) белорусских рублей для граждан, стоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий (с учетом вознаграждения (прибыли) Застройщика).

Застройщиком получены:

Акт выбора места размещения земельного участка утвержден Минским городским исполнительным комитетом 20 мая 2009 г.

Разрешение на строительство Минского городского исполнительного комитета от 11.11.2010 г. № 2616.

Свидетельство (удостоверение) о государственной регистрации создания земельного участка и возникновения права временного пользования на него от 13.07.2009 № 500/1135-851.

Проектно-сметная документация, прошедшая в установленном порядке государственную экспертизу, заключение РУП «ГЛАВГОССТРОЙЭКСПЕРТИЗА» от 15 июня 2010 года № 483-15/10 (стадия ОИ), от 15 ноября 2010 года № 1385-15/10 (подготовительный период).

Разрешение на организацию стройплощадки, выданное инспекцией департамента контроля и надзора за строительством по г. Минску № 2-208Ж-175/10 от 17.12.2010 г.

Договор строительного подряда с СУ № 257 ОАО «МАПИД» № 2-12/10-СМР от 15.12.2010 г.

Отделка квартир и встроенных помещений общественного назначения не выполняется. **Общее имущество, которое будет находиться в общей долевой собственности дольщиков:**

Межквартирные лестничные клетки, лестницы, лифты, лифтовые и иные шахты, коридоры, крыши, чердаки и подвалы, другие места общего пользования, несущие, ограждающие несущие конструкции, механическое, электрическое, сантехническое и иное оборудование, находящееся за пределами или внутри жилых и (или) нежилых помещений, элементы озеленения и благоустройства, а также иные объекты недвижимости, служащие целевому использованию здания.

Сведения о благоустройстве:

Озеленение территории, предусмотрено устройство тротуаров, дорожек и площадок с покрытием из мелкоразмерной бетонной плитки и асфальтобетона.

Условия ознакомления с информацией по объекту долевого строительства по т. 306 22 45 и непосредственно в офисе организации, осуществляющей инженерное обеспечение объекта – ЧТУП «Полиспейс» по адресу: г. Минск, ул. Короля, д. 9, к. 21. Договора создания объекта долевого строительства заключаются только в офисе инженерной организации.

Режим работы: понедельник – пятница с 9.00 до 17.00, обед с 13.00 до 14.00, выходные дни – суббота, воскресенье.

С 30.12.2010 г. по 14.01.2011 г. осуществляется прием заявлений от граждан по спискам товарищества, созданного для реализации данного инвестиционного проекта.

С 17.01.2011 г. принимаются заявления от иных физических лиц, в том числе граждан, состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий. Граждане, состоящие на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий, согласно Решению Минского городского исполнительного комитета от 11.11.2010 г. № 2616 имеют право первоочередного заключения договоров долевого строительства при условии предоставления подтверждающих документов.

Многоквартирный жилой дом строится без привлечения средств, приравненных к государственной поддержке. Заявления от граждан, привлекающих для строительства жилья средства, приравненные к государственной поддержке, приниматься не будут.

Извещение об открытом аукционе по продаже права аренды земельных участков в г. Гродно

№ лота	Наименование объекта	Местонахождение объекта	Площадь земельного участка (га)	Кадастровый номер	Начальная цена (руб.)	Сумма задатка (руб.)	Расходы по подготовке земельно-кадастровой документации (руб.)	Условие продажи и целевое использование земельного участка
1.	Право аренды земельного участка сроком на 25 лет	м-н «Девятовка-6» У-48	0,1459	440100000002006132	65 000 000	6 500 000	2 660 193	Строительство продовольственного магазина*
2.	Право аренды земельного участка сроком на 25 лет	ул. Томина – ул. Победы	1,1213	440100000001005990	687 800 000	68 000 000	3 483 281	Строительство и обслуживание торгового центра*
3.	Право аренды земельного участка сроком на 50 лет	ул. Тавлая – ул. Брикеля	0,2429	440100000002006440	245 400 000	24 500 000	4 743 725	Строительство и обслуживание кафе на 150-200 мест*
4.	Право аренды земельного участка сроком на 50 лет	ул. Дубко А.И. – ул. Пушкина	0,2401	440100000002006499	275 700 000	27 500 000	2 275 201	Строительство и обслуживание кафе на 150-200 мест*
5.	Право аренды земельного участка сроком на 20 лет	пер. Победы, 5	0,5785	440100000001003727	135 110 000	13 500 000	1 477 531	Строительство и обслуживание объекта производственно-коммунального назначения.*

* С подробной информацией об условиях строительства объекта можно ознакомиться адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2, каб. № 57, в рабочие дни с 8.00 – 17.00, тел. (0152) 720546.

Организатор аукциона: ГП «Гродненский центр недвижимости».

При оформлении заявления лицо, желающее принять участие в аукционе, представляет:

1) Копии платежных поручений о внесении **задатка** на расчетный счет 3012000006896 в фил. 426 АСБ «Беларусбанк», код 199, УНП 590727594, получатель – ГП «Гродненский центр недвижимости», с отметкой банка-отправителя об их исполнении.

Юридическое лицо: доверенность, выданную представителю юридического лица (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель), одну копию учредительных документов.

Физическое лицо: паспорт, а в случае участия в аукционе представителя физического лица – паспорт и нотариально заверенную доверенность.

2) Платеж за право заключения договора аренды земельных участков осуществляется в течение 10-ти рабочих дней с момента вынесения решения горисполкома о передаче земельного участка победителю аукциона.

3) Победитель аукциона по продаже права аренды земельных участков обязан в течение 10-ти рабочих дней с даты принятия решения горисполкома о предоставлении земельного участка возместить организатору аукциона затраты, связанные с организацией и проведением аукциона, а также расходы по подготовке земельно-кадастровой документации.

4) Всем желающим предоставляется возможность ознакомиться с объектами.

Аукцион состоится 25 января 2011 года, в 12.00 в здании горисполкома по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2. Заявления на участие в аукционах принимаются по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2, каб. № 57, в рабочие дни с 8.00 до 17.00 **с 23 декабря 2010 г. по 19 января 2011 г.** Телефон для справок в Гродно: (0152) 720546. Адрес сайта: **www.gorod.grodno.by**

Ёш сваё!

Моц смаку беларускай кухні

У Беластоку ў выдавецтве «Орт-друк» выйшла з друку арыгінальная і суперпрыгожая кніга Юры Качука «Моц смаку», прысвечаная беларускай кухні. Такой арыгінальнай і «смачнай» беларускай кнігі страў я яшчэ не трымаў у руках. Сапраўды, кніга ўнікальная як па змесце, так і па мастацкім афармленні.

Юры Качук жыве ў Зэльве на Гарадзеншчыне. Але, як бачыце, і ў беларускай глыбінцы можна пісаць, рыхтаваць і выдаваць добрыя беларускія кнігі. Так, як гэта робіць Юры Качук. Дарэчы, гэта ўжо другая кніга спадара Юры, прысвечаная стравам і кухні. У 2007 годзе ён разам з Янінай Чыжэўскай на Беласточчыне выдалі сваю сумесную працу «Традыцыйныя стравы Беласточчыны і Гродзеншчыны». І вось — новае выданне, над якім Юры Качук працаваў апантана і доўга. Амаль усё ён зрабіў сам: задумаў, афармляў, рабіў фотаздымкі страў, а таксама займаўся вёрсткай кнігі.

Юры Качук — часты госць на Беласточчыне. Штогод яго запрашаюць да ўдзелу ў конкурснай камісіі на Падляскай Бяседзе Мядовай у Тыкоціне, дзе ён з'яўляецца старшынёй журы турніра Мядовых Налівак і конкурсу на найсмачнейшы Мёд Падляшша. Яніна Чыжэўская прагадвае, як Юры Качука кажа, што ён заўжды ў дасціпнай і аднačасова паэтычнай форме растлумачыць вердыкт камісіі. «Калісьці аб адной з налівак Юры сказаў, што даў бы ёй назву «Каўказкі джыгіт» ці «Мача», бо яна прыйдзецца да смаку толькі сапраўдным мужчынам, што вельмі спадабалася гледачам і віталася бурнымі апладысментамі», — прыгадвае Яніна Чыжэўская.

Доўгі час і традыцыйная беларуская кухня была ў забыцці. А калі ў беларусаў пыталіся пра іх традыцыйную беларускую страву, то яны адказвалі і адказваюць цяпер: гэта дранікі. Аказваецца — не толькі дранікі. І ў гэтым любы пераканаецца, калі пагартае і пачытае кнігу «Моц смаку». Наогул, у кулінарным майстэрстве сучасная беларуская кухня захавала ўсю гістарычную традыцыйнасць, якая склалася на працягу тысячы гадоў, пра што сведчаць і розныя раскопкі на тэрыторыі Беларусі. Якое ўнікальнае захапленне ад адной толькі думкі, як піша аўтар, аб інжынернай распрацоўцы сагана, які існуе па звестках з раскопак таксама некалькі тысяч гадоў. Да сённяшніх дзён кухня гістарычнай Вялікай Літвы (Беларусі) слаба вывучана. Усім вядома толькі пра вынаходніцтва абаранкаў у Смаргоні, і то прыпісанае сабе расійцамі.

Некалі ў старажытных рымлян абед пачынаўся з яйкаў і завяршаўся садавінай. Кніга страў Юры Качука пачынаецца са страў з яек і завяршаецца напіткамі. Чытаючы, ды і проста гартаючы кнігу Юры Качука, бачыш, якая ўсё ж багатая на стравы наша беларуская кухня. Тут і стравы з яек, з грыбоў, мясныя і рыбныя, з дзічыны, з агародніны, з малака, мукі, круп. А якія ёсць смачныя напоі, заедкі, ласункі і слодычы. Сліна цячэ, калі, напрыклад, чытаеш пра паляндвіцу па-гусарску, свінны кумпяк у сухарах, пра катлеты з хрэнам ці пра гуляш па-дзярэчынску. Так і хочацца паспытаваць беларускі карпам з чырвоным перцам, шчупаком з грыбамі ў белым віне, бульбяной кішкай, свіннымі рабрынамі па-засялянску. Дарэчы, у кнізе апісаны ўсе стравы, а таксама тое, як і з чаго іх прыгатаваць, — што зрабіць, дарэчы, вельмі проста, без ніякіх там заморскіх прыпраў і выкрунтасаў. Кожная страва складаецца з беларускай садавіны ці агародніны, свініны, дзічыны і рыбы. Амаль да кожнай стравы ў кнізе падаецца здымак аўтара ці малюнак зэльвенскага мастака Васіля Шамрука. Усё гэта ў кнізе зроблена і аздоблена з густам і прафесійна.

Сяргей ЧЫГРЫН.

Беларускія стравы да святочных сталоў ад Юры Качука

САЛАТА «НЁМАНСКАЯ»

Складнікі: *500 г качкі, 2 морквы, 2 салёныя агуркі, 1 бульбіна, 1 цыбуліна, 1 ст. лыжка таматнай пасты, 1 ч. лыжка хрэну, 1 зубок часнаку, 150 г маянэзу.*

Мякаць варанай качкі (без скуры), вараныя бульбу і моркву, салёныя агуркі нарэзаць тонкімі скрылікамі, цыбулю нашаткаваць. Падрыхтаваную ёміну заправіць маянэзам, змяшаным з таматнай пастай, хрэнам і націснутым часнаком.

ШЫНКА Ў СІНЮЗЕ

Складнікі: *2 кг свініны (кумпяка ці лапаткі са скурай і салам), сінюга (тоўстая ялавічная кішка), 50 г солі, 2 г салетры, 5 г цукру, перац да смаку, можна дадаць і часнок.*

Кавалкі свініны ўкачаць у соль, салетру і перац, пакінуць на суткі. Потым свініну напіхаць у сінюгу (тоўстую ялавічную кішку), канцы завязаць шпагатам, укруціць у марлю і павесіць сушыцца.

СУП З МЯСНЫМІ ГАЛКАМІ

Складнікі: *2 л мяснога адвару, 200 г мяса, 1 яйка, 1 цыбуліна, 20 г сметанковага масла, часнок, соль, перац, зеляніна пятрушкі і кропу.*

Зварыць мясны прыварак; мяса выняць, адвар працадзіць. Сырое мяса прапусціць праз мясасечку разам з цыбуляй, дадаць масла, яйка, солі і 3 лыжкі прыварку, перамяшаць. Рукамі, змочанымі ў вадзе, зрабіць галкі ў форме шарыкаў дыяметрам 2 см, адварыць у невялікай колькасці падсоленай вады і пакласці ў талеркі з мясным адварам, дадаць ціснутага часнаку, пасыпаць сечанай зелянінай пятрушкі і кропу. Галкі можна адварыць у кіпячым мясным адвары, але тады ён атрымаецца не такім празрыстым.

ФАСОЛЕВЫ СУП ПА-ЗЭЛЬВЕНСКУ

Складнікі: *500 г свініны, 3 шклянкі буйной белой фасолі, 3 морквы, 2 цыбуліны, 2 бульбіны, 30 г кораня салеры, 30 г кораня пятрушкі, 3 зубкі часнаку, 2 ст. лыжкі таматнай пасты, 2 ст. лыжкі мукі, перац, лаўровы ліст, соль, зеляніна пятрушкі і кропу.*

Фасолю загадзя замачыць, прамыць і зварыць да паловы гатоўнасці. Бульбу абабраць, памыць, нарэзаць кубікамі, адварыць у невялікай колькасці вады. Зварыць мясны прыварак разам з 2 морквамі, 1 цыбулінай, карэннямі салеры і пятрушкі, якія пасля гатоўнасці працерці і зноў закласці ў прыварак разам з фасоллю, працягваць варыць.

Пакінутыя цыбулю і моркву нашаткаваць і падсмажыць на тлушчы, атрыманым з прыварку. Калі цыбуля толькі пачне падрумяньвацца, дадаць дробна насечаны зубок часнаку, муку і перамяшаць. Амаль адразу дадаць таматную пасту. Смажыць, перамешваючы, каля адной хвіліны, потым закласці ў суп разам з пацёртымі з соллю 2 зубкамі часнаку, перцам, лаўровым лістом і паварыць да мяккасці фасолю. Гатовую страву пасыпаць зелянінай пятрушкі і кропу.

ДЗЯРЭЧЫНСКАЯ ПАДКАЛОДКА

Складнікі: *2 шклянкі фасолі, 3 морквы, 4 бульбіны, 1 л малака, соль.*

Падрыхтаваную фасолю зварыць амаль да гатоўнасці. Моркву і бульбу ачысціць, памыць, нарэзаць дробнымі кубікамі, дадаць да фасолі і варыць да мяккасці. Малако закіпяціць і ўліць да фасолі, морквы і бульбы. Паварыць хвілін пяць. Можна патаўчы.

СУТЫКНЕННЕ ПАЗА З МАЗАМ:
абодва ў кювеце, вадзіцель загінуў, кандуктар траўмаваная

17 снежня ўвечары ў Слаўгарадскім раёне перакуліліся рэйсавы аўтобус і грузавы аўтамабіль. Паводле паведамлення Магілёўскай ДАІ, 33-гадовы вадзіцель МАЗа не справіўся з кіраваннем: грузавік абганяў аўтобус і сутыкнуўся з ім. У выніку 50-гадовы вадзіцель ПАЗа загінуў на месцы, а кандуктар, 50-гадовая жыхарка Слаўгарада, шпіталізаваная з траўмамі. Пасажыраў у аўтобусе не было.

Шпіталізаваны таксама і кіроўца МАЗа. У грузавіку перавозіўся сельскагаспадарчы прычэп для палявых работ, які мог зачапіць аўтобус пры абгоне. Гэты факт расследуюць у межах крымінальнай справы, распачатай па факце гібелі чалавека.

Ілона ІВАНОВА.
Фота Магілёўскай ДАІ.

Факт

У СТАРОГА ЗНІКЛІ МІЛЬЁНЫ...

Сваёй ахвяры невядомыя злачынцы, якія скралі ў 83-гадовага пенсіянера больш за 6 мільёнаў рублёў, прадставіліся сацыяльнымі работнікамі.

Нахабнікі, паведамілі карэспандэнту «Звязды» ў аддзяленні інфармацыі і грамадскіх сувязяў ГУУС Мінгарвыканкама, скарысталіся добра вядомай махлярскай схемай, каб трапіць у жыллё старога на сталічнай вуліцы Якубава, — зайшлі ў кватэру пад выглядам сацыяльных работнікаў. Візіцёрам і «гасцяваць» доўга не прыйшлося, каб знайсці і спустошыць схованку з грашамі, справіліся ўсяго за некалькі хвілін. А менш як праз паўгадзіны пасля таго, як махляры падманам праніклі ў кватэру, «патапталіся» тут і сышлі, гаспадар выявіў прапажу 6 мільёнаў 768 тысяч рублёў і звярнуўся ў міліцыю па дапамогу. Яшчэ адна крымінальная справа заведзена па факце буйнога крадзяжу, які меў месца на вуліцы Карла Лібкнехта: тут нейкі злачынца за дзве гадзіны «разгрузіў» ад ноўтбукаў пакінутую без нагляду аўтамашыну. Здабычай невядомага сталі 46 ноўтбукаў, кошт якіх складае амаль 78 мільёнаў рублёў.

Ігар ГРЫШЫН.

СКРАЛІ ДЭКАРАТЫЎНЫЯ РАСЛІНЫ

У Докшыцкі раённы аддзел унутраных спраў мясцовы жыхар паведаміў аб тым, што нехта разбурыў сцяну гаспадарчай забудовы ля ягонага дома і скраў лекавыя расліны. Страту ацанілі ў больш за 1,1 мільёна рублёў. Міліцыянеры ўстанавілі, што на крадзеж пайшлі 22-гадовы рабочы і 17-гадовы беспрацоўны. Частку раслін канфіскавалі. Куды падзелі астатнія і каму збіраліся прадаць расліны, ці пакінуць сабе — высвятляецца.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

НАВОШТА МАСКВІЧ ПРЫХАПІЎ У ШАБАНЫ СТРЭЛЬБУ?

У паляўнічых угоддзях Дубровенскай раённай структуры «Беларускага таварыства паляўнічых і рыбаловаў» работнікі Аршанскай міжрайінспекцыі затрымалі грамадзяніна Расіі, жыхара Масквы, які знаходзіўся на стралковай вышцы.

Падчас разбору высветлілася, што расіянін прыехаў у госці да сваякоў у вёску Шабаны Дубровенскага раёна. І незаконна прывёз з сабой паляўнічую стрэльбу і боепрыпасы. Судом Дубровенскага раёна паляўнічы-парушальнік прыцягнуты да адказнасці за паляванне без дазволу і незаконныя дзеянні ў адносінах да паляўнічай зброі.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Будзь у курсе!

2011-ы: НАС ЧАКАЮЦЬ ДВА НОВЫЯ АСТРАЛАГІЧНЫЯ ГАДЫ

Апошнім часам вялікую папулярнасць у свеце атрымала ўсходняя астралагічная традыцыя і 12-гадовы «жывёльны» гараскоп, згодна з якім наступны год стане Годам Труса (Ката). Аднак не трэба забывацца, што на працягу стагоддзяў у Еўропе развівалася (і працягвае развівацца) свая, у многім самабытная астралагічная школа, дзе галоўнай дзеючай «фігурай» выступае планета Юпітэр.

— Усходні каляндар расказвае пра грамадскае жыццё людзей, — патлумачыла **беларускі астролаг Кацярына ФЛІКОП.** — У заходняй астралогіі за сацыяльнае жыццё «адказвае» Юпітэр, які таксама праходзіць увесь Задыяк за 12 гадоў. Часцей за ўсё ў адным знаку ён знаходзіцца прыкладна год, але ў 2011-м астранамічная сітуацыя будзе незвычайнай. На працягу года Юпітэр паспее дайсці да канца знака Рыб, дзе быў большую частку 2010-га, потым хутка — усяго за 4,5 месяца — прабегчы знак Авена і на 7 месяцаў затрымацца ў знаку Цяльца. Можна сказаць, што нас у наступныя 12 месяцаў чакае не адзін, а два новыя астралагічныя гады — настолькі рознымі па энергетыцы будуць згаданыя вышэй перыяды.

Энергетыка Рыб — гэта натхненне і творчасць, мара і гармонія, глыбіня пачуццяў і душэўнасць, сузіральнасць і спачуванне. **З 22 студзеня** ёй на змену прыйдзе зусім іншая энергія. У адпаведнасці з зорнай сімволікай, Авен адказвае за хуткасць, імклівасць, смеласць, рашучасць, рэзкасць, за ДЗЕЯННЕ ўвогуле. І паколькі нават самая важкая планета Сонечнай сістэмы «прабягае» гэты знак «на ўсіх парах», адпаведна і людзям прыйдзецца актывізавацца, дзейнічаць хутка і рашуча. Асабліва важна паспець скарыстацца гэтым дынамічным перыядам тым, хто доўгі час нешта адкладаў, пераносіў, не рашаўся на нешта адважыцца. Самы час ажыццявіць свае задумы і планы. Увогуле Юпітэр у Авене спрыяе развіццю дзелавой сферы, бізнэс-праектам, якія патрабуюць пэўнай долі рызыкі і ўмення прымаць смелыя рашэнні. Авен яшчэ адказвае за адкрытасць, шчырасць у праяўленні пачуццяў. Як правіла, прамалінейнасць у кантактаванні — не самая лепшая палітыка для дасягнення поспеху, аднак у акрэслены перыяд яна можа даць больш плюсаў, чым мінусаў. Юпітэр у Авене пакладзе канец сумненням, няўпэўненасці, ваганням. Пачуцці стануць празрыстымі і зразумелымі, а іх праяўленне — адкрытым і шчырым. Астролаг папярэджвае: калі паспрабаваць «абхітрыць» Авена (быць няшчырым, закрытым, няўпэўненым), энергетыка перыяду ўсё роўна будзе праяўляцца, але ўжо не збалансавана, што можа абярнуцца павышанай раздражнёнасцю, незадаволенасцю, агрэсіяй. Для захавання гармоніі з сабой і навакольнымі ў азначаныя 4,5 месяца лепш узяць на ўзбраенне палітыку адкрытасці і шчырасці.

Рамантычныя адносіны падчас знаходжання Юпітэра ў Авене таксама актывізуюцца, стануць больш бурнымі. Новыя раманы будуць завязвацца вельмі хутка і развівацца імкліва, бо абодва партнёры будуць адкрыта праяўляць свае намеры і пачуцці. Больш шчырасці і прамалінейнасці можна чакаць і ў парах, якія даўно жывуць побач, бо нешта прыхаваць у душы, стрымаць абурэнне не атрымаецца. Для некаторых «закаханых са стажам» гэты час можа стаць перыядам пераразджэння адносін, выхадам на новы этап (паходаў у загс — для рэгістрацыі ці скасавання шлюбу — будзе шмат). Такім чынам, можна меркаваць, што «авенаўскі» перыяд будзе ў нечым складаным, эмацый насычаным, але адначасова і перыядам «ачышчэння», сумеснай духоўнай прапрацоўкі адносін у пары. Самае галоўнае — смела, «па-авенаўску», крочыць далей па жыцці. Юпітэр у Авене дапаможа прымаць смелыя рашэнні нават самым няўпэўненым асобам (гэта тычыцца і дзелавой сферы). Адзіная перасцярога: Авен вылучаецца азартнасцю, да чаго будзе схіляць і нас, аднак розум «падключаць» усё ж такі трэба, асабліва аматарам рызыкі і авантур (вельмі дарэчы асцярожнасць прыйдзецца ў красавіку 2011).

«Авенаўскі» перыяд будзе заахвочваць да заняткаў фізкультурай, спортам, да актыўнага адпачынку, здаровага ладу жыцця — а значыць, трымаць сябе ў форме і быць у тонусе. У той жа час Авен сімвалізуе адмаўленне ад мінулага, састарэлага (і ў эмацыйным, і ў фізічным плане). Прыйшла пара змяніць паглыбленасць у свой духоўны свет на рэальныя, актыўныя дзеянні, ставіць канкрэтныя, «зямныя», мэты і дасягаць іх. За 4,5 месяца гасцявання Юпітэра ў Авене можна літаральна «горы звярнуць» — было б жаданне.

Згодна з астралагічнай картай, у красавіку 2011 года ў знаку Авена сустрэнуцца шмат нябесных аб'ектаў: Сонца, Месяц, Меркурый, Марс, згаданы ўжо вышэй Юпітэр, Уран і фіктыўная планета Ліліт. Цэлы «парад планет», які яшчэ больш узмацніць уплыў энергіі Авена.

З 4 чэрвеня 2011 года Юпітэр знаходзіцца ў сузор'і Цяльца. Пачынае панаваць зусім іншая энергетыка. Цялец — знак стабільнасці, звыклага парадку, кансерватызму, працавітасці, хатняй утульнасці, матэрыяльных каштоўнасцяў. Цялец гатовы працаваць да сёмага поту, але толькі пры ўмове дастойнай аплаты за свае намаганні. Ён вельмі арыгінальна разумее бескарыслівасць: ты бескарыслівa дапамажы мне, а потым я бескарысліва дапамагу табе. Інакш у бескарыслівасці, па перакананні Цяльца, проста няма сэнсу. Зыходзячы з гэтага, можна меркаваць, што ў час панавання «цяльцоўскай» энергетыкі асобую актуальнасць набудуць фінансавыя пытанні — назапашванне, набыццё каштоўных рэчаў, будаўніцтва і абуладкаванне свайго дома. Акрамя таго, большую значнасць атрымаюць патрэбы ў смачных стравах, ласунках, у камфорце, павысіцца роля інтымнай сферы. Гэта час пэўнай прызямленасці, час атрымання асалоды ад фізічных радасцяў і матэрыяльных рэчаў. «Цяльцоўская» энергія больш запаволеная і размераная за «авенаўскую», у гэты перыяд рызыка рэзкіх змен і нечаканых сітуацый будзе значна ніжэйшай. Можна будзе расслабіцца і жыць па загадзя акрэсленым плане. А Цялец дапаможа кожнаму, хто не палянуецца і як след папрацуе, закласці надзейны матэрыяльны фундамент свайго далейшага дабрабыту.

Лозунг Цяльца — я маю! Таму ў час праходжання Юпітэра па гэтым знаку кожнаму з нас прыйдзецца даць самому сабе справаздачу: што ж насамрэч мы хочам (у плане фінансаў, жыллёвых умоў, сацыяльнага статусу, кар'еры і г.д.).

Панаванне Юпітэра ў Цяльцы зробіць асабістыя стасункі больш роўнымі, спакойнымі, гарманічнымі. Цялец — рамантык, хоць і трывала стаіць на зямлі, а таму свае пачуцці праяўляе ў рэчыўным плане. Яго падарункі — каштоўныя і адначасова практычныя.

Сімвал гэтага знаку — бык, буйвал, які працуе на зямлі, адпаведна пад уплывам «цяльцоўскай» энергетыкі нас пацягне на дачы, узнікне патрэба разбіваць клумбы, градкі, нешта расціць, капаць, рыхліць... Нават у самых заўзятых беларучак з'явіцца жаданне аздобіць кватэру жывымі гаршковымі кветкамі. Цялец падтрымае ўсіх, хто займаецца ручной працай, павысіцца попыт на вырабы handmade.

З 30 жніўня па 26 снежня рух Юпітэра зменіцца з прамога на зваротны, астролагі называюць гэта перыядам рэтраграднага Юпітэра.

— Сам па сабе Юпітэр увасабляе пашырэнне, экспансію, а яшчэ мудрасць, разважлівасць, — патлумачыла Кацярына Флікоп, — але ў час рэтраграднага руху Юпітэр пераўтвараецца ў сваю процілегласць, што ў рэальным жыцці можа выліцца ў непатрэбную мітуслівасць, павярхоўнасць, недахват аналізу і проста цвярозага погляду на рэчы і падзеі (улічваючы спецыфіку Цяльца, эпіцэнтрам мітусні будуць фінансы і матэрыяльныя каштоўнасці). Каб не наламаць дроў, лепш не паддавацца гэтаму ўплыву, заўсёды вылучаць галоўнае, самае патрэбнае, а лішняе — адкідваць.

З 30 сакавіка па 23 красавіка, з 3 па 27 жніўня і з 24 лістапада па 14 снежня рэтраградным будзе Меркурый. Ён прынясе нам шмат сустрэч, дзелавых і асабістых кантактаў, але іх выніковасць будзе невысокай. Нешта пойдзе не так, як планавалася, нешта перанясецца, ці ўвогуле адменіцца, нейкі праект ці дамоўленасць не прынясуць абяцанага прыбытку. Планы будуць мяняцца літаральна кожную хвіліну. Астролаг раіць у час рэтраграднага Меркурыя рабіць усё загадзя і асабліва не разлічваць на адказнасць іншых (планы могуць сарвацца ў любога). Лепш гэты час прысвяціць развагам, асэнсаванню, падрыхтоўчай рабоце з архівамі, а заключэнне дагавораў і здзелак адкласці да завяршэння перыяду. Варта пачакаць з набыццём бытавой і офіснай тэхнікі, аўтамабіля, з прыняццем адказных рашэнняў. Акрамя таго, верагодны збоі ў рабоце сродкаў камунікацыі і транспарту.

Як правіла, на працягу кожнага года бываюць перыяды рэтраградных Марса і Венеры, што абвастрае напружанасць у асабістых адносінах. 2011-ы і ў гэтым будзе адметным — такіх перыядаў у наступныя 12 месяцаў астролагі не прадбачаць.

З 26 снежня 2010 па 12 студзеня 2011 года — выключна спрыяльны перыяд для стварэння новага, складання планаў, пастаноўкі мэт і задач, у кожнага з'явіцца магчымасць зразумець, што ён хоча зрабіць, як змяніць жыццё да лепшага. Сімвалічна, што такі важны перыяд прыпадае на калядна-навагоднія святы, калі над усім пануе атмасфера казкі і цуду.

З 17 сакавіка па 21 красавіка — негатыўны перыяд. У гэты час лепш не прымаць сур'ёзных лёсавызначальных рашэнняў. Важна не зламаць таго, што ўжо пабудавана, устрымацца ад авантур.

З 4 па 12 мая — спрыяльны час, які дапаможа нам сфарміраваць свае прыярытэты, вызначыць мэты і шляхі для іх дасягнення.

З 17 мая па 1 чэрвеня — складаны перыяд. Планеты будуць правакаваць нас да глабальных перамен, узрушэнняў, кардынальных пераўтварэнняў. Трэба трымацца і не паддавацца спакусе.

З 4 па 14 чэрвеня — добры перыяд для творчасці, для людзей мастацтва, а таксама для рамантыкі, для ўмацавання адносін. Гэта спрыяльны час для адпачынку, сямейных выездаў, для вандровак і медытацый, а таксама для рэгістрацыі шлюбу, прызнання ў каханні.

З 15 чэрвеня па 8 ліпеня — час, калі празмерная сур'ёзнасць, прынцыповасць і кансерватызм могуць проста «зашкальваць» у кантактаванні. Лепш засцерагчыся ад разборак, сварак, высвятлення адносін і адстойвання сваёй пазіцыі. У адносінах больш увагі варта звяртаць на тое, каб зрабіць іх шчаслівымі і гарманічнымі, а не зацыклівацца на думках — сур'ёзныя яны ці не.

З 27 чэрвеня па 8 ліпеня і з 27 лістапада па 20 снежня — перыяды шанцавання і ўдачы, якія астролагі называюць «Брамай Папялушкі».

З 2 па 13 ліпеня і з 22 кастрычніка па 4 лістапада — спрыяльны час для творчасці і кардынальных перамен, можна прымаць сур'ёзныя рашэнні, мяняць уклад жыцця, ладзіць вяселле, наваселле.

З 31 жніўня па 13 верасня — яшчэ адзін добры перыяд для перамен, прыняцця адказных рашэнняў, для паездак і падарожжаў, для новых знаёмстваў. Час шанцавання.

З 16 па 30 лістапада — светлы гарманічны перыяд, які заахвочвае праяўляць бескарыслівую дапамогу, падтрымку, рабіць ахвяраванні. Кожны з нас зможа зрабіць нечае жыццё больш радасным, лёгкім, шчаслівым.

З 21 лістапада па 11 снежня — небяспечны час ілюзій, падманаў, змрочных эмоцый, сумненняў. Не трэба залішне паглыбляцца ў самааналіз. Лепш засяродзіцца на выкананні канкрэтных «зямных» задач, самім прыўносіць у свет дабрыню і радасць.

З 13 па 29 снежня — неспрыяльны момант для важных рашэнняў, час спакус, неапраўданага працоўнага аптымізму і спадзяванняў. Трэба трымацца прымаўкі «людзей слухай, а свой розум май» і ставіцца да ўсяго больш крытычна.

З 22 снежня па 16 лютага 2012 года — у людзей творчых прафесій нарэшце з'явіцца магчымасць атрымаць заслужаныя ўзнагароды. Спрыяльны час для ўмацавання асабістых адносін.

Таіса ВАСІЛЬЕВА.

Крынічка

«Цякла тут з лесу невялічка
Травой зарослая крынічка».
Якуб КОЛАС.

Рубрыку вядзе Валянціна ШПІЛЕЎСКАЯ, тэл. 285 88 81 № 47 (379)

Кітайская капуста

Многія агароднікі-аматары, дый людзі далёкія ад агародніцтва думаюць, што пекінская і кітайская капуста — гэта адно і тое ж. Аднак гэтыя расліны сямейства капусных — розныя, хоць знешне яны падобныя. У адрозненне ад пекінскай, кітайская капуста больш холадастойкая і больш устойлівая да хвароб.

Кітайскую капусту вырошчваюць у Кітаі, Японіі, Карэі, ЗША і Заходняй Еўропе. Вырошчваюць і ў нас, але толькі адзінкі спецыялізаваных гаспадарак. Разнавіднасці кітайскай капусты вызначаюцца скараспеласцю і высокай ураджайнасцю. Вясной яе можна вырошчваць у адкрытым і ахаваным грунце для выкарыстання ў салаце. Вялікую цікавасць маюць таксама качанныя гатункі кітайскай капусты для летняга і асенняга спажывання.

Кітайская капуста — аднагадовая, радзей двухгадовая расліна. Чаранкі лістоў тоўстыя, мясістыя, белыя або зеленаватыя. Афарбоўка лістоў ад светла-шэраватай да цёмна-зялёнай з сінявáтым адценнем.

Па пажыўных уласцівасцях гэтая капуста блізкая да белакачаннай. Яна змяшчае каштоўныя рэчывы: пратэін, тлушчы, цукры, солі калію, кальцыю, натрыю, магнію, фосфару, жалеза, а таксама вітаміны B_1, B_2, C, PP, прычым вітамінаў кітайская капуста змяшчае больш, чым іншыя капусныя расліны.

Выбар участка і падрыхтоўка глебы для кітайскай капусты такія ж, як і для іншых відаў капусты. Паколькі яна не пераносіць перасадкі, яе насенне сеюць непасрэдна ў грунт на глыбіню 1,2-1,5 см. Гэты від капусты прыгодны для ўжывання ў ежу ва ўзросце 35-40 дзён, калі ўтворыцца шэсць-сем лістоў. Пры позняй сяўбе і ў засушлівае надвор'е расліна не выкідвае кветканос.

Для асенняга спажывання насенне высяваюць у грунт у канцы ліпеня або ў пачатку жніўня радамі, адлегласць паміж якімі 40 см. Сяўбу праводзяць у вільготную зямлю. Далейшы догляд такі ж, як за кваціста́й капустай.

Каб атрымаць больш раннюю прадукцыю, кітайскую капусту вырошчваюць расадай і абавязкова ў гаршчочках, каб потым з камяком зямлі высадзіць у грунт. Насенне высяваюць у сакавіку.

Кітайскую капусту выкарыстоўваюць для прыгатавання супоў, салатаў, гарніраў. Расліны не патрабуюць працяглай варкі. Гэтую капусту можна саліць і марынаваць.

Шкоднікі і хваробы

- Ранняй вясной у садзе можна развесіць нескладаныя пасткі для шкоднікаў. Напрыклад, пустыя каробкі ад запалак. Іх прыадчыняюць і падвешваюць на нітцы да галінак дрэў. Кардонныя ўпакоўкі ад лямпачак таксама спатрэбяцца: з іх скручваюць трубачкі, адкрытыя з аднаго канца, і таксама развешваюць па садзе. Шкоднікі хаваюцца ў гэтых «утульных» месцах, сярод складак паперы. Рэгулярна правяраючы і знімаючы такія пасткі, спальваючы іх можна знізіць колькасць «няпрошаных гасцей».
- Супраць мучністай расы на агрэсце дапаможа кальцынаваная сода (50 г на 10 л вады) з дабаўленнем 50 г мыла. Таксама дапамагае каравяк, разведзены вадой у суаднносінах 1:3. Першую апрацоўку праводзяць у красавіку. Пры неабходнасці можна паўтарыць апрацоўку праз 7-8 дзён.

Удыхаючы водар... ружы

Яшчэ ў старажытнасці вучоныя лічылі, а пазней з дапамогай даследаванняў было даказана, што расліны выдзяляюць рэчывы, якія, трапляючы праз лёгкія ў арганізм чалавека, удзельнічаюць у біяхімічных працэсах. Гэта кісларод і лятучыя эфірныя алеі.

Народныя лекары з даўніх часоў лячылі не толькі адварамі, настоямі, экстрактамі траў, але і пахамі раслін. Устаноўлена, што ўдыханне эфірных алеяў мяты, лаванды, анісу, ружы **паляпшае мазгавы кровазварот, павышае імунітэт, выклікае пачуццё бадзёрасці, свежасці, здымае стомленасць, паляпшае сон, супакойвае нервовую сістэму.**

Пахі размарыну, герані, цытрусавых аказваюць дабратворнае ўздзеянне **на зрок.** Пры ўдыханні водараў глогу, бэзу, таполі, сасны, елкі паляпшаецца работа сардэчна-сасудзістай сістэмы, стабілізуецца артэрыяльны ціск. Пахі бярозы, ліпы, чабору, верасу, мацярдушкі, лімону, эўкаліпту валодаюць здольнасцю падтрымліваць работу лёгкіх, бронхаў, а пах піжмы нармалізуе **газаабмен**.

Танізуючым, стабілізуючым дзеяннем валодае лаўровы ліст, гваздзіка, чорны перац, кава, парэчкі, рабіна, чай, кедр, карыца, кардамон, фенхель, камфара, а заспакаяльным — апельсін, мандарын, валяр'ян, герань духмяная, рэзеда, ружа, цыкламен, рамонак.

Пры **вяласці і апатыі** эфектыўныя эфірныя алеі язміну, ядлоўцу, размарыну, ружы, лаванды, а пахі язміну, лаванды і ружы вельмі стымулююць работу галаўнога мозга.

Пры **сардэчна-сасудзістых захворваннях, гіпертанічнай хваробе, стэнакардыі, атэрасклерозе** ў раслінны дызайн рэкамендуецца ўключаць сантанін. Пры функцыянальных **расстройствах нервовай сістэмы, неўрозах, бяссоніцы** вельмі дарэчы стварыць куток, дзе будзе гаспадарыць пеларгонія духмяная (герань).

Многія хваробы чалавека звязаны з тым, што працяглы час ён знаходзіцца ў памяшканні. Адарванасць ад прыроды робіць людзей раздражняльнымі, нядобразычлівымі. Жывыя куткі прыроды можна стварыць у кабінеце, у кватэры, дзе мы знаходзімся доўгія часы. Гэта дапаможа выклікаць станоўчыя эмоцыі, зняць нервовае напружанне.

Стварыць спрыяльную атмасферу ў памяшканні можна з дапамогай адаратну, які выкарыстоўваюць у першай палове дня. Рыхтуюць яго так: лісты суніц, рабін, парэчак (па дзве чайныя лыжкі), і пупышкі таполі, плады фенхелю (па адной чайнай лыжцы) заліваюць дзвюма шклянкамі кіпеню, настойваюць на працягу 6 гадзін. Адвар фільтруюць і распыляюць з дапамогай пульверызатара.

Аздараўляльным эфектам валодаюць правільна абуладкаваныя месцы адпачынку на садова-агародных участках. Вялікую ролю адыгрываюць кветкі, у першую чаргу ружы. Аб іх лекавых уласцівасцях ведалі яшчэ старажытныя грэкі. Ружы вырошчвалі на вялікіх плантацыях, іх саджалі ў парках. Існавалі розныя спосабы лячэння ружамі: выкарыстоўвалі духмяныя мазі з алеем ружы, купаліся ў ружовай вадзе, з ружовых пялёсткаў рабілі падушкі, у пакоях знаці ставілі шматлікія букеты, каб удыхаць водар гэтых кветак.

Пры жаданні гэтыя цудоўныя расліны можна вырасціць на сваім участку. Кветкі прынясуць не толькі радасць, але і здароўе. Няхай садова-агародныя ўчасткі адорваюць вас не толькі вітаміннай прадукцыяй, але і прыгажосцю і водарамі кветак, бо свет водараў не менш багаты, чым свет фарбаў.

«Прынц лімон» у пакоі

(Працяг. Пачатак у нумары за 16 снежня).

З усіх цытрусавых раслін лімон — самая вільгацелюбівая расліна, аднак зімой яго трэба паліваць два разы ў тыдзень, а летам — праз дзень, па меры падсыхання зямлі. Не дапускайце, каб яна была пераўвільготненая. Добра, калі ў вас ёсць магчымасць паліваць яго дажджавой, крынічнай, рачной вадой. Калі вы паліваеце вадой з-пад крана, дайце ёй адстаяцца два-тры дні. Тры-чатыры разы ў месяц добра паліць расліну спітым чаем. Да вільготнасці паветра расліны вельмі патрабавальныя.

Сухое паветра кватэры — сапраўдная бяда для цытрусавых: бадай, гэта адна з галоўных прычын таго, што расліны не развіваюцца, скідваюць лісты і не пладаносяць. Не забывайцеся час ад часу апырскваць расліны, працерці лісты вільготнай анучкай. Было б добра, каб побач стаяла міска з вадой, а яшчэ лепш — накінуць на дрэўца вільготны кавалак марлі і раз у тыдзень наладжваць дрэўцу цёплы душ. Калі прытрымлівацца гэтых парад, убачыце, як на вашых вачах дрэўца, якое скінула лісты, зноў ажыве, зазелянее.

Дарэчы, парада гэта спатрэбіцца многім: часта садаводы-пачаткоўцы скардзяцца менавіта на тое, што дрэўцы скідваюць лісты быццам бы без усялякай на тое прычыны. А зберагчы лісты цытрусавых трэба абавязкова, таму што, чым менш лістоў, тым менш будзе пладоў, менавіта лісты забяспечваюць расліне паўнацэннае харчаванне.

Звярніце ўвагу, ці хапае вашай расліне святла, можа, ёй патрэбна падкормка? Самае лепшае ўгнаенне — слабы раствор каравяку, які перабрадзіў. Уносіць яго трэба разы два ў месяц, раз у месяц можна паліць расліну слабым растворам курынага памёту, але ў гарадской кватэры не кожны на гэта адважыцца, таму карыстайцеся ўгнаеннямі, прызначанымі для пакаёвых кветак. А арганічнымі ўгнаеннямі папесціце свой лімон летам, калі ў вас будзе магчымасць выставіць яго ў цёплы час на балкон. Некаторыя аматары нават вывозяць расліну на ўчастак, але гэта можна толькі тады, калі няма пагрозы замаразкаў і расліна не будзе пакутаваць ад перападаў тэмпературы. Побач не павінна быць мяты, шалфею і іншых эфіраносных раслін.

КАРЫСНА ВЕДАЦЬ:

- Пры вырошчванні лімона ў пакоі крону лепш за ўсё фарміраваць у выглядзе куста з трыма-чатырма ствaламі.
- Не трэба расліну абразаць у канцы лета і асабліва ў пачатку восені, таму што можа з'явіцца шмат новых парасткаў, якія не патрэбны зімой. У час абрэзкі трэба таксама выдаліць усе надламаныя, сухія, хворыя галінкі.
- У першыя два-тры гады расліны не трэба перагружаць ураджаем. На дарослых дрэвах можна прытрымлівацца такіх суадносін: 10-11 лістоў на адзін лімон, у першыя ж два гады лепш пакідаць адзін плод на 14-15 лістоў.
- Лімон здольны трымаць плады два гады, амаль да новага ўраджаю. Але злоўжываць гэтым не варта, таму што кожны пакінуты плод зніжае ўраджай наступнага года.

Кветка, якая цвіце зімой

Азалія — адна з самых прыгожых пакаёвых раслін. І хоць догляд яе даволі складаны, яна ўдзячная за клопат і ўвагу яе гаспадарам і адорвае іх шчодрым і працяглым цвіценнем. Форма і афарбоўка кветак вельмі разнастайныя.

Зімой азаліі патрэбна прахалоднае памяшканне, таму яе трымаюць у самым халодным месцы пакоя. Аднак мароз і скразнякі ёй шкодзяць.

Азаліі патрэбна павышаная вільготнасць. Ёй вельмі карысны часты халодны душ. Зімой у час набухання бутонаў расліны трэба апырскваць двойчы на дзень. Нельга дапускаць перасыхання зямлі ў вазонах, ад гэтага могуць ападаць лісты. Вада для паліву не павінна ўтрымліваць хлор. Асабліва азалія любіць дажджавую і снегавую ваду. Часам снег кладуць проста ў вазон.

Летам азалію лепш паставіць на адкрытае паветра, але ў зацененым месцы, таму што яна не пераносіць прамых сонечных прамянёў. Калі зімой расліну можна паліваць праз дзень, то летам яна патрабуе штодзённага моцнага паліву і апырсквання некалькі разоў на дзень. У час цвіцення апырскванні спыняюць.

Перасаджваюць азалію вясной, калі завершыцца цвіценне. Камяк зямлі павінен быць добра паліты. Вазоны павінны быць нізкія і шырокія. Не забудзьцеся паклапаціцца пра добры дрэнаж, каб пры частым паліве не было забалочвання глебы. Пасля перасадкі расліну трэба моцна паліць, каб вада прайшла ў паддон. У гэты ж час можна зрабіць і падрэзку для ўтварэння густой прыгожай кроны. Для ўтварэння вялікай колькасці бутонаў прышчыкваюць верхавінкавую пупышку.

…З 4 СТУДЗЕНЯ 2011 ГОДА СУПРАЦОЎНІКІ ДАІ ПАЧНУЦЬ БЛАКІРАВАЦЬ ЛЕВЫЯ ПЯРЭДНІЯ КОЛЫ ГРУЗАВЫХ ТРАНСПАРТНЫХ СРОДКАЎ. ПРЫ ГЭТЫМ КОЛА БУДЗЕ РАЗБЛАКІРАВАНА ТОЛЬКІ ПАСЛЯ ТАГО, ЯК ПАРУШАЛЬНІК АПЛАЦІЦЬ ШТРАФ ЗА ПАРУШЭННЕ ПРАВІЛАЎ ПРЫПЫНКУ І СТАЯНКІ.

РАДАР

ВЫПУСК № 12 (16)

Спецпраект газеты «Звязда» і Дзяржаўнай аўтамабільнай інспекцыі МУС Рэспублікі Беларусь

НАША ПРАЦА НАЎПРОСТ ДАТЫЧЫЦЦА БЯСПЕКІ ЛЮДЗЕЙ, ІХ ЖЫЦЦЯ І ЗДАРОЎЯ. НЕМАГЧЫМА ЎЯВІЦЬ САБЕ ВУЛІЦЫ ГОРАДА, КАЛІ Б НЕ БЫЛО СУПРАЦОЎНІКАЎ ДЗЯРЖАЎНАЙ АЎТАМАБІЛЬНАЙ ІНСПЕКЦЫІ!

А ў нас...

У Гомелі падводзяць вынікі конкурсу на лепшы дзіцячы малюнак «Святлоадбівальнік выратоўвае жыццё». Акцыя, ініцыяваная абласным ДАІ, была падтрымана ўпраўленнем адукацыі і абласнымі арганізацыямі «Чырвоны крыж» і «Беларускі фонд міру».

— Конкурс доўжыўся з кастрычніка па снежань, — расказала «Звяздзе» начальнік аддзялення па агітацыі і прапагандзе ДАІ УУС Гомельскага аблвыканкама Марыя КРЫВАНОГАВА. — Прыемна адзначыць, што конкурс атрымаў папулярнасць: мы атрымалі працы ад дзетак з усіх раёнаў Гомельшчыны. У выніку было вызначана па тры пераможцы ў малодшай і старэйшай намінацыях. З лепшых прац была зладжана адмысловая выстава.

❑

У сталічным кінатэатры «Ракета» ў сярэдзіне снежня прайшла дзіцячая акцыя «Больш не памыляйся». Акцыя з'яўлялася штогадовай і збірае ў тым ліку і тых дзетак, якія сёлета сталі ўдзельнікамі ДТЗ.

Паводле слоў старшага інспектара агітацыі і прапаганды УДАІ УУС Ленінскага раёна сталіцы Таццяны Красій, мерапрыемства падтрымалі прадстаўнікі кампаніі-вытворцы святлоадбівальных элементаў, якія прывезлі дзецям у падарунак флікеры.

❑

25 снежня ў рэстаране «Гродна», што ў горадзе над Нёманам, адбудзецца першы этап акцыі «У рытме без руху». Першы этап пройдзе пад дэвізам «Узгадай пра будучыню». Як расказаў начальнік аддзялення агітацыі і прапаганды ДАІ УУС Гродзенскага аблвыканкама Яўген ДУДКО, мэта акцыі — прапаганда здаровага ладу жыцця і прафілактыка ДТЗ з удзелам маладых вадзіцеляў.

Гасцям акцыі будуць прапанаваны відэаролікі, у адным з якіх распавядуць пра знакамітых людзей, якія загінулі ў ДТП. На ўваходзе кожны з наведнікаў атрымае ў падарунак флікер.

❑

На дарогах Віцебшчыны інспектары ДАІ праводзяць прафілактыку ДТЗ і папулярызуюць святлоадбівальныя элементы.

❑

24 снежня на дарогах Магілёва аўтамабілісты змогуць пабачыць разам Дзеда Мароза, Снягурку і… Лёву — казачнага персанажа-тыгра ад магілёўскай фабрыкі марозіва. Такой незвычайнай абяцае быць акцыя Магілёўскага ДАІ сумесна з магілёўскай фабрыкай марозіва і аб'яднаннем аўтамотааматараў. Пра гэта карэспандэнту «Звязды» расказала інспектар аддзялення агітацыі і прапаганды ДАІ УУС Магілёўскага аблвыканкама Вольга ВЯРШУБСКАЯ.

У НОВЫ ГОД — З НОВЫМІ ПРАВІЛАМІ

Юрый ЛІТВІН, начальнік УДАІ МУС Рэспублікі Беларусь:

«Наша мэта — стварыць яшчэ больш камфортныя ўмовы для людзей»

Фота Уладзіміра ЗДАНОВІЧА.

Нагадаем, што з 4 студзеня 2011 года ўступаюць у сілу чарговыя змены і дапаўненні ў правілы дарожнага руху. Новаўвядзенні, як адзначылі ў Дзяржаўтаінспекцыі, носяць пераважна «касметычны» характар і на штодзённым жыцці большасці ўдзельнікаў дарожнага руху кардынальным чынам не адаб'юцца. Тым не менш, на асобных з іх падчас размовы з карэспандэнтамі «Звязды» начальнік УДАІ МУС Рэспублікі Беларусь Юрый Літвін акцэнтаваў асаблівую ўвагу.

— Юрый Аляксандравіч, сёння ДАІ можа прымусова эвакуіраваць на штрафстаянку легкавы аўтамабіль, прыпаркаваны ў забароненым месцы. Раскажыце падрабязней, якім чынам плануецца змагацца з «вялікагрузнымі» парушальнікамі?

— Сапраўды, нярэдка дальнабойшчыкі паркуюць фуры на краі праезнай часткі, каля пешаходных пераходаў. Тым самым перашкаджаюць чысціць дарогі ад снегу і, што самае небяспечнае, загароджваюць агляд добрасумленным удзельнікам дарожнага руху. Толькі за гэты год дзве смерці мы звязваем з няправільнай паркоўкай грузавога транспарту. Каб папярэдзіць падобныя няшчасныя здарэнні і аблегчыць жыццё камунальнікам, з 4 студзеня 2011 года супрацоўнікі ДАІ пачнуць блакіраваць левыя пярэднія колы такіх транспартных сродкаў. Пры гэтым кола будзе разблакіравана толькі пасля таго, як парушальнік аплаціць штраф за парушэнне правілаў прыпынку і стаянкі. Максімальны памер штрафу, дарэчы, будзе павышаны і складзе ўжо не 1 базавую велічыню, як дагэтуль, а ўсе 10 базавых. Таму настойліва рэкамендую кіроўцам не пакідаць свае транспартныя сродкі там, дзе гэта забаронена.

— Ведаем, што ДАІ выступае за стварэнне ў Беларусі эвакуацыйнай службы. Аргументуйце, калі ласка, сваю пазіцыю.

— Нас часта просяць прыехаць і прымусова перамясціць канкрэтную машыну на ахоўваемую стаянку. Людзі не разумеюць, што ў ДАІ колькасць асабовага складу абмежавана, таму навесці парадак у кожным двары нават фізічна проста нерэальна. Таму мы лічым, што трэба стварыць службу эвакуацыі, якая б была надзелена правам у прымусовым парадку эвакуяваць аўтамабілі, прыпаркаваныя ў забароненым месцы. Яна, як нам бачыцца, павінна дзейнічаць пры мясцовых выканаўчых органах улады і не будзе мець ніякага дачынення да міліцыі. Падобная сістэма ёсць, напрыклад, у Германіі. Сёлета на Пастаяннай камісіі па бяспецы дарожнага руху нашу ініцыятыву падтрымалі, таму наступны год мы прысвяцім распрацоўцы адпаведнай заканадаўчай базы. Акрамя таго, на апошнім пасяджэнні камісія звярнула ўвагу і на тое, што нашы праекціроўшчыкі пры распрацоўцы праектаў шматкватэрных дамоў вельмі мала ўвагі надаюць пытанням абсталявання стаянак для транспарту. У нас маецца нарматыў — адно машынамесца на кватэру. Але часта нават гэта не выконваецца. Праблема сур'ёзная, таму, спадзяюся, што рашэнні, прынятыя камісіяй, знойдуць увасабленне ў беларускім заканадаўстве ў бліжэйшы час.

— У Беларусі кіроўцам скутараў дазволяць перавозіць пасажыраў. Раскажыце пра змены, якія закрануць кіроўцаў двухколавых транспартных сродкаў?

— Раней на скутарах (мапедах) забаранялася ездзіць удваіх нават пры наяўнасці дадатковага сядзення, усталяванага вытворцам. Згодна з новай рэдакцыяй ПДР, якая ўступае ў сілу 4 студзеня 2011 года, на скутарах, калі гэта дазваляе яго канструкцыя, можна будзе перавозіць аднаго пасажыра (выключэнне складаюць дзеці ва ўзросце да 12 гадоў. — **Аўт.**). Але трэба памятаць, што, нягледзячы на тое, што мы пайшлі насустрач скутарыстам, асцярожнасць ніхто не адмяняў. Абноўленыя ПДР вырашаць і праблему з рэгістрацыяй такога транспартнага сродку як квадрацыкл. Паколькі гэта чатырохколавыя транспартныя сродкі, якія маюць прывад кіравання аўтамабільнага тыпу, з «баранкай», то яны прыраўноўваюцца новымі правіламі да аўтамабіляў. Але не варта іх блытаць з матаўсюдыходамі, у якіх руль, як у матацыкла.

Акрамя таго, у 2011 годзе для мапедаў будзе ўведзена спецыяльная вадзіцельская катэгорыя АМ.

— Юрый Аляксандравіч, раз вы закранулі пытанне новых пасведчанняў, то, можа, праінфармуеце нашых чытачоў аб тым, калі пачнуць выдаваць дакументы міжнароднага ўзору?

— Мы максімальна спрасцілі парадак выдачы пасведчання новага ўзору і ніякіх прыпонаў і перашкод для людзей ствараць не будзем. У прыватнасці, «свежую» (не старэйшую за адзін месяц) медыцынскую даведку, па зразумелых прычынах, будзем патрабаваць толькі ад кіроўцаў, якія былі пазбаўлены права кіравання транспартнымі сродкамі за язду ў нецвярозым стане. Што тычыцца даты выдачы, то плануецца, што яна прыпадзе на люты. Тым, хто збіраецца выязджаць за мяжу ў наступным годзе, нагадаю, што ў сакавіку 2011 года ўступаюць у сілу новыя патрабаванні да пасведчання кіроўцы для краін — удзельніц Канвенцыі аб дарожным руху 1968 года. На тэрыторыі ж Беларусі можна спакойна ездзіць па старым пасведчанні ажно да сканчэння тэрміну яго дзеяння.

— Яшчэ адна папраўка ў ПДР тычыцца павароту налева ці развароту на дарогах з трамвайнымі пуцямі...

— Гэтае новаўвядзенне скіраванае ў першую чаргу на папярэджанне заторавых сітуацый. У прыватнасці, калі камусьці трэба павярнуць налева, то, каб не затрымліваць плынь машын, якія рухаюцца прама, трэба выехаць на трамвайныя пуці, а не займаць крайнюю левую паласу. Пры стварэнні перашкод для трамвая трэба вызваліць шляхі.

Кіроўца трамвая па сутнасці такі ж удзельнік дарожнага руху, як і кіроўца аўтамабіля. Напрыклад, у Польшчы легкавы аўтамабіль можа рухацца як за трамваем, так і перад ім. Мы да гэтага паступова падыходзім.

Ведаеце, мы не ставілі перад сабой задачы ўнесці ў ПДР нейкія глабальныя змены. Нашы прапановы, падтрыманыя ўказам Прэзідэнта № 611, былі скіраваныя на карэкціроўку заканадаўства, выключэнне момантаў, якія дазвалялі дваяка тлумачыць вызначаную дарожную сітуацыю. Пры гэтым, як бачыце, мы не ставілі сабе за мэту пагоршыць становішча ўдзельнікаў дарожнага руху, наадварот, стварылі яшчэ больш камфортныя ўмовы для іх. Застаецца спадзявацца, што людзі азнаёмяцца з новай рэдакцыяй «дарожнай азбукі» і ўважліва пастав яцца да гэтых нешматлікіх новаўвядзенняў.

— Юрый Аляксандравіч, вы згодны, што калі б у нас большасць цэнтральных вуліц была абсталявана відэакамерамі, то прасцей было б вырашаць праблемныя сітуацыі падчас разбору ДТЗ?

— Абсалютна згодны. Найбольш праблемныя ўчасткі дарог, асабліва скрыжаванні, зразумела, трэба імкнуцца абсталяваць камерамі. Што, дарэчы, зараз і робіцца не толькі ў Мінску, але і ў абласных і нават раённых цэнтрах. Вы ж ведаеце, што ў Мінску да 2014 года плануецца ўкараніць інтэлектуальную транспартную сістэму, якая прадугледжвае ў тым ліку і абсталяванне асобных участкаў дарог камерамі відэаназірання. Гэта, бясспрэчна, аблегчыць працу супрацоўнікаў Дзяржаўтаінспекцыі. Справа ў тым, што нярэдка адзін удзельнік ДТЗ кажа адно, другі — супрацьлеглае. Дастаткова паглядзець відэазапіс — і ўсе спрэчныя пытанні адпадаюць самі сабой.

— Што б вы пажадалі як начальнік Дзяржаўтаінспекцыі і як грамадзянін Беларусі чытачам «Звязды» напярэдадні Новага года?

— Бяспечных дарог і добрага настрою. А таксама жадаю сямейнага шчасця і здзяйснення ўсіх жаданняў. Канец года — гэта, па традыцыі, час падвядзення вынікаў. Самы ж галоўны вынік нашага ведамства — зніжэнне аварыйнасці і смяротнасці на дарогах у параўнанні з мінулымі гадамі. А гэта заслуга не толькі нас, «вартавых дарог», але і ўсяго грамадства. Таму да сваіх віншаванняў далучаю і словы падзякі ўсім удзельнікам дарожнага руху ў цэлым і кожнаму ў прыватнасці. Дзякуй, што вы сваімі дысцыплінаванымі паводзінамі і неабыякавасцю дапамагаеце нам падтрымліваць парадак на дарозе. І, карыстаючыся магчымасцю, прапаноўваю разам з намі падумаць над назвай чарговага этапу праграмы «Мінус 100», якая ўжо не першы год даказвае сваю эфектыўнасць. Яна (назва), як мне бачыцца, павінна быць ёмістай і запамінальнай. Чакаем вашых варыянтаў.

Фота Уладзіміра ЗДАНОВІЧА.

ХУТКАСНАЯ ТРАСА — НЕ МЕСЦА ДЛЯ ПАРКОЎКІ

Супрацоўнікі дзяржаўтаінспекцыі Слонімскага аддзялення старшы лейтэнант міліцыі Андрэй Пасюк і яго калега, лейтэнант міліцыі Аляксандр Несцяровіч — вопытныя работнікі, за плячыма якіх мноства дзяжурстваў і нестандартных сітуацый, якія здараюцца з вадзіцелямі транспартных сродкаў на дарозе. Сёння інспектары ДПС нясуць службу на развязцы дарог у кірунку Слонім—Высокае і Баранавічы—Гродна.

З улікам складаных умоў надвор'я, адзначаюць міліцыянеры, вадзіцелі аўто стараюцца прытрымлівацца вызначанага хуткаснага рэжыму. Праўда, у сувязі з вялікай колькасцю снегу, які можа быць на краі трасы, актуальнай становіцца праблема паркоўкі на праезнай частцы. Людзі падчас імкнуцца ставіць машыну там, дзе рабіць гэтага нельга, ствараючы тым самым небяспечную сітуацыю для іншых удзельнікаў дарожнага руху. Менавіта на гэта ўказвае лейтэнант — супрацоўнік ДАІ.

Увогуле, лічаць вартавыя дарог, у сваёй прафесійнай дзейнасці падчас вельмі важна сказаць некалькі добрых слоў вадзіцелю, даць добрую параду, каб ён у далейшым быў прыкладам для іншых. У выпадку неабходнасці ў арсенале работніка ДПС дастаткова паўнамоцтваў, каб замест шчырай размовы перайсці да складання пратакола.

Навучыць бяспецы на дарозе

У Брэсцкай вобласці прайшоў семінар, прысвечаны бяспецы дарожнага руху. На вялікі форум сабраліся намеснікі гарадскіх і раённых выканкамаў — старшыні мясцовых камісій па бяспецы, кіраўнікі транспартных прадпрыемстваў, прадстаўнікі ўпраўленняў і аддзелаў адукацыі, іншых службаў. Арганізавала семінар абласное ўпраўленне Дзяржаўтаінспекцыі.

Удзельнікі такога маштабнага форуму былі аднадушныя ў меркаванні, што выхоўваць навыкі, а таксама пачуццё бяспекі руху трэба з самых юных гадоў. Таму нядзіўна, што першым аб'ектам для наведвання была абрана школа-сад № 1 Брэста. У навучальнай установе назапашаны багаты вопыт навучання як дашкольнікаў, так і вучняў правілам бяспекі. У кожнай групе, кожным класе ёсць куток бяспекі, дзе праходзяць спецыяльныя заняткі. Дзеці малююць, выпускаюць насценгазеты на тэму правілаў дарожнага руху.

А бібліятэкар названай школы Святлана Івашкова распрацавала цікавую эксклюзіўную гульню па тэме бяспекі. На перапынках выхаванцы з задавальненнем прыбягаюць у залу бібліятэкі і вырабляюць машынкамі правільныя рухі і павароты. Пасля знаёмства са школьнымі куткамі бяспекі і намеснік старшыні Брэсцкага аблвыканкама Віктар Сакоўскі, і начальнік абласной ДАІ Андрэй Мяхед адзначалі ў сваіх дакладах, што такія формы работы трэба браць за ўзор астатнім навучальным установам.

Яшчэ ўдзельнікі семінара паглядзелі прыклады работы па прапагандзе бяспекі дарожнага руху на прадпрыемстве «Брэстаблаўтатранс» і ў сельгаспрадпрыемстве «Відамлянскае», а таксама ў Відамлянскай сельскай школе. Старшыні раённых камісій па бяспецы ўсебакова абмеркавалі сваю работу, акрэслілі бліжэйшыя планы.

ВІНШУЕМ УСІХ ВАДЗІЦЕЛЯЎ І ПЕШАХОДАЎ З НАДЫХОДЗЯЧЫМІ КАЛЯДАМІ І НОВЫМ 2011 ГОДАМ. ЖАДАЕМ УДАЧЫ НА ДАРОГАХ, МОЦНАГА ЗДАРОЎЯ, СЯМЕЙНАГА ДАБРАБЫТУ, НОВЫХ ТВОРЧЫХ І ВЫТВОРЧЫХ ПОСПЕХАЎ

«СТОП! НОВЫ ГОД!»

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

На галоўным праспекце сталіцы — на праспекце Незалежнасці, каля Нацыянальнай бібліятэкі — кіроўцаў спынялі незвычайныя Дзед Мароз і Снягурка. Казачныя персанажы, якія былі «ўзброеныя» жэзлам і свістком, правяралі дакументы, а пасля прасілі выканаць навагоднюю песеньку ці прачытаць вершык, а ў якасці заахвочвання ўручалі падарункі. Акцыю пад назвай «Стоп! Новы Год!» правялі супрацоўнікі сталічнай Дзяржаўтаінспекцыі і «Радыё-Мінск».

Семінар для вадзіцеляў

На базе транспартнага ўчастка Мінскага раённага цэха электрасувязі Мінскага філіяла РУП «Белтэлекам» адбыўся семінар пад дэвізам «Абгон павінен быць бяспечным».

Семінар, арганізаваны сумесна з упраўленнем ДАІ Мінскай вобласці, быў накіраваны перш на папярэджванне аварыйнасці на дарогах.

— Наш участак — адно са структурных падраздзяленняў, якое знаходзіцца на абслугоўванні Мінскай вобласці і Мінскага раёна, — расказаў карэспандэнту «Звязды» дырэктар транспартнага ўчастка МРЦЭС Мінскага філіяла РУП «Белтэлекам» Сяргей ЦУРАН. — У нас каля 82 адзінак аўтамабільнага транспарту і іншай спецтэхнікі. Займаемся абслугоўваннем лініі электрасувязі Мінскага раёна — усталяваннем тэлефонаў, інтэрнэту і інтэрактыўнага тэлебачання. Вадзіцельскі калектыў нашага падраздзялення — 102 чалавекі. Стараемся два разы ў год правяраць правілы ПДД. Раз на месяц — прафілактыкі. Практыкуем выезды з праверкай вадзіцеляў прама на месцы.

— На тэрыторыі Мінскай вобласці размешчана самая вялікая колькасць аўтамабільных дарог, — адзначыў перад прысутнымі начальнік УДАІ УУС Мінаблвыканкама Мікалай КАРАТКЕВІЧ. — Інтэнсіўнасць руху на асобных участках дарог Міншчыны ў паўтара-два разы вышэйшая, чым у іншых абласцях. Таму і аварыйнасць тут, на жаль, самая высокая ў параўнанні з іншымі абласцямі.

Асноўная прычына ДТЗ — перавышэнне хуткасці вадзіцелямі, выезд на паласу сустрэчнага руху, перакульванне, наезды на перашкоды, каля 50 працэнтаў усіх ДТЗ — пешаходны траўматызм. 15 працэнтаў ДТЗ на сумленні нецвярозых кіроўцаў. Найбольш небяспечнымі раёнамі для ўдзельнікаў дарожнага руху з'яўляюцца Мінскі і Салігорскі, Маладзечанскі, Слуцкі і Барысаўскі. Капыльскі і Любанскі раён — таксама ў групе рызыкі.

Начальніку УДАІ было зададзена шмат пытанняў, адно з якіх пра пасведчанні новага ўзору.

— Такое пасведчанне плануецца ўвесці ва ўжытак з пачатку новага года, — патлумачыў Мікалай КАРАТКЕВІЧ. — На выгляд яно будзе як банкаўская картка, з фотаздымкам і штрых-кодам. Яно будзе выдавацца на 10 гадоў і мець міжнародны статус. Замяніць старое пасведчанне на новае можна будзе па жаданні, у адваротным выпадку новае пасведчанне вадзіцель атрымае ўжо тады, як скончыцца тэрмін дзеяння старога пасведчання.

А ў нас...

Аўтамабілісты Ленінскага раёна сталіцы прынялі ўдзел у акцыі «Блаславенне», арганізаванай раённым аддзяленнем ДАІ і святаром храма ў гонар св. апостала Андрэя Первазваннага айцом Уладзімірам Шэйдакам.

Інспектары ДАІ разам са святаром у непагадзь выходзілі на найбольш небяспечныя ўчасткі дарогі паблізу царквы. Кіроўцы аўтамабіляў атрымлівалі ад святара абразкі і блаславенне на бяспеку ў дарозе.

❑

На дарогах Брэста ўпершыню была праведзена акцыя «Узорны вадзіцель». Мэта мерапрыемства — выявіць, ці можна назваць кіроўцаў узорнымі.

— На дарозе спынялася машына і мы правяралі, ці пройдзены ў яе тэхагляд, ці ёсць аптэчка, вогнетушыцель, іншыя неабходныя рэчы, — гаворыць начальнік аддзялення па агітацыі і прапагандзе ДАІ УУС Брэсцкага аблвыканкама Наталля САХАРЧУК. —- Звярталася ўвага на зімовую гуму. У выпадку, калі кіроўца, які быў за рулём, не меў ніякіх парушэнняў за ўвесь год, на яго машыну наклейваўся адмысловы лагатып «Узорны вадзіцель». Лагатып на воднай аснове, і пры першым мыцці машыны змыецца.

❑

На аўтадарозе Мінск — аэрапорт «Мінск-2» ДАІ Мінскай вобласці сумесна з УП «Белтэхагляд» і аддзелам кантролю транспартнай інспекцыі Мінсктранса правяла прафілактычную акцыю пад назвай «Ваш аўтамабіль падрыхтаваны да зімы?»

На шашы выбарачна спыняліся машыны, дзе кіроўцам прапаноўвалася прыняць удзел у акцыі. На стаянцы праводзіўся агляд аўтамабіляў, дзе асаблівая ўвага звярталася на праходжанне ГТА, наяўнасць шын з зімовым малюнкам пратэктара, працаздольнасць шклоачышчальнікаў, наяўнасць у шклоабмывальніках вадкасці, якая не замярзае.

— У выніку было праверана больш за 50 транспартных сродкаў, — паведаміў начальнік аддзялення агітацыі і прапаганды ДАІ УУС Мінаблвыканкама Алег ЦЮРЫН. — У васьмі выпадках былі выяўлены факты парушэння ПДР, а ў дачыненні да кіроўцаў складзеныя адміністрацыйныя пратаколы.

ДАСТАВІЦЬ ГРУЗ БЕСПЕРАШКОДНА

У перадсвяточныя дні ў супрацоўнікаў ДАІ Кобрынскага аддзялення шмат работы па падтрыманні парадку на дарогах раёна. Праўда, здараюцца ў працы і не зусім ардынарныя моманты, калі замест жазла трэба ўпэўнена трымаць баранку аўтамабіля і ўважліва сачыць за дарожнай абстаноўкай з машыны.

Сёння маёры міліцыі Аляксандр Булыга (на пярэднім плане) і яго напарнік Юрый Пракапчук задзейнічаны на суправаджэнні аб'ёмнага будаўнічага крана, які неабходна акуратна даставіць з аднаго аб'екта на другі. Праблескавыя чырвона-сінія «маячкі» плюс павышаная ўвага на ўсім дарожным маршруце — гэта адны з тых патрабаванняў, якія гарантуюць бесперашкодную дастаўку спецыфічнага грузу на новае месца «прапіскі».

Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

У НОВЫМ ГОДЗЕ — ПА НОВАЙ «ЗЕБРЫ»

У г. Мінску на вул. Някрасава, 112 ідзе рэканструкцыя нерэгуляванага пешаходнага перахода. Праектам на рэканструкцыю прадугледжана звужэнне праезнай часткі да 2-х палос (да рэканструкцыі — 4 паласы), усталяванне дадатковых устройстваў у выглядзе 2-х пражэктараў накіраванага дзеяння над праезнай часткай. Як адзначыла Марыя ДЗЬЯКАВА, старшы інспектар па агітацыі і прапагандзе АДАІ Савецкага раёна г. Мінска, завяршэнне работ па рэканструкцыі пешаходнага перахода плануецца да канца гэтага года. Варта адзначыць, што гэты праект па рэканструкцыі з'яўляецца адзіным на сёння ў г. Мінску і Беларусі і ўпершыню рэалізуецца на практыцы.

Усе вышэйпералічаныя мерапрыемствы накіраваны на бяспечны пераход пешаходамі праезнай часткі, бо найбольшую долю ад агульнай колькасці ўчыненых ДТЗ складаюць менавіта наезды на пешаходаў.

Жаночы погляд

«МЫ САПРАЎДЫ ПАТРЭБНЫ ЛЮДЗЯМ!»

Маёр міліцыі Наталля Чыжова працуе старшым інспектарам роты дарожна-патрульнай службы аддзела ДАІ УУС Бабруйскага гарвыканкама.

Першае ўражанне, што Наталлі зусім не месца ў міліцыі, дзе носяць форму і аддаюць загады. Тым не менш, гэта прыгожая і крохкая жанчына імкнулася менавіта на міліцэйскую службу. Дачка педагогаў, якія выкладалі ў Бабруйскім раёне, стала медалісткай у сярэдняй школе і дыпламаваным дэфектолагам пасля заканчэння педагагічнага інстытута ў Мінску. Аднак ужо праз некалькі гадоў маладая жанчына прыйшла прасіцца на працу ў міліцыю:

— Не, у мяне не было сваякоў у міліцыі. Я прыйшла па абавязку душы. Але першым разам на мяне паглядзелі і сказалі, што мяне ніводны бандыт не будзе баяцца. Я пакрыўдзілася, але мары не пакінула.

— А навошта, скажыце, вам так патрэбна была міліцыя?

— Мне вельмі хацелася чагосьці адрознага ад звыклай працы. Я сябе бачыла ў міліцыі, і гэта было ўпартае жаданне, якое ўрэшце ажыццявілася. Я пачынала ў інспекцыі па справах непаўналетніх, а шэсць гадоў таму трапіла ў Дзяржаўтаінспекцыю. Да гэтага часу жанчын у нашай ДАІ ўвогуле не было. Я стала займацца прафілактыкай, атрымала другую адукацыю — юрыдычную.

— І гэта, нарэшце, ваша?

— Так, я заўсёды хацела мець такую працу. Хоць і падаецца: і цяжка, і клапотна, і час асабісты адбірае. Але мы сапраўды патрэбныя людзям! Наша праца наўпрост датычыцца бяспекі людзей, іх жыцця і здароўя. Немагчыма ўявіць сабе вуліцы горада, калі б не было супрацоўнікаў ДАІ! І няхай пра нас расказваюць анекдоты і нейкія небыліцы: у нас працуюць людзі сумленныя і патрабавальныя. Нам дзякуюць за дапамогу на дарозе і за аб'ектыўнасць у аварыйных сітуацыях.

— Якія накірункі ў прафілактыцы ДТЗ цяпер найбольш актуальныя для Бабруйскай ДАІ?

— Вельмі важна цяпер знізіць дзіцячы траўматызм. Да гэтага і прымеркаваны ўсе нашы акцыі і мерапрыемствы. У Бабруйску адбылося сёлета 14 ДТЗ з удзелам дзяцей, і два малалетнія пешаходы загінулі. Таму гэта праблема № 1. Нам трэба прыцягнуць увагу грамадскасці да гэтай праблемы, бо, здараецца, што дзяцей збіваюць прама на пешаходных пераходах. Вадзіцелі няўважлівыя, не тармозяць.

Кожны наш супрацоўнік практычна штодня праводзіць сустрэчы ў школе ці ў дзіцячым садку. Нам дапамагаюць у арганізацыі розных акцый кіраўніцтва горада і спонсары. Праз дзіцячыя гульні і падарункі мы імкнёмся сфарміраваць у дзяцей культуру правільных паводзін на дарозе.

— А вам удалося навучыць дачку правілам паводзін на дарозе?

— Ліза ў свае 11 гадоў — дысцыплінаваны ўдзельнік дарожнага руху. Нават больш асцярожная за сваю бабулю, ніколі не пяройдзе дарогу ў няправільным месцы.

— А вы самі, Наталля, водзіце аўтамабіль?

— Так, ужо больш за 10 гадоў. Але ўсё ж я больш люблю не сама сядзець за рулём, а каб мяне вазілі. Хоць у рэальнасці даводзіцца ездзіць шмат, каб паспяваць, таму што на тралейбусах і аўтобусах многае ў нашай справе не паспееш.

— А вам здаралася трапляць у аварыі?

— Здаралася, калі шчыра. Хоць і не з сур'ёзнымі наступствамі, але тады прыйшло ўсведамленне таго, якая непрадказальная дарога. І што нават калі сам едзеш надзвычай акуратна, ты абсалютна не застрахаваны ад непрыемнасцяў — ад людзей, якія не заўважаюць на дарозе іншых.

— Вы ўжо адпрацавалі нямала гадоў у міліцыі, каб канчаткова вызначыцца: мужчынская ці жаночая гэтая праца?

— Усё ж такі не жаночая, а мужчынская. Таму што жанчына з узростам мяняе каштоўнасці і больш цягнецца да дому і дзяцей, таму хочацца больш спакойнай працы. Хоць, з іншага боку, спакой можа стаць прыпынкам, а калі няма руху, то спыняецца і праца, і асабістае жыццё.

— Якія думкі маеце напярэдадні Новага 2011 года, калі падводзяць вынікі мінулага і робяць планы на новы час?

— Я мяркую, што трэба ставіцца пазітыўна да жыцця. Усё ж такі мы жывём у свабоднай краіне, і ў кожнага з нас ёсць магчымасці для развіцця. Галоўнае — не ленавацца, ісці наперад. З думкай, што будзе лепш, а чорная паласа міне — і будзе белая.

Я жадаю ўсім людзям кахання — толькі яно можа ўратаваць свет. І, вядома ж, заўсёды адчуваць, што побач людзі, і нейкі неасцярожны рух можа зламаць чалавеку лёс і жыццё. Гэта мы ў ДАІ бачым на свае вочы часта: мяжа паміж жыццём і смерцю — адно імгненне. Гэта не проста злы рок, гэта залежыць і ад нас з вамі.

Будзем спадзявацца, што ў 2011 годзе нам усім будзе лепш: аўтамабільных аварый у ім будзе менш, і мы разам выратуем жыцці людзей.

Матэрыялы спецвыпуску падрыхтавалі Уладзімір ЗДАНОВІЧ, Надзея ДРЫЛА, Ілья ЛАПАТО, Ілона ІВАНОВА, Святлана ЯСКЕВІЧ.

Наш культурны асяродак
Жырандоля
Выпуск № 30 (116)

Ніна АНАНІЯШВІЛІ: «Калі б я не стала балерынай, я займалася б вінаробствам»

Сусветна вядомая прыма прыехала ў Мінск, каб станцаваць на сцэне Вялікага тэатра оперы і балета партыю Адэты-Адыліі ў балеце «Лебядзінае возера»

— Напэўна, у сваім жыцці я танцавала ўжо дзевяць версій «Лебядзінага», — прызнаецца Ніна Ананіяшвілі. — Але нават калі б ты тысячу разоў танцавала яго, табе ўсё роўна трэба пачынаць з нуля — кожны раз нанова ўсё выстройваць. Кожны раз — гэта новая версія, якую трэба запомніць. І вельмі смешна бывае, таму што музыку ведаеш, але кожны раз гэтая музыка цябе кудысьці ў іншае месца нясе. Але ў вас вельмі прыемная атмасфера, таму ў нас усё атрымалася.

Спектакль прайшоў 17 снежня ў Нацыянальным акадэмічным вялікім тэатры оперы і балета. Партыю Прынца Зігфрыда выканаў Васіл Ахметэлі — вядучы саліст Тбіліскага дзяржаўнага тэатра оперы і балета імя Паліяшвілі.

Як вядома, Ніна Ананіяшвілі ўжо шосты сезон кіруе балетнай трупай Тбіліскага тэатра оперы і балета імя Паліяшвілі. І па прызнаннях балерыны, у наступным годзе яна плануе прывезці ў Мінск спектакль «Лаўрэнсія» Вахтанга Чабукіяні.

Ніна Ананіяшвілі прызналася, што даўно падумвае пра тое, каб запрасіць у сваю трупу Валянціна Елізар'ева, і ў зручны момант паспрабуе гэта зрабіць:

— У нас з ім вельмі цёплыя стасункі, і для мяне быў бы гонар, калі б Валянцін згадзіўся прыняць маё запрашэнне.

На пытанне, чым бы займалася Ніна, калі б не балет, прыма адказала:

— Тое, што я раблю, мне падабаецца. Але калі б я раптам заўтра вырашыла кінуць балет, я займалася б... вінаробствам. У маёй сям'і вельмі трывалыя традыцыі гэтай справы. Але я займалася б гэтым ужо на прафесійным узроўні.

Ілья ЛАПАТО.

Кінапрокі

З ВЕРАЮ Ў КІНО

Беларускія кінадакументалісты засведчылі прысутнасць Бога ў жыцці

Ёсць цуды ў нашым кіно! Хочаце верце, хочаце не, але асаблівым беларускім кінацудам магу назваць дакументальнае кіно. Менавіта яно некалькі постсавецкіх дзесяцігоддзяў падтрымлівала рэнамэ айчыннага мастацтва і апраўдвала існаванне ўсёй кінастудыі, заваёўваючы прызы прэстыжных міжнародных фестываляў. Кіно, якім Беларусь можа ганарыцца, нягледзячы на тое, што ў яго, на жаль, мала шанцаў дайсці да шырокага гледача. Але здараецца яшчэ адзін цуд: паказы фільмаў нашых, магчыма, самых уганараваных кінадакументалістаў Галіны Адамовіч і Віктара Аслюка былі абвешчаны нацыянальнай прэм'ерай (гэтыя фільмы былі паказаны па-за конкурсам на «Лістападзе»). Яны выклікалі непадробленую цікавасць і жывую рэакцыю гледачоў. Аказалася, што тых, хто шукае сустрэчы з кінадакументалістыкай, у нас даволі шмат, і гэтыя людзі здольныя ацаніць па-мастацку зробленую працу. Бо фільмы «Андрэй» Віктара Аслюка і «Інакіня» Галіны Адамовіч засведчылі яшчэ раз: сапраўдныя гісторыі рэальных людзей могуць кранаць і ўразіць нават больш, чым самы закручаны, але штучна выдуманы сюжэт ігравога кіно. Яны нібыта розныя, як розныя іх героі. На першы погляд. Але ў дзвюх асоб, якія паходзяць з мастацкага асяроддзя (пра якіх распавядаюць стужкі), ёсць агульная рыса: яны спасцігаюць загадку Чалавека.

«АНДРЭЙ»

Мастак Андрэй Бялоў падобны на самотніка: днямі ў сваёй майстэрні ён малюе людзей. Майстэрня ў падвале, але праз акенца прабіваецца святло... Калі прыглядаешся, то на першы погляд здаецца, што на творах намаляваныя не людзі, а чалавечыя целы. Спачатку — фрагменты. Потым — асобныя целы. Далей — цэлыя кампазіцыі з іх. Гэтай агаленай натуры так шмат, што ў нейкі момант пачынаеш глядзець на яе самую па сабе — прыгожую ці агідную. Ты не думаеш пра тое, ШТО намалявана, бо адчуваеш эмоцыю. Ты разумееш, што мастак малюе цела... у якім пакутуе ДУША. З асобных фрагментаў складаецца карціна, дзе адразу немагчыма вырвацца з цэлага. А рэжысёр тлумачыць: і гэта яшчэ не закончаны твор мастака, бо Бялоў належыць да гурта модных мастакоў, якія працуюць разам, ствараючы кампазіцыі, разам і выстаўляюцца.

Віктар Аслюк звычайна не здымае фільмаў-партрэтаў. Не здымаў. Але Андрэй яго зачапіў — як герой, з якім хацелася спрацаваць.

— Калі я пабачыў гэтага чалавека, то быў зачараваны яго натуральнасцю — гэта рэдкая ўдача для кіно, таму што на такога чалавека можна 10 хвілін глядзець, проста глядзець на яго твар пад музыку — і гэта ўжо шмат пра што гаворыць, — тлумачыць Віктар Аслюк. — Талент яго адчуваўся ва ўсім: у яго паводзінах, у яго адносінах да нас, да справы. Андрэй Бялоў сказаў, што не верыць у Бога, але любіць Таркоўскага. І я таксама люблю Таркоўскага. Гэта мяне больш за ўсё да яго прыцягнула. Я яму сказаў, што бачу супярэчнасць і паспрабаваў даказаць гэтую супярэчнасць у фільме. Бо можна не верыць у Бога, але з Таркоўскім, напэўна, пагодзіцца кожны творца: мастацтва — гэта малітва. Андрэй спрачаўся са мной пра тое, што нібыта Таркоўскі так не лічыў. Я адмыслова знайшоў цытату як доказ, у мяне быў стымул. І ў маім фільме «Андрэй» ідзе фонам перадача французскага радыё пра Таркоўскага, дзе гучаць яго словы пра мастацтва. Гэта было апошняе інтэрв'ю рэжысёра перад смерцю. Я з самага пачатку ведаў, што буду рабіць, яшчэ калі зайшоў да яго ў майстэрню. Паглядзеў — убачыў Таркоўскага і ўсё зразумеў. А потым у архіве Андрэя аказаліся аматарскія відэазапісы, дзе ён плавае ў рацэ. Дзе стаіць у полі дрэва... Літаральна як у фільме «Ахвярапрынашэнне». Але гэтае дрэва зняў сам Андрэй Бялоў. Мы яго паказалі ў фільме. І музыка гучыць з «Ахвярапрынашэння»...

Так і падумаеш, што мастацтва — у нейкім сэнсе таксама ахвярапрынашэнне. І невядома, чым насамрэч плаціць творца за свой талент. За здольнасць паказаць, як з асобных фрагментаў складваецца кампазіцыя з чалавечых цел, за якімі чытаюцца розныя эмоцыі, на якія багатае жыццё, якімі загартоўваецца душа. Гэта душа сучаснага чалавека. Яна крычыць, пакутуе. І, магчыма, здагадваецца, што гэта — таксама свайго роду ахвярапрынашэнне, глыбокі сэнс якога калі-небудзь кожнаму прыйдзецца раскрыць...

«ІНАКІНЯ»

Сваю гераіню адкрыла свету менавіта Галіна Адамовіч. Шляхам асабістых пакут — відаць, у нашым свеце інакш немагчыма. Гэты шлях для яе расцягнуўся на гады, якія праходзяць у нас перад вачыма за якую гадзіну, пакуль доўжыцца фільм. Галіна Адамовіч насамрэч здымала яго амаль 8 гадоў. Спачатку гэта была гісторыя для праграмы «Лёс чалавека», дзе распавядалася пра жанчыну-музыканта, якая прыйшла да Бога, стала рэгентам царкоўнага хору. Але фільм у эфір так і не выйшаў. А праз тры гады, калі праграма аднавілася, здымалі працяг гісторыі жанчыны, якая перажыла разрыў з мужам, падняла траіх дзяцей, малодшага сына ўратавала ад рака ныркі чацвёртай ступені — з малітвай і Божай дапамогай...

Так з'явіўся фільм «Рэгент», які паказалі па тэлебачанні. Фільм добра прадаецца на праваслаўных кірмашах і разыходзіцца па ўсім былым Савецкім Саюзе. Атрымлівае водгук: маці Ірыне прыходзіць шмат лістоў з удзячнасцю за гэты фільм. Ён жыве сваім жыццём і ў асяродку вернікаў даволі вядомы. Таму ўжо ў студыі Свята-Елізавецінскага манастыра ўзнікла ідэя зрабіць працяг: жыццё ішло, гераіня працягвала мяняцца. А рэжысёр нібыта сачыў за гэтымі зменамі: вось рэгент прыходзіць у манастыр, вось прымае пострыг...

— Пострыг самой маці Ірыны здымалі не мы, а аператары манастырскай відэастудыі, бо гэта таінства, — тлумачыць з'яўленне ўнікальных кадраў у фільме Галіна Адамовіч. — Дзякуй Богу, што гэтыя кадры захаваліся. Паколькі фільм ствараўся на манастырскай відэастудыі, то ў гэтым былі плюсы працы: нас шмат куды пускалі з камерай. Мяне благаславілі на гэтую справу. Але гэта была складаная праца. Таму што існуе шмат нюансаў. Па-першае, маці Ірына — талент унікальны, яна рэдкі, музычна адораны чалавек, шмат якія духоўныя песні, якія яна піша сама, — абсалютныя хіты, іх хочацца спяваць. Я вельмі люблю тое, што яна робіць як кампазітар. Па-другое — яна моцны чалавек. Я ніколі не адважылася б распавядаць так адкрыта пра сваё жыццё, шчыра кажу. Для мяне, як для дакументаліста і рэжысёра, шмат што засталося за кадрам, бо жыццё нашмат складаней. Нашы здымкі былі звязаныя з жывымі людзьмі — дзецьмі, унукамі, былым мужам... Самая вялікая складанасць для мяне была ў тым, што можна распавядаць, а што не.

Але тое, пра што нельга (ці немагчыма?!) распавядаць, адчуваецца не наўпрост, а праз погляды, праз галасы, праз гукі, якіх у фільме вельмі шмат — розных. Ад простых шлягераў, якія матахна «лабае» за сінтэзатарам, каб стварыць радасць людзям, што прыбіліся да манастыра, знайшлі ў ім працу, хлеб, прытулак. Да высокіх песнапенняў, якія выконвае прафесійны манастырскі хор на фестывалі. Да энергічнай музыкі, якую іграе ў Маскве на канцэрце той самы сын, якога ўратавала малітва маці...

Мы не бачым, якім чынам стварыліся гэтыя цуды. Але мы ведаем: яны ёсць. Адзін цуд — жыццё сына. Другі цуд — шлях яго маці. Трэці — з'яўленне яе ўнукаў Іаана і Цімафея, якіх сям'я старэйшага сына чакала не адзін год. Цуды вынікаюць адзін з аднаго, у іх ёсць працяг, калі ёсць вера.

Самым патрабавальным гледачом фільма «Інакіня» стала сама маці Ірына, якая прызналася:

— Я сапраўды не збіралася ў манастыр. А зараз гляджу: як я магла так думаць, няўжо я магла такой быць?.. Вельмі цяжка, калі пра цябе здымаюць кіно. Трэба перахварэць, што хтосьці бачыць цябе не так, як ты сам. Калі мы набліжаліся да фіналу, я зразумела, што хоць фільм і дакументальны, але гэта мастацкі твор. Не кожны рэжысёр валодае такім мастацтвам. Галіна валодае. Няшмат знойдзецца дакументальных фільмаў, дзе можна прасачыць лёс чалавека ў розныя моманты жыцця. Мне здаецца, што гэты фільм гаворыць пра галоўнае — пра шлях.

А яшчэ ён гаворыць, што поруч з пакутамі заўсёды ідзе вера. Разам са слязамі пасля прагляду фільма з'яўляецца надзея. А ў душы, якая даўно пра сябе не нагадвала, раптам варухнецца любоў да бліжніх. І гэта так проста, што няма нічога больш складанага...

Ларыса ЦІМОШЫК.

В публикации газеты «Звязда» № 229 от 23.11.2010 г. Управление коммунальной собственности и приватизации Гомельского горисполкома следует читать:

с аукциона по продаже земельных участков в г. Гомеле под индивидуальное жилищное строительство, объявленного на 28 декабря 2010 года, снимается лот № 3.

Считать недействительным страховое свидетельство по обязательному страхованию гражданской ответственности владельцев транспортных средств на территории РБ **серии ВС № 2725638.**

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

НА КОНКУРС АПАВЯДАННЯЎ

Гэты твор нешта накшталт сачынення на зададзеную тэму. Уражвае шчымлівая пачцівасць дзяўчынкі-школьніцы з Глыбокага Рагнеды Юргель да мінулага, да памяці сваіх продкаў. І не толькі гэта, а тое, што не-не ды праблісквае за трапяткасцю пачуццяў непадробнасць, здольнасць гаварыць уголас родным матчыным словам. І гаварыць па-мастацку. Вобразна і яскрава.

Адзінае, што мне хацелася дадаць да твайго, Рагнеда, твора: дзякуй і нізкі паклон твайму настаўніку беларускай мовы і літаратуры М. Я. Літвіну. І яшчэ якое дзіўнае спалучэнне: настаўнік Літвін, вучаніца Рагнеда...

Віктар КАЗЬКО.

Рагнеда ЮРГЕЛЬ

«У ЧАСІНУ ГОРКАГА ХЛЕБА»

Памяці маіх прадзедаў Чарапкоўскага Уладзіміра Дзям'янавіча, разведчыка-ветэрана ВАВ, і Ходаса Андрэя Сцяпанавіча, салдата, які не прыйшоў з вайны, прысвячаецца...

У ЧАС нямецка-фашысцкай акупацыі на чыгуначнай станцыі Крулеўшчына размяшчаўся буйны гарнізон варожых войск, які ахоўваў чыгуначны вузел і забяспечваў перавозку вайсковых грузаў.

Станцыя была абкружаная сістэмай абарончых умацаванняў: дзотаў, хадоў зносін, акопаў і некалькі радоў агароджы з калючага дроту. На больш небяспечных напрамках падыходы да апорных пунктаў былі дадаткова перакрытыя спіралямі Бруно і замініраваны.

17-га жніўня 1943 года партызаны 1-й Антыфашыскай брыгады (камандзір У.У. Гіль-Радзіёнаў) штурмам авалодалі чыгуначнай станцыяй, разграмілі варожы гарнізон, знішчылі ўсё абсталяванне станцыі, паравознае дэпо, спалілі нафтабазу.

У 1964 годзе на пероне вакзала ў гонар баявой аперацыі партызан пастаўлена стэла-помнік Партызанскай Славы.

З кнігі «Збор помнікаў гісторыі і культуры Беларусі. Віцебская вобл./ А.Н. БССР, Інстытут Мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору. — Мн.: Беларус. сав. энцыклапедыя, 1985.

ЧАСТКА ПЕРШАЯ...

Стомленае за дзень жнівеньскае сонца не спальвае зямлю. Яно задуменна і ласкава перабірае промнямі лісце дрэў і залоціць іх. Вечар пахне мёдам, травою і збожжам. Босыя ногі саграваe дарожны пыл. Ля ценяў на абочыне дарогі крочыць змрок.

Людзі стомлена падымаюць галовы, прыслухоўваюцца да цішыні. Добра, што сёння яны не сустрэлі нямецкіх патрулёў. Добра, што дзень быў спакойны. Рэдкія яны, спакойныя дні.

Два гады ўжо ідзе вайна з Германіяй. Фашысты ўсюды: у Глыбокім, у Шуневічах, часта заходзілі і на хутары. Але сёння ціха. Воз рыпіць на выбоінах. Уладзімір зрэдку пакрыквае на аднавокага коніка:

— Ну-у, Ферта! Пайшоў!

Коніка гэтага немцы пакінулі замест рэквізаванага. Уладзімір доўга лаяўся, аглядаючы нямецкую жывёліну: «Зломак, а не конь! Адно слова — Пферт!»

Забіралі немцы не толькі коней. Лавілі і качак, і гусак, выводзілі з хлява авечак. Аднойчы, на вачах у Арыны, расстралялі з аўтамата курыцу, а назаўтра ўваліліся ў хату і запатрабавалі:

— Матка, яйкі! Млеко! Шпэк!

«Каб табе доўбняй па фашысцкай тваёй макаўцы «шпэкнула», — думала Арына са злосцю.

Лета даўно перакуліла ўжо за палову, і людзі ў полі стараліся зрабіць як мага больш: сушылі і вазілі сена, жалі, вязалі і ставілі ў бабкі-таўстухі пшаніцу і жыта, касілі ячмень.

І ў той дзень работы было шмат, таму есці селі, калі ўжо добра звечарэла. Паеўшы, дзеці палезлі на палаці.

Праз колькі хвілін у хаце стала ціха. Газніца кідала водбліскі на сцены. Шэрыя матылі глуха стукалі па шыбах мяккімі крыламі. Яны ратаваліся ад цемры, што пагрозліва паглядала праз вокны.

Арына дамывала посуд, штосьці ціхенька мармычучы сабе пад нос. Уладзімір «устаўляў граблям зубы» — так аднойчы ахрысціла гэтую работу маленькая Рэня, зялёныя вачаняткі якой хітра паглядвалі на бацьку з-за падушкі. Не спалі і астатнія пяцёра дзяцей. Яны зрэдку перашэптваліся паміж сабой, але не смяяліся і не дурэлі.

— Здаецца ўсё, дарабіў, — уздыхнуў з палёгкай Уладзімір, адставіўшы граблі.

Ён устаў, прайшоўся па хаце, але потым, нібы раздумаўшы, сеў зноў.

— Ішоў бы ты спаць. Позна ўжо, — нязлосна параіла яму Арына.

— Насплюся яшчэ. Хутка, відаць, задажджыць. Усе прыкметы на гэта паказваюць.

— Нічога, — Арына стомлена ўсміхнулася. — Колькі таго сена засталося? Звязём, няхай толь...

Хтосьці асцярожна пастукаў у дзверы.

І адразу трывога ахапіла ўсіх, хто быў у хаце: дзеці глыбей зашыліся ў коўдры, Арына ледзь не выпусціла з рук лыжку, са страхам паглядаючы, як муж памкнуўся адчыняць таму, хто прыйшоў.

— Не з дабром, пэўна, прыходзіць чалавек ноччу. Асабліва цяпер, — думала жанчына.

Пасля непрацяглых перамоў у сенцах бразнуў крук, на які закрываліся дзверы. З цёмнага чатырохкутніка ў дзвярах вынырнуў прышлы мужчына. Знешне — такі ж вясковец, толькі з вінтоўкай за плячыма.

— Вечар добры ў хату.

— Добры, — насцярожана адгукнулася Арына.

— Што, гаспадынька, не пазнала? Я ж сваяк ваш — Яўхім, з Шайтраўкі, Анэлін муж.

— Анэлін Яўхім? — памкнулася разгледзець госця жанчына. — Казалі ж, што ты сышоў некуды, а цяпер раптам тут. Ды нейкі зарослы, учарнелы.

— Час такі, змрочны, і я такі ж, як час, — нявесела пажартаваў мужчына. — Ты, Арынка, глянь там, што ў рот укінуць, а мне з гаспадаром паталкаваць трэба.

Гаспадыня не вельмі ахвотна пачала збіраць пачастунак: з сенцаў прынесла агуркоў, кіслага бярозавага квасу. Вагаючыся, адрэзала невялічкую ружовую лустачку сала. «Няхай ужо, — падумалася, — не чужы». Разам з падсохлым (пякла цяпер рэдка — праз два, а то і тры тыдні) кавалкам хлеба прынесла на стол.

— Еш.

Яўхім падсеў бліжэй да стала, а Уладзімір адазваў жонку ў сенцы.

— Мне трэба будзе пайсці на дзеньдва. Укінь у торбу перакусіць чаго.

— Куды? — перасохлымі вуснамі выдыхнула жанчына. — А мы? А што з намі?

Уладзімір прытуліў жонку:

— Я ведаю і ўсё разумею, але лепш за мяне ніхто не ведае сцежак праз лес і дрыгву. Я правяду іх, куды трэба, і вярнуся. Станцыя ж недалёка, мо і абыдзецца...

Праз колькі хвілін мужчыны выйшлі з хаты. Арына, якая праводзіла іх да веснічак, перахрысцілася: ёй здалося, што следам за мужам пайшлі ў ноч... дрэвы?! Яна выразна ўбачыла, як да дзвюх постацяў далучыліся яшчэ тры.

— Ды гэта ж людзі, што з Яўхімам прыйшлі, — здагадалася і адразу з'явіліся іншыя думкі: «Што ж цяпер будзе?!..»

...ДРУГАЯ

Пачатак жніўня. Ноч цёплая, але ногі студзіць раса. Цемень такая — хоць вока выкалі, ды ісці па дарозе нельга: можна нарвацца на патруль. Іншая справа: чаго яго цяпер сюды панясе? Месяц яшчэ не ўзышоў, таму Уладзімір амаль не бачыў сваіх спадарожнікаў. Сярод змроку людскія постаці выглядалі чорнымі рухомымі плямамі.

Пачаўся імшок.Так называўся невялікі лясок, з дзвюма рачулкамі, месцамі забалочаны, а месцамі нават падтоплены. У паўднёвую частку імшку дзецям хадзіць катэгарычна забаранялася. Можна было трапіць у вокны (бяздонныя ямы, запоўненыя вадой, а часам і зарослыя зверху імхом і рознай расліннасцю). Дрэвы сумна ківалі вершалінамі, абступалі вузкую сцежку. З-пад куста раптам вырваўся напалоханы заяц.

— Лажыся! — піхнуў Уладзіміра ў плечы Яўхім і тут жа апынуўся на зямлі сам. Сцягнуўшы з плячэй зброю, іншыя таксама пападалі, ляснулі затворы. Чаканне. Пасля досыць працяглай паўзы пачуўся няўцямны голас Уладзіміра: «Вы чаго?»

— Цьфу! — плюнуў адзін з партызанаў. — Каб ты выпруціўся! Заяц! А мы ледзь не пачалі страляць.

Збянтэжаныя людзі пачалі падымацца.

— Ваякі адважныя, — прамовіў Яўхім.

— Ага, упяцёх аднаго касавокага забаяліся, — гэты голас быў ужо ніякавата-насмешлівы. — Героі — волаты.

Заўсміхаліся. Ускінулі зброю за плечы. Пайшлі.

— Ты, гэта, не думай чаго, — Яўхім кранұў праваднікa за рукаў. — Нам ужо двойчы на нечаканыя сустрэчы «шанцавала». Стася паранілі.

— Ды я нічога такога і не думаю. У мяне зараз свой клопат — тарфянік перайсці.

Ісці па імшку ноччу Уладзімір не баяўся. Тут усе сцежкі не толькі вядомыя, а і некаторыя нават самім ім «удасканаленыя»: дзе жэрдкі пакладзеныя, дзе лазовая галіна, колькі год назад падторкнутая, порасць пусціла, ад нетрані абараняе. Ды і кожнае месца па-свойму пахне: тут вось сырасцю і багнай — трэба сцерагчыся, тут — дух сунічны, салодкі, зямля цяплом дыхае — смела ступай, не сумнявайся. А ў гэтым месцы, з моцным пахам лісця і пылу, лепш разявакам не быць: можна і ў лоўчую яму трапіць або з ляснымі мурашамі пазнаёміцца.

Праз нейкую гадзіну імшок застаўся ззаду.

— Цяпер не шкодна было б крыху курнуць ды перадыхнуць, — прапанаваў праваднік. — Далей ісці будзе надта цяжка і небяспечна.

Пасля невялічкага прывалу рушылі зноў. Уладзімір кіраваў да Тадорына лугу.

Тадорын луг — сапраўднае тарфяное балота, з тых, дзе зямля дыхае пад нагамі. Купіны, зарослыя травой, скарлючаныя дрэўцы і велізарная тоўшча торфу. Гэты торф мясцовыя сушылі і карысталі як паліва, але ісці па яго адважваліся не ўсе.

Уладзімір з дзяцінства чуў жудасныя гісторыі пра гэта прапашчае месца. Утапілася ў «чортавых вокнах» не адна карова. Парыкае, пакутніца, колькі разоў — і ўсё. Гаспадар і дабрацца бліжэй да сваёй худобы не паспее. Ды каб і паспеў, усё адно нічым бы не дапамог. Хадзілі і больш страшныя чуткі пра гэтыя мясціны.

Прайсці праз балота Уладзімір не адважваўся, таму скіраваў у лес, што рос па ўскрайку. Тут таксама хапала ўсякага, але ісці было больш бяспечна.

...ТРЭЦЯЯ

«Паміраць збірайся, а жыта сей», — кажуць у народзе. Ну, а калі пасеяў, то трэба і жаць. Арына жала. Старэйшыя дзеці дапамагалі ёй, малеча пасвіла жывёлу, збірала для свіней ахрап'е. Потым гуртам даставалі дзежку, у якой салілі агуркі, дружна тапілі яе ў сажалцы, каб ссохлае дрэва набрыняла і не прапускала ваду.

За цэлы дзень набегаешся, галава гудзіць ад сонца, рукі гараць, паколатыя жытнім асцём,спіна нямее так, што хочацца стаць ільном, і каб цябе мялі і раўнялі, раўнялі і мялі. Адпачынак здаваўся самай жаданай радасцю, але да поўнай цемнаты яшчэ далёка. Ля хлява рыкае карова — кліча гаспадыню, у катушку пляцкае парася, якое ўжо атрымала сваю вячэру. З хляўца чуецца кудахтанне курыцы. Гэта Надзейка, сярэдняя дачушка, не вельмі пачціва выкідвае кваКтуху і забірае яйкі. Патрэбная гэта, аказваецца, рэч — яйкі: на іх можна і солі выменяць, і сярнічак, і, калі колькі дзясяткаў збярэцца, ад чаргі на прымусовыя работы ў абозе адкупіцца. А вось самім іх паесці ўсё ніяк не атрымоўваецца — «разліковая адзінка». Таму і на вячэру, часцей за ўсё, бывае не яечня і нават не малако, а «путра». І гэты раз вячэралі ёю.

Арына перахрысцілася, прашаптала малітву. Пасля агульнага «амінь» лыжкі дружна нырнулі ў міску. За ежай маўчалі. Арына, аглядаючы «араву», уздыхала. Ёй есці не хацелася. Цяпер, калі ўсе сабраліся ў хаце, выразна стала адчувацца тая трывога, што ўвесь дзень тамілa і скубла сэрца. Шасцёра. Што з вамі будзе, калі, крый Божа, Уладзімір не вернецца! Што калі трапіць разам з іншымі да ворага? Тады — здзекі, смерць. Не, лепш пра гэта не думаць.

Сёння на хутары быў патруль. Сабралі даніну малаком, яйкамі і пайшлі. Пра Уладзіміра яны не пыталіся, і таму гаспадыня была задаволеная.

— Можа, і заўтра не папытаюцца, а там ужо і вернецца, тады адгаворку прыдумваць не трэба будзе, — падбадзёрвала сябе жанчына, — Крулеўшчына ж блізка. Усяго дзве гадзіны добрага ходу па бальшаку.

Да думак пра мужа вярнулася і пасля вячэры, калі, стомленыя за дзень, дзеці ўжо паснулі.

...Спяць дзеткі. Аж сэрца заходзіцца, калі думаеш пра іх. Вайна, чужынцы паўсюль, ліхія, бязлітасныя. Старэйшага сына вывезлі ў Нямеччыну, і вестачкі ад яго няма. Ці жывы хоць? За малых сэрца баліць. Хоць бы з імі не сталася чаго благога. А цяпер і муж невядома дзе.

Злосць пачала закіпаць у сэрцы жанчыны: «Пайшоў дарогу паказваць. Забаву знайшоў, а пра сям'ю і клопату мала. Ведае, што бывае з тымі, хто партызанам памагае. Калі дазнаюцца фашысты, то ні вялікіх, ні малых не пашкадуюць. Колькі людзей пабіта! А гэтыя — ідуць і ідуць са сваёй Германіі, зводу ім няма. Рабуюць, забіваюць, ні Бога не ведаюць, ні праўды, як звяры».

У хаце было душна. Ад духаты і цяжкіх думак разбалелася галава. Спаць расхацелася, і Арына выйшла на двор.

Начное паветра, такое густое і вязкае, бы саладуха, не прынесла ёй спакою. Напружаная, свінцовая, стаяла вакол цемра. Ледзь чутна ўздыхалі дрэвы, калі іх лісцяў кранаўся гарачы вецер. З боку БаціЛоўшчыны напаўзала дымначорная хмара, з жаўтаватымі краямі, якая прагна абцягвала неба. Дзесьці далёка пагрозліва варочаўся гром. Знерваванай Арыне гэта падалося выбухамі снарадаў. У вушах зашумела. Сэрца памкнулася кудысьці прыхавацца, зацісиуцца пад пляччо.

Хмара набліжалася...

...ЧАЦВЁРТАЯ

Днее... Яшчэ якую гадзіну — і ўсё, дадому. Хлопцы ўжо што маглі — выгледзелі, вылічылі: якая ахова, дзе знаходзіцца, колькі яе, якія ўмацаванні. І , наогул, што толькі ім было трэба. І што змаглі пры гэтых абставінах, зрабілі. «Спяцы». Я ні за што не здагадаўся б, што тая, зусім звычайная, куча ламачча — прыхаваная «агнявая кропка», а на гэтай пожні і атаўкі пакасіў бы. Слаўная атаўка, з дзятлінкай, — кароўка са смакам з'ела б. А што плямкамі крыху трава жаўцейшая — і ўвагі не звярнуў бы. Аказваецца, поле міннае! Вось і меў бы атаўку.

Дождж, які збіраўся, напэўна, увесь апошні тыдзень, нарэшце вызваліўся з «палону» і з імпэтам уцекача забарабаніў па спакутаванай ад спёкі зямлі. Галіны дрэў адразу ж намоклі, пацяжэлі, раскалмаціліся. Пыл на траве, перамешаны з вадзянымі патокамі,ператварыўся ў сапраўдны кісель, у якім прыходзілася ляжаць. Спачатку гэта было нават няблага: прыемная прахалода змывала распараную млоснасць з твару і плеч, астуджала паветра, у якім ужо, здавалася, не асталося нічога жывога, ратавала сасмяглыя вусны. Затым задавальненне прайшло. «Гразевыя ванны» хутка астылі, і знаходзіцца ў іх было непрыемна: дрыжыкі праціналі ўсё цела, сполахі маланкі асвятлялі кожны кусцік лепш за варожыя пражэктары. Хацелася шчыльней уціснуцца ў шматметровую тоўшчу Рамжанскага тарфянога балота, з векавых глыбінь якога ішло цяпло...

* * *

Партызаны дабраліся да месца назірання напярэдадні. За мінулую ноч перайшлі Тадорын луг, Жукаўскі лес, некалькі безыменных ляскоў і кустоўяў. Ужо на досвітку падышлі да першых рубяжоў абароны станцыі. Партызаны загадалі Уладзіміру затаіцца, а самі... зніклі.

Дзень быў марудны і цягучы, як патака, і такі ж ліпуча-пякотны. Колькі разоў прайшоў патруль з сабакам. На шчасце, паўдзённы сухавей, які рабіў з узмакрэлай на целе вопраткі сапраўдны кабат, адносіў пах у другі бок, і сабака не ўчуяў на тарфянішчы людзей. Пад ноч змянілася варта на «сакрэтах». Раз-пораз лагчыну пераразала яркае святло пражэктараў. Абходы патруля пачасціліся. Крыху пазней загрукатала. Да свету пражэктараў дадаліся ўсплескі маланкі. Вецер падужэў. Колькі імгненняў цішыні — і дождж, напачатку нясмелы, а затым усё больш моцны і упэўнены, ператвараўся ў сапраўдны лівень.

— Адыходзім, — тузанулі за штаніну Уладзіміра.

...ПЯТАЯ

Арына пякла хлеб. Ён быў цяжкі, шэры,амаль напалову з лебядой, — горкі хлеб ліхалецця. Ці ж такі хлеб клаўся на паліцу перад вайной?! Каравaі, пульхныя, важкія, былі напоўненыя святлом і сонцам. Ад іх святлела на сэрцы і святлела ў хаце. Рукі дужэлі, спіны выпростваліся, цягнуліся-крапчэлі дзеці. А хлебны пах! Яго, здавалася, можна было чэрпаць лыжкай — такі густы і сытны.

Дзе яна, тая пара-часіна? За якія горы, за якія долы сышла, адкацілася? Дзе шукаць яе? Якімі шляхамі кіравацца? Сядзі цяпер ціхутка, носу не выторкваючы: нічога не бач — нічога не чуй? Яно, мо, і няблага, але і ціхмянага карася рыбак выцягвае. Кінуць-рынуць усё, пайсці у лес? Ды куды ж кінеш шасцёра малых дзетак? Няхай сабе большая, Соня, дарослая ўжо. Сама вызначыць, сама рашыць можа, але якое рашыць?! Дзякуй цётцы, матчынай сястры, схавала ў сябе пляменніцу. Кароскай аб'явіла, у рыззё закутала. Каб не гэтая хітрасць, ужо і яе, Соню, як і старэйшанькага, вывезлі б у Германію. Якая бяздонная яна, гэта Германія: колькі дабра вывезена, колькі людзей, колькі жывёлы! А ўсё ідуць і ідуць цягнікі, вязуць і вязуць нарабаванае. Калі ўжо зойме ёй дух, ды лопне ненажэрнае чэрава?!

Ходзяць чуткі, што саветы неўзабаве вернуцца, што павярнула вайна ў другі бок. Намуляла сабе карак, не па сіле хапіўшы! Няхай бы ўжо хутчэй Чырвоная Армія прыйшла, прагнала гэтую навалу. Нядоўга перад вайной пабыла Савецкая ўлада — два гадкі якія, але і за гэты час людцы сонца ўбачылі, жыццё на смак пачулі, сябе на людзей прымералі.

Плывуць думкі, то пераскокваючы адна да другой, то павольна, задуменна. Розныя яны — думкі, як і часіны, калі яны нараджаюцца. Змрочныя і светлыя, сумныя і вясёлыя, горкія і ўсцешныя — розныя думкі.

У руках нараджаўся хлеб...

* * *

Той ноччу Арына так і не заснула. Вярнулася ў хату, пасядзела на лаве ля акна, прычакала дождж. Паставіць апару вырашыла раптоўна.

У дзежку, дзе заўсёды заставалася рошчына, дасыпала мукі, даліла цёплай вадзіцы, замяшала. Два разы падышло. Абціснула. Замясіла. Сфармавала. Пакуль цеста падыходзіла, прапаліла бярозавымі паленцамі печ. Нашморгала кляновага лісця. Калі трэба было закрываць юшку, гусіным крылом змяла попел, пасцяліла пад іспод лісце.

У гэты час пачуліся знаёмыя крокі.

— Ну, вось і я, — на парозе стаяў і ўсміхаўся Уладзімір.

— Угу, — Арына наўмысна прыхавала радасць, якая рвалася з грудзей. — Падай лапату. Час садзіць хлеб...

* * *

Мой прадзед, Чарапкоўскі Уладзімір Дзям'янавіч, 1900 года нараджэння, быў прызваны ў Чырвоную Армію ў 1944 годзе. Служыў у разведбатальёне Ракасоўскага, на Другім Беларускім фронце. З баямі прайшоў Беларусь, Польшчу. Пры ўзяцці Варшавы быў цяжка паранены і кантужаны. Быў камісаваны і вярнуўся дадому.

Узнагароджаны 11 медалямі. Два з іх — «За адвагу».

Занатоўкі мастака

БОГ

Колькі сябе памятаю, столькі я і бягу.

У дзяцінстве ў мястэчку Койданава я з дзедам Бронікам пайшоў касіць траву на дарожных адхонах. Два разы на тыдзень мы хадзілі па траву для трусоў. Мы гадавалі белых і шэрых трусоў. Мы прыйшлі, і тут дзед агледзеў, што забыўся мянташку. І я пабег, бо без мянташкі не навострыш касу, без касы не набярэш травы, без травы трусы застануцца галодныя.

Я пабег тады і дагэтуль бягу...

У мастацкай вучэльні мяне вучыў бегаць выкладчык Сакалоў. У нас быў выдатны стадыён — той, што ў скверы за крамаю «Прырода». Можа, каму ён і кепскі, а мне падабаўся той сціплы стадыён з бетоннай скульптурай пахадняносца. Сам Сакалоў быў алімпійскім чэмпіёнам. Гульні тыя праходзілі ў Сіднэі. І наш Сакалоў стаў на восем хвілін алімпійскім чэмпіёнам. Ён быў першы ў першым забегу. Стаяла страшэнная гарачыня, некалькі бегуноў памерла на дарожцы ад абязводжвання. Адзін эстонец прабег лішні круг, бо гарачыня, бо бегуны пасыходзілі з дыстанцыі, бо некаторыя памерлі, а суддзі пераселі судзіць. Эстонец бег, бо лічыў, што трэба бегчы да канца. Цяжкія былі гульні. Сакалоў мне пра іх распавядаў. І я зразумеў: трэба бегаць да канца, нават калі давядзецца прабегчы лішні круг.

Сёння ў сне я бачыў Бога. У Яго былі вочы блакітныя, як неба сонечнай раніцай. У маім сне была такая раніца. Я бег з братам на тралейбусны прыпынак. На прыпынку стаяў пусты, зусім пусты тралейбус. Мы дабеглі да прыпынка, брат заскочыў у салон, дзверы зачыніліся перад маім носам, і тралейбус паехаў. Марудна так паехаў. Я падняў з зямлі камень і шпурнуў у тралейбус. Камень пацэліў у шыбу, і тая рассыпалася на шкляны жвір. Тралейбус спыніўся. Я пачаў уцякаць. Бег на Кальварыйскія могілкі. Бег, а ногі не слухаліся. У снах так бывае: бяжыш-бяжыш, і ўсё на адным месцы стаіш. Я азірнуўся і ўбачыў, як з кабіны тралейбуса выходзіць нябеснавокі Бог з каменем у руцэ. Ён мусіў размахнуцца і кінуць у мяне камень. Мусіў забіць мяне каменем пад новым плотам старых Кальварыйскіх могілак. Пэўна, у сне ён так і зрабіў, так і забіў мяне пад плотам, але я прачнуўся...

Забітаваў я нагу і нарэшце знойду пабег у парк. Нага яшчэ балела, кават прыпухласць вакол суглоба засталася, і колер скуры ад гематом яшчэ жаўтаваты, але мне надакучыла раніцаю абыходзіцца адно зарадкаю ў кватэры. Я пабег у прахалодны парк. Над рэчкаю стаяла срэбная смуга. Дыхалася лёгка. Беглася цяжка. Напрыканцы прабежкі пот ліўся з мяне цурком. Пад душам я стаяў шчаслівы.

Колькі трэба для таго чалавечага шчасця? Скажу! Трэба каб цябе ў сне Бог не забіў каменем, і трэба прабегчыся ў ранішнім парку над Свіслачу.

З Богам у нас тут у Беларусі, у Мінску, пэўныя праблемы. Я заўжды ведаў, што Беларусь краіна атэістычная. А на тыдні пабачыў у нэце, што наша дзяржава залічана ў дзясятку самых далёкіх ад рэлігіі краін. Я парадаваўся. Не люблю лічбы, не шаную статыстыку і сацыялогію, ад розных нібыта сур'ёзных апытанак мяне дрыготка б'е, а тут пацяплела на душы, бо праўда. Беларусы мала вераць у Бога, сярод нас адна кропля вернікаў. Да праваслаўя тут горнуцца этнічныя расейцы, а да касцёла ходзяць тутэйшыя палякі. Беларусы? Не вераць! Яны не вераць нікому. Яны не вераць ні ў што.

У маладосці я працаваў рэстаўратарам, замацоўваў касцёльныя фрэскі, аднаўляў праваслаўныя абразы... Я спрабаваў пабачыць колькасць рэлігійных у Беларусі. Марна. У нас не вераць у Бога і мала бегаюць.

Я бегаю... Я бягу нават праз боль.

Ад болю могуць слёзы цячы. Я не плакаў, а слёзы цяклі. Раней дык зусім чорна ўбачыў было. Слёзы ажно пырскалі. Потым крыху лягчэй зрабілася. Забітаваў, зацісну зязкі над левым ступаком, і пакута крыху адпусціла. А ўсё з-за кавалка асфальту. Я бег і вачыма пачаў кавалак асфальту шукаць. Каб, калі што якое, мець яго ў руцэ за зброю. Пакуль я вачыма шукаў на ходніку паразбіваны асфальт, не заўважыў каменя на сцежцы. Парк стаяў пазасыпаны жоўталісцем. Наступіў я на камень. Нага падвярнулася, і звязка затрашчала, як сухая трэска. Зусім сухі трэск быў. А пасля ўжо і чарноцце агарнула свет. Паставіў я колькі хвілін у чарнаце і пачыкільвыгаў з мокрымі ад слёз шчокамі праз сежкі ранішні парк. Іду, а сабака з гаспадаром на лаўцы сядзяць. Гэта я супроць іх кавалак асфальту шукаў. Не знайшоў, а нагу падвярнуў моцна. Кульгаю, як той б'ябал кілавы, а яны глядзяць і маўчаць. Сабака, той зразумела чаму маўчыць, як рохнуў пасля сціснулі скуранам абручом напісніка. У такім пасе пашчу не расшчэпіш. Я хацеў іх напужаць, а лёс пакараў мяне. Не шукай ты бяды іншаму, і сам цалейшы застанешся... Ведаю. Але... І душ я прыняў, і паснедаў, і забінтаваўся, і нават адфастумегіліся, а слёзы ўсё цяклі і цяклі.

Усе мае пакуты з бегам пачаліся з сабачніка пад дажджом.

Пятніца, ранак. Дождж пайшоў. Толькі развіднела, ён і пасыпаўся. Дробны, прахалодны, нэндзны. Гарачыня надакучыла, але і дождж не ўзрадаваў, бо я не паспеў прабегчыся ў парку да дажджу. Зазвычай дождж пачынаецца пазней. Раніцай сетла, суха і празрыста. А тут сшарэла ўсё. Давялося бегчы ў вятроўцы. Бягу. Сабачнік сядзіць і пакурвае на паркавай лаўцы. Побач памахвае хвастом-абаранкам ваўкавата-шэры сабака. Падбягаю, спыняюся і спакойна кажу да сабакі: «Харошы, харошы, харошы...» А сука, не пачуўшы ад гаспадара ні гу-гу, выззвераецца ў мой бок. Каб сабачнік сказаў свайму ваўкаватаму сучцы «фу» да таго, як яна ўскінецца брахаць, усё магло скласціся інакш... Але склалася як склалася. «Забяры сваю сучку з маёй дарогі!» — «Фу-фу-фу! Ты бяжы, бяжы!» Сучка не супакойвалася, яна паспрабавала абабегчы мяне, каб напасці з тылу. «Забяры суку! Я зараз не суку, а цябе замалачу!» — «Давай!» — Сабачнік узняўся з лаўкі, і толькі тады я заўважыў пераламаную і загіпсаваную правую руку. Зараз зламлю яму і левую: «Апошні раз кажу — сунімі сабаку!» Сучка, учуўшы маю нежартоўную агрэсію, адбеглася ў глыбіню парка. Угнуўшыся, пасунуўся за свайой сучкаю і сабачнік. Пятніца, яшчэ і васьмі не было, а я ледзь не зачапіўся з сабачнікам. Прыкра было.

А цяпер мне добра, бо я не зламаў руку сабачніку, і нага мая амаль загаілася, я знойку бегаю штораніцы ў парку над Свіслачу і ў сне я бачыў нябеснавокага справядлівага — пэўна, што справядлівага — Бога.

Адам ГЛОБУС.

Будзь у курсе!

ІНТЭРАКТЫЎНАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ НАБІРАЕ АБАРОТЫ

Інтэрактыўнае тэлебачанне дазваляе глядзець тое, што хочацца і калі хочацца. Гэта паслуга РУП «Белтэлекам» з'явілася два гады таму. Для таго, каб стаць абанентам інтэрактыўнага тэлебачання, не трэба пракладваць дадатковы кабель ці ўсталёўваць нейкія антэны — дастаткова проста быць абанентам тэлефоннай сеткі.

Сёння ўжо налічваецца 200 тыс. шчасліўчыкаў. За апошні год іх колькасць павялічылася амаль у 4 разы. Нават здараліся такія сітуацыі, што людзям даводзілася некаторы час чакаць падключэння, бо з-за вялікай колькасці ахвотнікаў спецыялісты не паспявалі аператыўна выконваць заяўкі. Пра гэта паведаміў **намеснік генеральнага дырэктара «Белтэлекама» па камерцыйных пытаннях Андрэй САБОРАЎ** падчас прэс-тура.

Пачынаецца ўсё на станцыі «Тэлепорт», якая прыме праз замежныя спадарожнікі 39 тэлеканалаў стандартнай якасці і 3 каналы высокай якасці. Работу забяспечваюць 6 прыёмных антэн і 4 прыёмаперадавальныя. Ёсць магчымасць дадатковага размяшчэння да 10 антэн, што дазволіць павялічыць колькасць даступных каналаў яшчэ на 100.

А пераваг у такога тэлебачання даволі шмат. Хто з гледачоў не марыў пра тое, каб хуценька перамотаць рэкламны блок і глядзець любімы серыял ці перадачу далей? Амаль з раздаху фантастычні і такія магчымасці, як спыненне прагляду на нейкі час ці перанос часу паказу на зручны для гледача. З пасіўных слажыўцоў агульнадаступнай інфармацыі тэлегледачы ператвараюцца ў актыўных удзельнікаў працэсу фарміравання і распаўсюджвання тэлеграм.

Асабліваю папулярнасць інтэрактыўнае тэлебачанне набыло ў рэгіянальных гледачоў. Яны складаюць каля 70% аўдыторыі. Магчыма, адбіваецца адсутнасць там кабельных аператараў і няпэўнённы прыём эфірнага тэлебачання.

РУП «Белтэлеком» пастаянна працуе над развіццём гэтай адносна новай паслугі. Ствараюцца новыя пакеты праграм, уводзяцца дадатковыя магчымасці. Культура абслугоўвання ў сэрвісных цэнтрах кампаніі на самым высокім узроўні. Тут робіцца ўсё магчымае, каб кожны наведнік адчуў сябе жаданым госцем і атрымаў усе неабходныя паслугі і кансультацыі.

Ірына ТАМКОВІЧ.

Крымінал

АДПУСЦІЛІ РЭЦЫДЫВІСТА ПА АМНІСТЫІ

Некалькі дзён таму наша газета дала інфармацыю пра забойства жанчыны з в. Малая Каўпеніца (Баранавіцкі раён). Забітую знайшлі пад снегам побач з могілкамі. І вось некаторыя падрабязнасці.

Забойцу, 33-гадовага жыхара в. Дубава, затрымалі да таго, як знайшлі яго ахвяру. Мужчына ў адным з банкаматаў горада здымаў грошы з карткі зніклай.

Затрыманы ўжо сем разоў пабываў на зоне за рабаванне, крадзеж, згвалтаванне. Апошні раз ён быў асуджаны ў 2008 годзе, але выйшаў на волю па амністыі.

Следства працягваецца.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

СКАНВОРД

Склаў Андрэй МІХАЙЛАЎ.

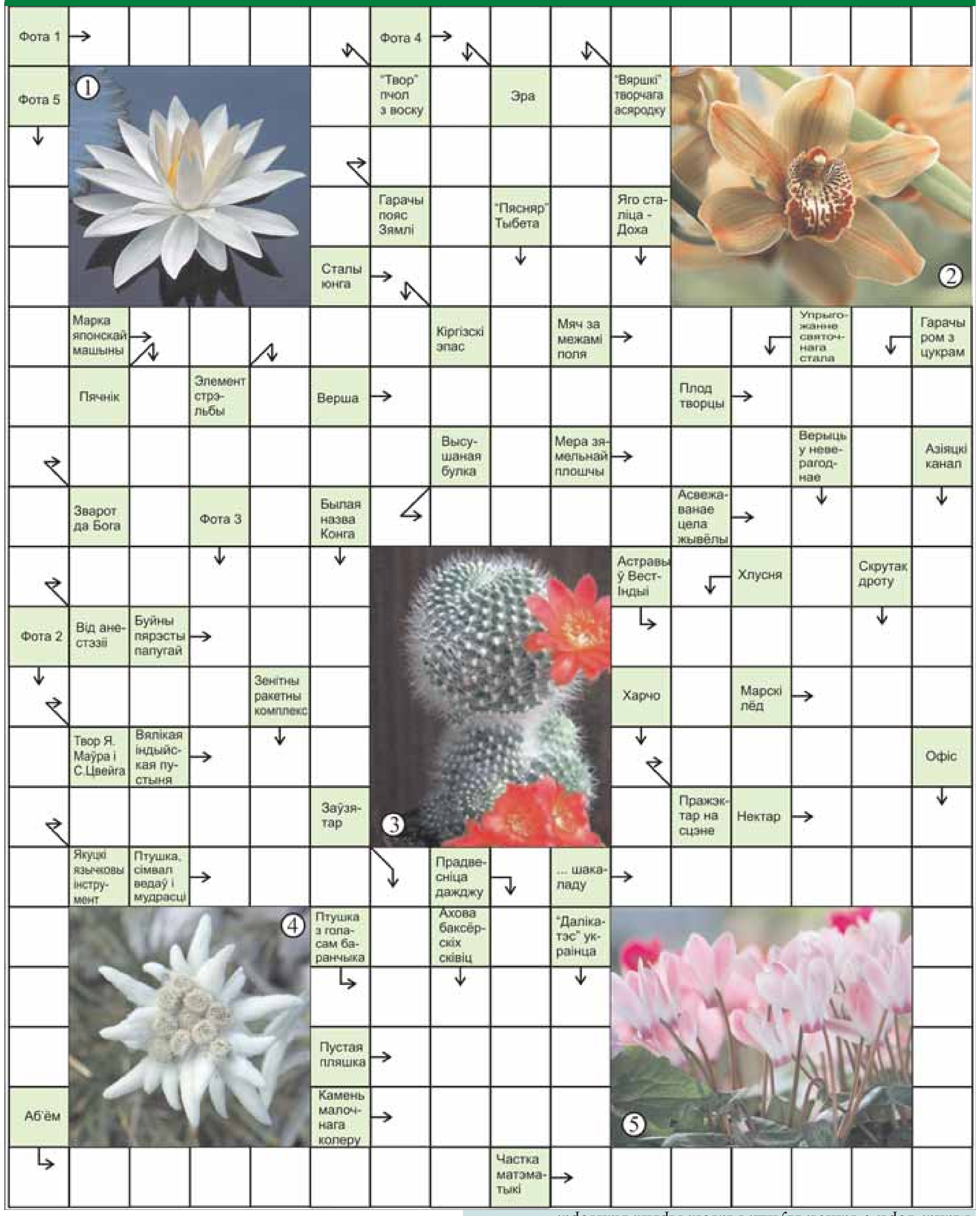

Віншуем з юбілеем цудоўную жанчыну, былую настаўніцу з в. Купіск Навагрудскага р-на **Алену Мікалаеўну КАСЦЮКЕВІЧ!** Жадаем ёй моцнага здароўя, поспехаў ва ўсіх справах і доўгіх гадоў жыцця ў крузе любячых яе людзей, дзяцей і ўнукаў.

Сям'я ТУРЫК.

АДКАЗЫ НА СКАНВОРД

Па гарызанталі: Лотас. Эдэльвейс. Тропік. Марак. «Маздa». Аўт. Нерат. Опус. Малітва. Акр. Сухар. Туша. Наркоз. Ара. Багамы. «Амок». Пак. Тар. Сафіт. Хамус. Сок. Сава. Плітка. Бакас. Тара. Апал. Кубатура. Алгебра. **Па вертыкалі:** Цыкламен. Архідэя. Муляр. Кактус. Затвор. «Аса». Соты. Заір. «Манас». Аматар. Эпоха. Капа. Рэрых. Хмара. Эліта. Сала. Катар. Суп. Мана. Торт. Утапіст. Пунш. Маток. Арык. Кантора.

«У ТРЫЦЦАЦЬ ГАДОЎ Я КІНУЎ УСЁ ДЗЕЛЯ СВІНГУ»

ЛЕНАРД Вестэрлунд працаваў звычайным банкірам. Кожны яго дзень быў падобны на папярэдні: лічбы, паперы, лічбы... Але аднойчы ён паглядзеў фільм пра чарнаскурых амерыканцаў, якія танцавалі свінг, і вырашыў «трошкі» змяніць сваё жыццё.

Трыццацігадовы швед кідае ўсё і едзе ў Нью-Ёрк вучыцца танцаваць свінг! Сёння за плячыма Ленарда Вестэрлунда ўжо 30 (!) гадоў танца. Яго называюць бацькам еўрапейскага свінгу, «энцыклапедыяй джазавага танца» і проста абаяльным шведам, які ў свае шэсцьдзясят з хвосцікам усё гэтак жа гарэзліва танцуе. Зусім нядаўна легендарны швед упершыню наведаў з майстар-класамі беларускую сталіцу.

Пра тое, чаму танцы даюцца лягчэй жанчынам, як знайсці ў музыцы рытм і што беларусам варта пераняць у бразільцаў, Вестэрлунд распавёў «Звяздзе».

— Ленард, ці згодныя вы, што любога чалавека можна навучыць танцаваць?

— Абсалютна большасць — так. Магчыма, ёсць адзін чалавек на тысячу, у якога няма пачуцця рытму і такту, ён і маршыраваць разам не зможа з іншымі людзьмі. Але такіх людзей вельмі і вельмі мала.

— А якая нацыя самая танцуючая?

— Цяжкае пытанне. У першую чаргу — афрыканскія народы і афрыканскія краіны. У іх вельмі моцная танцавальная традыцыя, якая атрымала паскоранае развіццё ў 20-30 гг. мінулага стагоддзя і якая развіваецца па сённяшні дзень.

— Танцаваць свінг — гэта ўсё ж такі судакранацца з культурай амерыканскай, пераймаць гэтую культуру. Ці не атрымаецца так, што, танцуючы свінг, мы забываем пра танцавальную культуру сваёй краіны?

— Я казаў бы пра амерыканскую культуру як пра афраамерыканскую. Для мяне як шведа, які геаграфічна знаходзіцца далёка ад Амерыкі, пачынаць танец свінг было складана. Я адчуваў сябе не зусім упэўнена, відаць, тое ж адчуваюць і беларусы.

— Але ў кожнай краіне ёсць свае нацыянальныя танцы. Свінг — з'ява амерыканская. Калі мы яго танцуем, то прапагандуем, атрымліваецца, культуру афра-амерыканцаў?

— У прынцыпе, не лічу, што захапленне свінгам можа нашкодзіць ці знішчыць традыцыйныя танцы краіны. Што датычыцца Швецыі, то пасля Другой сусветнай вайны шведская культура цалкам трапіла пад уплыў культуры амерыканскай. І, у прынцыпе, гэта змяніла шведскую культуру.

— Атрымліваецца, шведы капіравалі амерыканцаў, ці як?

— Пасля Другой сусветнай вайны гэта распаўсюдзілася не толькі на Швецыю, але і на ўсю Еўропу. Амерыканцы выглядалі як героі вайны. Таму ў 60-х гэты ўплыў быў ва ўсім: і ў танцах, у музыцы, у мастацтве,

у кнігах, у манеры апранацца... І нават сёння, калі вы прыедзеце ў Стакгольм, то ўбачыце, што большасць надпісаў не па-шведску, а па-англійску. Уплыў вельмі моцны ва ўсіх сферах.

— Хто больш здольны да танца: мужчына ці жанчына?

— Гэта індывідуальна і залежыць ад канкрэтнага чалавека. Але калі адказваць на пытанне, то, відаць, усё ж жанчыны. Яны трохі лягчэй адаптуюцца да навучання.

— Ці можна сцвярджаць, што некаторыя нацыі цяжэй навучаюцца танцам праз сваю зацятасць, сарамлівасць?

— Я выкладаў ва ўсім свеце, таму адказаць змагу. Калі браць за прыклад Бразілію (да той жа катэгорыі можна аднесці афраамерыканцаў Паўночнай Амерыкі і Канады) — ім проста ставіш музыку і паказваеш. Ім не патрэбна граматыка танца. Паказваеш — і робяць усё самі. Калі казаць пра Швецыю, то нам патрэбна даваць лік «раз-два-тры», патрэбна даваць граматычную аснову. І паказваць-расказваць, калі людзі пачынаюць танцаваць.

Тыя ж шведы насамрэч больш заціснутыя ў танцы. Бразільцам жа ж наадварот — прасцей пачынаць, але гэта гістарычна так склалася. Бразілец кажа: давай, я гатовы танчыць. Швед скажа: ага, я не ведаю, я толькі паспрабую.

— А калі казаць пра славян — у прыватнасці, беларусаў? Як яны гатовыя на танцы?

— Першае ўражанне ад славянскіх народаў у мяне звязана з рускімі. У Расію я ўпершыню прыехаў 10 гадоў таму. Вядома, спачатку для іх было дзіўна бачыць, як мы танцуем ліндзі-хоп (адзін з кірункаў свінгу. — **Аўт.**). Але яны вельмі хутка ўцягнуліся і насамрэч, вельмі па-жывому за гэта ўзяліся. І я ўбачыў, наколькі рускія эмацыйныя, наколькі ў іх ёсць запал у танцы. Калі казаць пра Беларусь, то тут людзі трохі больш заціснутыя — можа, баяцца пачаць. Робяць усё асцярожна, але, думаю, мае майстар-класы дапамогуць ім разняволіцца.

— Ленард, а як пачыналі вы? Можаце ўзгадаць сваю першую рэпетыцыю?

— Цікавіцца танцамі я пачаў яшчэ да таго, як пачаў імі займацца. Памятаю, я знайшоў кнігу пра афраамерыканцаў — былі там карцінкі і з танцорамі свінгу. Мяне гэта зацікавіла яшчэ больш. Я паехаў у Амерыку, сустрэўся з гэтымі людзьмі і пачаў вучыцца ў іх. І тады я поўнасцю захапіўся гэтым. Для мяне пачаў існаваць толькі танец. Я пакінуў усё, што меў, і пачаў танцаваць.

— А ўсё ж такі першая рэпетыцыя?

— Спачатку я вучыўся па фільмах, да прафесіяналаў тра-

піў ужо пасля. Я быў адзіным белым чалавекам у групе танца. Я адчуваў сябе «белай варонай» у іх акружэнні. А для гэтых людзей танец быў жыццём, спосабам выражэння. Я пастаянна задаваў пытанні, але яны не заўсёды маглі мне адказаць — яны проста танцавалі гэтую музыку. Але паступова я ўцягнуўся і пачаў успрымаць танец так, як яны.

— Ці актуальны сёння свінг?

— Актуальны. Цікавасць да яго вялікая. Магчыма, яшчэ не ў Мінску, не ў Беларусі, але па ўсім свеце — так. Магу сказаць дакладна, што ёсць каля 50 краін, дзе людзі актыўна танцуюць свінг, а таксама танга, сальсу і іншыя танцы, падобныя па атмасферы. У асноўным, безумоўна, свінгам цікавіцца моладзь.

— Якімі якасцямі трэба валодаць, каб навучыцца танцаваць свінг?

— Як нельга сказаць джазаваму музыканту: «Ідзі і сыграй мне добры джаз», так і нельга сказаць танцору свінга: «Ідзі і станцуй мне добры свінг». Для мяне найперш гэта добры настрой, партнёр майго ўзроўню, добрая падлога і добрыя туфлі, таму што яны — мае інструменты. Калі гэтыя ўсе складнікі прысутнічаюць, я адчуваю, што знаходжуся не звонку танца, а ўнутры яго. Якраз тады і пачынаецца добры свінг.

Унутры гэтай музыкі ёсць мелодыя — тое, чаго так часта нестае сённяшнім дыскатэкам. Слухаючы музыку, вельмі важна якраз навучыцца адчуваць інструменты паасобку — тады вы навучыцеся адчуваць рытм. Для мяне галоўнае — быць з музыкай «на ты». Калі я зліваюся з музыкай — гэта для мяне ключавы момант.

Гутарыў Ілья ЛАПАТО.

СЁННЯ

Сонца	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	8.27	15.50	7.23
Віцебск —	8.24	15.32	7.08
Магілёў —	8.17	15.40	7.23
Гомель —	8.05	15.46	7.41
Гродна —	8.40	16.07	7.27
Брэст —	8.32	16.16	7.44

Месяц

Поўня 21 снежня.
Месяц у сузор'і Льва.

Імяніны

Пр. *Аляксандры, Ангеліны, Еўдакіі, Таццяны, Аляксандра, Анатоля, Івана, Канстанціна.*

К. *Вікторыі, Івоны, Віктара, Славаміра, Яна.*

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

23 снежня

Дзве даты

1946 год — гуляюцца першыя матчы на першынство СССР па хакеі з шайбай. Канадскі хакей хутка становіцца нацыянальным відам спорту на 1/6 частцы планеты.

1919 год — прэм'ер-міністр Францыі Ж. Клемансо заклікаў паставіць вакол «бальшавіцкай краіны» «жалезную заслону». Гэты тэрмін у вядомай фултанаўскай прамове ў 1946 годзе скарыстаў і У. Чэрчыль.

Цытата дня:

«Пакуты кахання нельга перамагчы філасофіяй — можна толькі з дапамогай іншай жанчыны».

Эрых Марыя Рэмарк (1898—1970), нямецкі пісьменнік.

ДАМАВІК

Хатнік, дамавік — гаспадар, добры дух і заступнік хаты, і ў той жа час крыўдзіцель гультаяватых дамачадцаў і неразумных хатніх жывёл. Адсутнасць дамавіка ў хаце, на думку нашых продкаў, прыводзіла гаспадарку да галечы і разрухі і нават да смерці. Казалі: «Без дамавіка хата трымацца не будзе». Лічылася, што дамавіка нельга ўбачыць. Але ў казках і паданнях дамавік паўставаў у выяве старога дзеда з доўгай сівой барадой, у кажусе, з добрымі разумнымі вачыма.

- Дамавік ва ўсім дапамагае сваім дамачадцам: уначы ахоўвае гаспадарку ад зладзеяў, падтрымлівае агонь у печы, даглядае хатніх жывёл, сушыць збожжа і да т. п. У народзе пра дамавіка казалі так: «Каго палюбіць — таму служыць, быццам у кабалу да яго пайшоў. А ўжо каго не палюбіць, таго выжыве і са свету звядзе».
- Калі раззлаваць дамавіка дрэннымі ўчынкамі, незахаваннем вызначаных рытуальных забарон і абмежаванняў, ён пачынае злавацца і шкодзіць насельнікам хаты: б'е посуд, хавае рэчы, не дае спаць (напрыклад, скінеката сярод ночы з печы, пераверне коўдру). Сярод прычын, за якія дамавік мог пакараць дамачадцаў, былі і такія: калі хтосьці лаяўся ў хаце, хляве ці ў двары; калі гаспадыня клалася спаць без ніжняй бялізны; калі ў хаце было нехрышчонае дзіця; калі жанчына выходзіла з хаты з распушчанымі валасамі ці клалася спаць без вячэры; калі працавалі ўначы; калі ў хату прыносілі дровы і моцна кідалі на падлогу.
- Лічылася, што дамавік звязаны з родам сям'і, з яе далёкімі продкамі. У пакаранне за свае грахі ён прызначаны служыць людзям і прадказваць надыходзячую бяду. У некаторых паданнях дамавік — гэта анёл, якога ў пакаранне Бог скінуў з Нябёсаў. У народзе дамавіка лічылі лепшым за астатніх «нячысцікаў» і таму прыгаворвалі: «Дамавік ад чорта адстаў, а да людзей не прыстаў».
- Нашы продкі меркавалі, што кожнай хаце Бог пасылае свайго дамавіка. У той жа час пры пераездзе ў новую хату гаспадар абавязкова клікаў з сабой дамавіка, з якім яны жылі ў згодзе ў «старой» хаце.
- У кожнай хаце ў дамавіка было сваё «месца пражывання». Напрыклад, на печы, за трубой, на гарышчы, ля парога, у падмосці. Лічылася, калі заняць «любімае» месца дамавіка — легчы самому, пакласці якія-небудзь прадметы, напрыклад, мяшкі са збожжам і да т.п., то можна захварэць і памерці.
- Як і ўсе дэманічныя істоты, дамавік з'яўляецца ўначы. Асаблівую актыўнасць ён праяўляе ў дні шанавання продкаў, а таксама на Каляды і Купалле.
- Калі куплялі карову або парасят, абавязкова звярталіся да дамавіка і прасілі яго прыглядаць за новым «таварам».
- На працягу года трэба было не адзін раз залагодзіць свайго хатняга «гаспадара» — на ноч паставіць на стол гасцінцы: чарку гарэлкі, кубак малака, спецыяльна дзеля гэтага звараную салодкую кашу, акраец хлеба.
- Лічылася, калі дамавік прыме гаспадарскі пачастунак, то раніцай можна заўважыць «сляды» яго частавання і адчуць, як змянялася атмасфера ў хаце.

Аксана КАТОВІЧ, Янка КРУК.

Усміхнемся!

Заязджаю ў новую кватэру. Кажу ўслых: «Цікава, тут добрая чутнасць?» «Вельмі», — адказаў сусед з-за сценкі.

☺

— Мілы, калі ты яшчэ раз, калі забрэша сабака, скажаш «Так, дарагая!», атрымаеш па галаве патэльняй!

☺

Вынікі стрэльбішчаў:
Іваноў — малако.
Пятроў — малако.
Сідараў — Пятроў.

☺

Заяц:

— Мама! Зноў вы выйшлі пасля душа на балкон! Там жа холадна, вы застудзіцеся, захварэеце і, як заўсёды, не памраце!

☺

Плюхнулася ў гурбу, каб зрабіць снежнага анёла. У гурбы зламалася бакавое люстэрка...

☺

— З кім бы вы ў космас паляцелі?

— З жанчынай, а калі можна было б, — дык з дзвюма.

☺

Калі ў пачатку індыйскага фільма на сцяне вісіць стрэльба, дык у канцы яна будзе спяваць і танцаваць.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА
ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь
РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА.

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ. РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: І. БАРАНОЎСКІ, С. ГРЫБ, У. ЗДАНОВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), Н. КАРПЕНКА, Л. ЛАХМАНЕНКА, С. ПРОТАС (намеснік галоўнага рэдактара), С. РАСОЛЬКА, Л. РЫЖАНКОВА (першы намеснік галоўнага рэдактара), Л. СВІДРЫЦКАЯ, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦІМОШЫК, І. ШЧУЧЭНКА.
НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай – 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, падпіскі і распаўсюджвання — 287 18 36, 287 18 51, юрыдычнага — 287 19 68, сакратарыята — 292 05 82, адказных за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 21 03, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Баранавічах: 47 71 94, Магілёве: 32 74 31; бухгалтэрыі: 292 22 03.
http://www.zviazda.by;
e-mail: info@zvyazda.minsk.by
ПРЫЁМ РЭКЛАМЫ тэл./факс: 287 17 79, e-mail: reklama@zvyazda.minsk.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Передрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 250 разоў на год.
Тыраж 33.310. Індэкс 63850. Зак. № 6255. Нумар падпісаны ў 19.30.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12